

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΔΟΠΟΙΑΣ, ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΕΛΕΤΩΝ, ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΕΡΓΟ: " Βελτιστοποίηση - Αναβάθμιση και Συντήρηση
οδικού δικτύου σε όλες τις Δ.Κ. του Δήμου
Αθηναίων "

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 24.000.000,00 € (με ΦΠΑ 24%)

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ: Ίδιοι Πόροι ή Εναλλακτική Πηγή

(Κ.Α. 7333.130 Φ30 Δ43)

CPV: 45233141-9 Εργασίες συντήρησης οδών
45233142-6 Εργασίες επισκευής οδών

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

(Ε.Σ.Υ.)

Αθήνα 2025

Σελίδα

Ημερομηνία : Απρίλιος 2025

1

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Περιεχόμενα

Άρθρο 1	Αντικείμενο του έργου	3
Άρθρο 2	Προϋπολογισμός	3
Άρθρο 3	Διατάξεις που ισχύουν	3
Άρθρο 4	Τρόπος εκτέλεσης του έργου	5
Άρθρο 5	Αναθεώρηση τιμών τιμολογίου, τροποποίηση Προϋπολογισμού Εργολαβικά ποσοστά – Επιβαρύνσεις	5
Άρθρο 6	Λογαριασμοί, πληρωμές Αναδόχου, χρηματοδότηση έργου	9
Άρθρο 7	Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου	10
Άρθρο 8	Προθεσμία εκτέλεσης του έργου, υπέρβαση προθεσμίας, παρατάσεις, ποινικές ρήτρες, έκπτωση αναδόχου	11
Άρθρο 9	Αντικατάσταση αρχικής Εγγυητικής Επιστολής – Υπογραφή Σύμβασης	13
Άρθρο 10	Χρόνος εγγύησης	14
Άρθρο 11	Παραλαβή του έργου	14
Άρθρο 12	Ειδικές δαπάνες που βαρύνουν τον ανάδοχο	15
Άρθρο 13	Έκτακτες παροχές	16
Άρθρο 14	Υλικά. Έλεγχος ποιότητας. Τεχνικές προδιαγραφές που ισχύουν	16
Άρθρο 15	Απομάκρυνση μη καταλλήλων ή μη αρίστης ποιότητας υλικών	16
Άρθρο 16	Γενικές ευθύνες αναδόχου - Προληπτικά μέτρα ασφαλείας	17
Άρθρο 17	Προσωπικό – Μηχανολογικός Εξοπλισμός	17
Άρθρο 18	Τρόπος εκτέλεσης των έργων	18
Άρθρο 19	Τροποποιήσεις	19
Άρθρο 20	Αντιθρομβικά μέτρα, Ποιότητα Αέρα, Πινακίδες Έργου και Δημοσιότητας	19
Άρθρο 21	Ώρες εργασίας – Υπερωριακή εργασία – Πρόσθετος Εξοπλισμός	20
Άρθρο 22	Εργασίες που εκτελούνται από την Υπηρεσία ή άλλους αναδόχους. Φθορές από εγκαταστάσεις και από τον Ανάδοχο	20
Άρθρο 23	Χρήση έργου ή τμήματος του πριν την παραλαβή	21
Άρθρο 24	Πρόληψη και αντιμετώπιση του εργασιακού κινδύνου κατά την κατασκευή του έργου (ΣΑΥ και ΦΑΥ)	21
Άρθρο 25	Διασφάλιση και έλεγχος ποιότητας έργου	23
Άρθρο 26	Αρτιότητα κατασκευών	27
Άρθρο 27	Τήρηση Νόμων, αστυνομικών διατάξεων – Έκδοση αδειών – Τήρηση Νόμων κ.λ.π. διατάξεων	27
Άρθρο 28	Ειδικές υποχρεώσεις του Αναδόχου και ευθύνες	28
Άρθρο 29	Γενικές υποχρεώσεις Αναδόχου για τις φυτεύσεις δέντρων και φυτών - Προστασία βλάστησης - περιβάλλοντος	35
Άρθρο 30	Ρήτρα πρόσθετης καταβολής (πριμ)	36
Άρθρο 31	Απόσβεση δικαιωμάτων Αναδόχου	37
Άρθρο 32	Μονομερής λύση της σύμβασης	37
Άρθρο 33	Επίλυση Διαφορών	37
Άρθρο 34	Στοιχεία Σύμβασης - Συσχέτιση	37
Άρθρο 35	Σημάνσεις του έργου, Οριζόντια και Κατακόρυφη Σήμανση	37
Άρθρο 36	Δοκιμές Εγκαταστάσεων	38
Άρθρο 37	Εργασίες που εκτελούνται από την Υπηρεσία ή από άλλους αναδόχους - Διάνοιξη οπών Αποκατάσταση φθορών κλπ. λόγω των εργασιών εγκαταστάσεων	38
Άρθρο 38	Προστατευτικές κατασκευές - Μέτρα Ασφαλείας	39
Άρθρο 39	Καθαρισμός εργοταξίων - κατασκευών και εγκαταστάσεων	39
Άρθρο 40	Ευθύνη του αναδόχου για την εφαρμογή της μελέτης και για την ποιότητα του έργου	39

Άρθρο 1 Αντικείμενο του έργου

Η παρούσα Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.) αφορά στην εκτέλεση από εργολάβο του έργου με τίτλο: **«Βελτιστοποίηση - Αναβάθμιση και Συντήρηση οδικού δικτύου σε όλες τις Δ.Κ. του Δήμου Αθηναίων»**, με όλες τις εργασίες που αναγράφονται και περιγράφονται στα εγκεκριμένα τεύχη της μελέτης, καθώς επίσης και όσες εργασίες δεν προβλέπονται, αλλά η εκτέλεση τους θα κριθεί από τον Δήμο Αθηναίων (Δ.Α.) αναγκαία κατά την πρόοδο των εργασιών για την ολοκλήρωση και σωστή εκτέλεση του έργου.

Όπου σε αυτή τη συγγραφή αναφέρεται η λέξη "Εργοδότης" νοείται ο Δήμος Αθηναίων και όπου "Ανάδοχος" ή "Εργολάβος" νοείται ο Ανάδοχος που θα ανακηρυχθεί από τη δημοπρασία.

Άρθρο 2 Προϋπολογισμός

- Ο προϋπολογισμός ανέρχεται σε **24.000.000,00** με ΦΠΑ 24%.
- Η εκτιμώμενη αξία Σύμβασης, που συντάσσεται από την Υπηρεσία ανέρχεται σε **19.354.838,71 €** για εργασίες πλέον **4.645.161,29 €** για ΦΠΑ 24%, ήτοι συνολική δαπάνη **24.00.000,00€** με **Κ.Α.Ε. Δήμου Αθηναίων : 7333.130 Φ30 Δ43** του Τεχνικού Προγράμματος και του Προϋπολογισμού του Δήμου Αθηναίων.

Άρθρο 3 Διατάξεις που ισχύουν

3.1 Για τη δημοπράτηση του έργου, την εκτέλεση της Σύμβασης και την κατασκευή του, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρακάτω νομοθετημάτων, όπως ισχύουν:

- του Ν.4903/2022 (Α' 46),
- του Ν.4914/2022 (Α' 61),
- του Ν.4955/2022 (Α' 139)
- του ν. 4825/2021 (Α' 157),
- του ν. 4782/2021 (Α' 36),
- του ν. 4605/2019 (Α' 52),
- του ν. 4609/2019 (Α' 67),
- του ν. 4487/2017 (Α' 116),
- του ν. 4497/2017 (Α' 171),
- του Π.Δ. 71/03-07-2019 και ιδίως του άρθρου 65,
- του ν. 4472/2017 (Α' 74) και ιδίως των άρθρων 118 και 119,
- του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 201/24/Ε και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα.
- του ν. 4314/2014 (Α' 265) "Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014–2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α' 297) και άλλες διατάξεις" και του ν. 3614/2007 (Α' 267) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007 -2013», και του ν. 3614/2007 (Α' 267) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007 - 2013»
- του ν. 4278/2014 (Α' 157) και ειδικότερα το άρθρο 59 «Άρση περιορισμών συμμετοχής εργοληπτικών επιχειρήσεων σε δημόσια έργα»,
- του ν. 4270/2014 (Α' 143) «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) – δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει
- του ν. 4250/2014 «Διοικητικές Απλουστεύσεις - Καταργήσεις, Συγχωνεύσεις Νομικών Προσώπων και Υπηρεσιών του Δημοσίου Τομέα- Τροποποίηση Διατάξεων του π.δ. 318/1992 (Α' 161) και λοιπές ρυθμίσεις» (Α' 74) και ειδικότερα το άρθρο 1 αυτού,
- του ν. 4129/2013 (Α' 52) «Κύρωση του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο»,
- του άρθρου 26 του ν.4024/2011 (Α 226) «Συγκρότηση συλλογικών οργάνων της διοίκησης και ορισμός των μελών τους με κλήρωση»,
- του ν. 4013/2011 (Α' 204) «Σύσταση ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων και Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων...

- του ν. 3886/2010 (Α' 173) «Δικαστική προστασία κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1989 (L 395) και την Οδηγία 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1992 (L 76), όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2007/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2007 (L335)»,
- του ν. 3861/2010 (Α' 112) «Ενίσχυση της διαφάνειας με την υποχρεωτική ανάρτηση νόμων και πράξεων των κυβερνητικών, διοικητικών και αυτοδιοικητικών οργάνων στο διαδίκτυο "Πρόγραμμα Διεύγναια" και άλλες διατάξεις»,
- των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 20, των άρθρων 80-110, της παραγράφου 1α του άρθρου 176 ν. 3669/2008 (Α' 116) «Κύρωση της Κωδικοποίησης της νομοθεσίας κατασκευής δημοσίων έργων» (ΚΔΕ),
- του ν. 3548/2007 (Α' 68) «Καταχώριση δημοσιεύσεων των φορέων του Δημοσίου στο νομαρχιακό και τοπικό Τύπο και άλλες διατάξεις»,
- του ν. 2690/1999 (Α' 45) «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις»
- του π.δ 80/2016 "Ανάληψη υποχρεώσεων από τους διατάκτες" (Α' 145)
- του π.δ 28/2015 (Α' 34) "Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία",
- της με αριθ. ΔΝΣ/61034/ΦΝ 466/29-12-2017 Απόφασης του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών «Κατάρτιση, τήρηση και λειτουργία του Μητρώου μελών επιτροπών διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, μελετών και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών (Μη.Μ.Ε.Δ.) της παρ. 8 (η) του άρθρου 221 του ν. 4412/2016» (Β 4841), όπως τροποποιήθηκε με την όμοια απόφαση ΥΑ ΔΝΣ/οικ.21137/ΦΝ 466/2-5-2018 (Β 1511).
- της με αριθ. 50844/11-5-2018 Απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης «Συγκρότηση και ορισμός μελών γνωμοδοτικής επιτροπής επί της επάρκειας των ληφθέντων επανορθωτικών μέτρων οικονομικών φορέων προς απόδειξη της αξιοπιστίας τους» (ΥΟΔΔ 279), όπως τροποποιήθηκε με την όμοια απόφαση 77868 - 18/07/2018 (ΥΟΔΔ 441).
- της με αρ. 117384/26-10-2017 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (3821 Β') «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν την ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων έργων, μελετών, και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)».
- της με αρ. 57654/2017 Υπουργικής Απόφασης (Β' 1781) «Ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων λειτουργίας και διαχείρισης του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης»,
- της με αρ. 56902/215/19-05-2017 Υπουργικής Απόφασης (Β' 1924) «Τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.)»,

3.2 Ο ν. 3310/2005 "Μέτρα για τη διασφάλιση της διαφάνειας και την αποτροπή καταστρατηγήσεων κατά τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων" (Α' 30), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3414/2005 (Α' 279), για τη διασταύρωση των στοιχείων του αναδόχου με τα στοιχεία του Ε.Σ.Ρ., το π.δ. 82/1996 (Α 66) «Ονομαστικοποίηση των μετοχών Ελληνικών Ανωνύμων Εταιρειών που μετέχουν στις διαδικασίες ανάληψης έργων ή προμηθειών του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα», η κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επικρατείας υπ' αριθμ. 20977/2007 (Β' 1673) σχετικά με τα "Δικαιολογητικά για την τήρηση των μητρώων του Ν.3310/2005, όπως τροποποιήθηκε με το Ν.3414/2005", καθώς και η απόφαση του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών υπ' αριθμ.1108437/2565/ΔΟΣ/2005 (Β' 1590) "Καθορισμός χωρών στις οποίες λειτουργούν εξωχώριες εταιρείες".

3.3 Οι διατάξεις του ν. 2859/2000 (Α' 248) «Κύρωση Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας», το άρθρο 27 του Ν. 2166/93 (ΦΕΚ Α' 137) «Κίνητρα ανάπτυξης επιχειρήσεων διαρρυθμίσεις στην έμμεση και άμεση φορολογία και άλλες διατάξεις)» για κράτηση 6% στο ΤΣΜΕΔΕ, το άρθρο 4 του Ν.4013/2011 για κράτηση 0,06% για τις λειτουργικές ανάγκες της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (ΦΕΚ/Α'/204/15-09-2011).

Ο Ν. 3463/2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων».

3.4 Οι σε εκτέλεση των ανωτέρω διατάξεων εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, καθώς και λοιπές διατάξεις που αναφέρονται ρητά ή απορρέουν από τα οριζόμενα στα συμβατικά τεύχη της παρούσας καθώς και το σύνολο των διατάξεων του ασφαλιστικού, εργατικού, περιβαλλοντικού και φορολογικού δικαίου και γενικότερα κάθε διάταξη (Νόμος, Π.Δ., Υ.Α.) και ερμηνευτική εγκύκλιος που διέπει την ανάθεση και εκτέλεση του έργου της παρούσας Σύμβασης, έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά.

Επιπλέον, στην κατασκευή του έργου έχουν εφαρμογή:

- Τα «Ευρωπαϊκά Πρότυπα», όπως έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN).
- Τα διεθνή πρότυπα, όπως έχουν εγκριθεί από το Διεθνή Οργανισμό Τυποποίησης (ISO)
- Οι Ελληνικές προδιαγραφές (ΕΛΟΤ), κανονισμοί και πρότυπα και οι άλλες διατάξεις (νόμοι, διατάγματα, υπουργικές αποφάσεις, εγκύκλιοι κ.λπ.) που ισχύουν στην Ελλάδα. Σε περίπτωση που οι ανωτέρω προδιαγραφές ή/και πρότυπα διαφέρουν από τα αντίστοιχα Ευρωπαϊκά τότε ισχύουν αυτά που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN).

- Για θέματα που δεν καλύπτονται από τις παραπάνω Ελληνικές προδιαγραφές, κανονισμούς και πρότυπα, μπορούν να εφαρμοστούν εναλλακτικά οι Γερμανικοί Κανονισμοί και προδιαγραφές ή άλλοι ανάλογοι ξένοι επίσημοι κανονισμοί.
- Στην περίπτωση που στις προδιαγραφές αυτές υπάρχουν όροι, διατάξεις, περιορισμοί ή και αριθμητικά όρια που έρχονται σε αντίθεση με τα όσα ορίζονται στα Συμβατικά Τεύχη για το ίδιο θέμα, θα ισχύουν οι όροι και οι διατάξεις των συμβατικών τευχών κατά τη σειρά ισχύος που ορίζεται στη Διακήρυξη.

Κανονισμοί

Ισχύουν οι εξής :

Κτιριοδομικός κανονισμός.

Κανονισμός φορτίσεων δομικών έργων.

ΕΚΩΣ 2000 [Ελληνικός κανονισμός οπλισμένου σκυροδέματος].

ΕΑΚ 2003 [Ελληνικός αντισεισμικός κανονισμός].

ΚΤΣ 2016 [Κανονισμός τεχνολογίας σκυροδέματος].

ΚΤΧ 08 [Κανονισμός τεχνολογίας χάλυβα οπλισμού σκυροδέματος].

Οι Ευρωκώδικες.

Ο ΝΟΚ (Νέος Οικοδομικός Κανονισμός) Ν. 4067/2012

Άρθρο 4 Τρόπος εκτελέσεως του έργου

Η εκτέλεση του έργου θα γίνει με εργολαβία υπό την επίβλεψη της Δ/σης Οδοποιίας, Αποχέτευσης & Κοινοχρήστων Χώρων. Η διαδικασία επιλογής του αναδόχου θα γίνει με Ανοικτή Διαδικασία (άρθρο 27 του Ν.4412/2016), με προθεσμίες διαδικασιών σύναψης που ορίζονται στο **άρθρο 60 για δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων** και στο άρθρο 121 για δημόσιες συμβάσεις κάτω των ορίων του Ν.4412/2016, μετά από Δημόσιο Διαγωνισμό με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής, με σφραγισμένες προσφορές **με επιμέρους ποσοστά έκπτωσης** κατά ομάδες τιμών ομοειδών εργασιών και έλεγχο ομαλότητας αυτών, στις τιμές του συμπληρωμένου Τιμολογίου Μελέτης, **που εκφράζεται σε ακέραιες μονάδες επί τοις εκατό(%)**, σύμφωνα με την παρ. 2α του άρθρου 95 του Ν. 4412/2016 (όπως τροποποιήθηκε με το αρθ. 37 του Ν.4782/2021) και με τα οριζόμενα στη διακήρυξη.

Άρθρο 5 Αναθεώρηση τιμών τιμολογίου, τροποποίηση Προϋπολογισμού Εργολαβικά ποσοστά – Επιβαρύνσεις

Α) Για την αναθεώρηση τιμών του τιμολογίου έχουν εφαρμοστεί οι διατάξεις του άρθρου 153 του Ν.4412/16, όπως τροποποιήθηκε με το αρθ. 72 του Ν. 4782/2021.

Β) Για τις επείγουσες πρόσθετες εργασίες έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 155 του Ν. 4412/16, όπως αντικαταστάθηκε από το αρθ. 74 του Ν. 4782/2021, υπό την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 132 του Ν. 4412/16.

Γ) Για την ανάθεση συμπληρωματικών εργασιών στον ανάδοχο, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας (του άρθρου 156 του Ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το αρθ. 75 του Ν. 4782/2021).

Δ) Για την περίπτωση που θα παραστεί ανάγκη κανονισμού τιμών μονάδος νέων εργασιών αυτές θα γίνουν σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 156 του Ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το αρθ. 75 του Ν. 4782/2021.

1. α) Το έργο εκτελείται, σύμφωνα με τη Σύμβαση, τα τεύχη και τα σχέδια που τη συνοδεύουν. Ο φορέας κατασκευής του έργου έχει το δικαίωμα αν προκύψει ανάγκη εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών που δεν περιλαμβάνονται στο αρχικό ανατεθέν έργο, ούτε στην πρώτη συναφθείσα Σύμβαση και οι οποίες κατέστησαν αναγκαίες λόγω απροβλέπτων περιστάσεων κατά την εκτέλεση του έργου, όπως αυτό περιγράφεται στην αρχική Σύμβαση, να συνάπτει Σύμβαση με τον ανάδοχο του έργου με την προϋπόθεση ότι οι συμπληρωματικές εργασίες δεν μπορούν τεχνικά ή οικονομικά να διαχωριστούν από την κύρια Σύμβαση, χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές ή όταν αυτές οι εργασίες, μολονότι μπορούν να διαχωριστούν από την αρχική Σύμβαση είναι απόλυτα αναγκαίες για την τελειοποίηση της χωρίς να μεταβάλλουν τη συνολική της φύση. Εκτός της ανάθεσης συμπληρωματικών εργασιών, η σύμβαση μπορεί να τροποποιείται και ως προς άλλους όρους της, εφόσον ο φορέας κατασκευής διαπιστώσει ότι η ανάγκη τροποποίησης προέκυψε λόγω περιστάσεων που δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν και η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τη συνολική φύση της σύμβασης.

β) Το συνολικό ποσό των συμβάσεων αυτών, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται και η αμοιβή για τη σύνταξη των απαιτούμενων μελετών για την υλοποίηση των τροποποιήσεων, απαγορεύεται να υπερβαίνει το ποσοστό του πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αξίας της αρχικής Σύμβασης, χωρίς την αναθεώρηση και το ΦΠΑ.

Μπορεί να συμφωνηθεί τροποποίηση της σύμβασης συνολικού ύψους που δεν υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του άρθρου 5 και μέχρι του ποσοστού δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της αξίας της αρχικής σύμβασης, χωρίς να ελέγχονται οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του άρθρου 132, περί τροποποιήσεων συμβάσεων κατά τη διάρκειά τους, καθώς και των περ. β' και γ' της παρ. 1 του αρθ. 75 του Ν. 4782/2021.

Η εκτέλεση του έργου με τις αναγκαίες τροποποιήσεις είναι υποχρεωτική για τον ανάδοχο του έργου και, προκειμένου να υπογραφεί η Σύμβαση για την εκτέλεσή τους, απαιτείται γνώμη του οικείου τεχνικού συμβουλίου. Για τον καθορισμό τιμών μονάδας στις εργασίες της συμπληρωματικής σύμβασης λαμβάνονται υπόψη οι τιμές της αρχικής Σύμβασης και για τον κανονισμό τιμών μονάδας στις νέες εργασίες της συμπληρωματικής Σύμβασης εφαρμόζονται οι παράγραφοι 4, 5 και 6 του αρθ. 75 του Ν. 4782/2021

2. Κάθε τροποποίηση της σύμβασης συνοδεύεται από Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Εργασιών (Α.Π.Ε.) που περιλαμβάνει ιδίως τις ενδείξεις των εργασιών, τις τιμές μονάδας των εργασιών, τα μεγέθη των ποσοτήτων, τις δαπάνες του προϋπολογισμού δημοπράτησης του αρχικά ανατεθέντος έργου, του προϋπολογισμού της αμέσως προηγούμενης σύμβασης και του προϋπολογισμού της προς κατάρτιση νέας σύμβασης. Περιλαμβάνει ακόμη και το κονδύλιο των απρόβλεπτων, καθώς και την προβλεπόμενη δαπάνη για αναθεώρηση, και Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.). Οι δαπάνες για εγκεκριμένες αποζημιώσεις μη υποκείμενες σε Φ.Π.Α. περιλαμβάνονται σε διακριτή ενότητα του Α.Π.Ε. για την καταγραφή της οικονομικής εικόνας του έργου. Για τις εργασίες των άρθρων 154 και 155, υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 132 του Ν.4412/2016, δεν απαιτείται εκ των προτέρων η σύνταξη Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα Εργασιών (Α.Π.Ε.) για την εκτέλεση ή την πληρωμή τους.

3. Τροποποιήσεις της Σύμβασης χωρίς αύξηση της αξίας της μπορούν να γίνουν:

α) Με το κονδύλιο των απρόβλεπτων δαπανών που περιλαμβάνονται στην αρχική Σύμβαση καλύπτονται ιδίως δαπάνες που προκύπτουν από εφαρμογή νέων κανονισμών ή κανόνων που καθιερώθηκαν ως υποχρεωτικοί μετά την ανάθεση του έργου, καθώς και από προφανείς παραλείψεις ή σφάλματα της προμέτρησης της μελέτης ή από απαιτήσεις της κατασκευής οι οποίες καθίστανται απαραίτητες για την αρτιότητα και λειτουργικότητα του έργου, παρά την πλήρη εφαρμογή των σχετικών προδιαγραφών κατά την κατάρτιση των μελετών του έργου και υπό την προϋπόθεση να μην τροποποιείται το «βασικό σχέδιο» του έργου, δηλαδή ή όλη κατασκευή, καθώς και τα βασικά διακριτά στοιχεία της, όπως προβλέπονται από την αρχική σύμβαση. Για τη διάθεση του κονδυλίου των απρόβλεπτων δαπανών συντάσσεται Α.Π.Ε. που δεν μπορεί να συμπεριλάβει συμπληρωματικές εργασίες της περ. β' της παρ. 1. Τα ποσά των απρόβλεπτων δαπανών ανέρχονται σε ποσοστό **εννέα τοις εκατό (9%) επί της αξίας της αρχικής Σύμβασης, χωρίς το συνυπολογισμό των κονδυλίων αναθεώρησης και Φ.Π.Α., για έργα συνολικού προϋπολογισμού ίσου ή μεγαλύτερου του ορίου εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας, σύμφωνα με την απόφαση Δ17α/08/78/ΦΝ 357/3.11.1995 (Β'941) του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων** και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για έργα προϋπολογισμού μικρότερου του ως άνω ορίου, σύμφωνα με την απόφαση Δ17α/07/45/ΦΝ 380/27.5.1996 (409 Β') του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Τα προαναφερόμενα ποσοστά μπορεί να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών. Το ποσό των απρόβλεπτων δαπανών επανυπολογίζεται κατά την υπογραφή της Σύμβασης, ανάλογα με την προσφερθείσα έκπτωση, ώστε να διατηρείται σταθερή η ποσοστιαία αναλογία, σύμφωνα με το άρθρο 135 του Ν.4412/2016.

β) Οι συμβατικές ποσότητες εργασιών μίας Σύμβασης εκτέλεσης δημόσιου έργου επιτρέπεται να μειωθούν και η δαπάνη που εξοικονομείται («επί έλασσον δαπάνη») να χρησιμοποιηθεί για την εκτέλεση άλλων εργασιών της ίδιας εργολαβίας, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

αα) Αναφέρεται ρητά η δυνατότητα αυτή στη διακήρυξη, τη Σύμβαση και τα συμβατικά τεύχη.

ββ) Δεν τροποποιείται το «βασικό σχέδιο» της προκήρυξης, ούτε οι προδιαγραφές του έργου, όπως περιγράφονται στα συμβατικά τεύχη, ούτε να καταργείται ομάδα εργασιών της αρχικής Σύμβασης.

γγ) Δεν θίγεται η πληρότητα, ποιότητα και λειτουργικότητα του έργου.

δδ) Δεν χρησιμοποιείται για την πληρωμή νέων εργασιών που δεν υπήρχαν στην αρχική Σύμβαση.

εε) Δεν υπερβαίνει η δαπάνη αυτή, κατά τον τελικό εγκεκριμένο Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Εργασιών του έργου, ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της συμβατικής δαπάνης ομάδας εργασιών του έργου ούτε, αθροιστικά, ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της δαπάνης της αρχικής αξίας Σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α., αναθεώρηση τιμών και απρόβλεπτες δαπάνες. Στην αθροιστική αυτή ανακεφαλαίωση λαμβάνονται υπόψη μόνο οι μεταφορές δαπάνης από μία ομάδα εργασιών σε άλλη.

Τα ποσά που εξοικονομούνται, εφόσον υπερβαίνουν τα ανωτέρω όρια (20% ή και 10%), μειώνουν ισόποσα τη δαπάνη της αξίας Σύμβασης χωρίς Φ.Π.Α., αναθεωρήσεις και απρόβλεπτες δαπάνες. Για τη χρήση των «επί έλασσον δαπανών» απαιτείται σε κάθε περίπτωση η σύμφωνη γνώμη του οικείου τεχνικού συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση του φορέα υλοποίησης.

Ο προϋπολογισμός των έργων στα οποία εφαρμόζεται η παράγραφος αυτή αναλύεται σε ομάδες εργασιών, οι οποίες συντίθενται από εργασίες που υπάγονται σε ενιαία υποσύνολα του τεχνικού αντικειμένου των έργων, έχουν παρόμοιο τρόπο κατασκευής και επιδέχονται το ίδιο ποσοστό έκπτωσης στις τιμές μονάδας τους. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, και Μεταφορών, η οποία μετά την έκδοσή της θα έχει εφαρμογή σε όλα τα ως άνω έργα, προσδιορίζονται οι Ομάδες Εργασιών ανά κατηγορία έργων.

4. Όλα τα όρια ή ποσοστά του άρθρου αυτού αναφέρονται στα αρχικά ποσά και τιμές της σύμβασης μαζί με τα απρόβλεπτα και δεν περιλαμβάνονται σε αυτά αναθεώρηση τιμών, μεταγενέστερη τροποποίηση τους ή οποιαδήποτε αποζημίωση.

5. Αν στον Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Εργασιών περιλαμβάνονται και εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχουν τιμές μονάδας, ο Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας συνοδεύεται από πρωτόκολλο που κανονίζει τις τιμές για τις εργασίες αυτές. Ο κανονισμός τιμών μονάδας νέων εργασιών γίνεται με υποχρεωτική εφαρμογή κατά σειρά των κατωτέρω περιπτώσεων α), β) και γ) ως εξής:

α) για εργασίες για τις οποίες υπάρχουν συμβατικές τιμές για παρόμοιες ή ανάλογες εργασίες, οι τιμές καθορίζονται ανάλογα προς αυτές,

β) για εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχουν παρόμοιες ή ανάλογες συμβατικές τιμές αλλά περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένα ή συμβατικά αναλυτικά τιμολόγια (αναλύσεις τιμών), οι τιμές καθορίζονται, σύμφωνα με τα τιμολόγια αυτά και

γ) για εργασίες που δεν περιλαμβάνονται στις προηγούμενες περιπτώσεις οι τιμές καθορίζονται με βάση τα πραγματικά στοιχεία κόστους.

Η εξακρίβωση του κόστους γίνεται από επιτροπή που συγκροτείται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και αποτελείται από τρεις (3) τεχνικούς υπαλλήλους, που έχουν την αντίστοιχη ικανότητα. Στα μέλη της επιτροπής περιλαμβάνεται και ο επιβλέπων το έργο τεχνικός υπάλληλος. Σε περίπτωση που δεν επαρκεί το τεχνικό προσωπικό η επιτροπή συγκροτείται από δύο (2) τεχνικούς υπαλλήλους, μη αποκλειόμενης της συμμετοχής στην επιτροπή του επιβλέποντα και του προϊστάμενου της διευθύνουσας Υπηρεσίας. Η προϊσταμένη αρχή μπορεί σε κάθε περίπτωση να διατάξει τη διενέργεια δοκιμαστικών εργασιών από τον ανάδοχο και να συγκροτήσει άλλη επιτροπή από τεχνικούς υπαλλήλους για την παρακολούθηση της απόδοσης των απαραίτητων συντελεστών παραγωγής της νέας εργασίας. Στοιχεία που έχουν προκύψει για τον κανονισμό της τιμής της ίδιας εργασίας ή τμήματος αυτής του ίδιου φορέα κατασκευής του έργου ή άλλων φορέων του δημόσιου τομέα ή από δοκιμαστικές εργασίες εξακρίβωσης του κόστους άλλων εργολαβιών, δεν αποτελούν τεκμήριο για τον κανονισμό τιμών. Η περίπτωση γ) εφαρμόζεται μόνο για το μέρος της νέας τιμής που δεν μπορεί να κανονιστεί, σύμφωνα με τις περιπτώσεις α) ή β). Στην «ανάλυση της τιμής» διαχωρίζονται τα τμήματα που κανονίζονται, σύμφωνα με την περίπτωση γ) από τα τμήματα που κανονίζονται, σύμφωνα με τις περιπτώσεις α) ή β).

Για εργασίες που είναι παρεμφερείς προς συμβατικές ή ήδη καθορισμένες νέες, οι τιμές κατά τα παραπάνω συντάσσονται μόνο για τα επιπλέον ή επί έλαττον στοιχεία κόστους.

Ο κανονισμός νέων τιμών γίνεται με τις βασικές τιμές ιδίως των ημερομισθίων, υλικών και μισθωμάτων μηχανημάτων, σύμφωνα με τα πρακτικά διαπίστωσης βασικών τιμών υλικών εργατικών και μισθωμάτων από την Επιτροπή Διαπίστωσης Τιμών Δημοσίων Έργων Ε.Δ.Τ.Δ.Ε. του Γ' Τριμήνου 2012. Οι προκύπτουσες από πρόσφατα στοιχεία κόστους τιμές ανάγονται στο χρόνο εκκίνησης της αναθεώρησης με αντίστροφη εφαρμογή του σχετικού τύπου της αναθεώρησης.

Οι τιμές που κανονίζονται, σύμφωνα με την περίπτωση β) υπόκεινται στη σχετική έκπτωση της δημοπρασίας, ρητή ή τεκμαρτή. Η ρητή ή τεκμαρτή έκπτωση εφαρμόζεται και στην περίπτωση α), αν η έκπτωση δεν περιλαμβάνεται στην όμοια ή ανάλογη εργασία, καθώς και στο μέρος της τιμής της περίπτωσης γ) που κανονίζεται, σύμφωνα με τις περιπτώσεις α) ή β).

Οι τιμές ιδίως των υλικών των μηχανικών εξοπλισμών, των συσκευών, που δεν περιλαμβάνονται στις βασικές τιμές, υπόκεινται στη σχετική έκπτωση της δημοπρασίας, αν αποδεδειγμένα τα είδη αυτά υπάρχουν ευρέως διαδεδομένα στο εμπόριο.

Στις συμβάσεις έργων του άρθρου 50, ορίζεται υποχρεωτικά στα έγγραφα της Σύμβασης τεκμαρτή έκπτωση και για τον προσδιορισμό της λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ των άλλων, η φύση του έργου, οι ιδιαιτερότητες και δυσκολίες των εργασιών και κάθε άλλο στοιχείο που προσιδιάζει στο συγκεκριμένο έργο.

6. Η τιμή μονάδας νέας εργασίας που κανονίζεται, σύμφωνα με την περίπτωση β) της παρ. 5 ή το μέρος της τιμής της περίπτωσης γ), που κανονίζεται, σύμφωνα με την περίπτωση β) της παραγράφου 5, ανάγεται στο επίπεδο των τιμών της προσφοράς, πολλαπλασιαζόμενη με σταθερό συντελεστή που αφορά στη συμβατική ομάδα ομοειδών εργασιών στην οποία εντάσσεται η υπόψη νέα εργασία. Ο σταθερός συντελεστής «σ» προκύπτει από τον τύπο:

$\sigma = A : B$ όπου:

A: Η δαπάνη της συμβατικής ομάδας ομοειδών εργασιών, που εντάσσεται η νέα εργασία, με τιμές του προϋπολογισμού Υπηρεσίας του χρόνου δημοπράτησης του έργου ή άλλου ισχύοντος για την εργολαβία χρόνου εκκίνησης της αναθεώρησης και

B: Η δαπάνη της συμβατικής ομάδας ομοειδών εργασιών, στην οποία εντάσσεται η νέα εργασία, με τιμές των ισχυουσών εγκεκριμένων αναλύσεων τιμών του χρόνου δημοπράτησης του έργου ή άλλου ισχύοντος για την εργολαβία χρόνου εκκίνησης της αναθεώρησης.

Η τιμή μονάδας νέας εργασίας που από τη φύση της δεν εντάσσεται σε κάποια από τις συμβατικές ομάδες ομοειδών εργασιών καθορίζεται πολλαπλασιαζόμενη με συντελεστή που υπολογίζεται με τον ίδιο παραπάνω τύπο $\sigma = A/B$ όπου οι δαπάνες A και B αφορούν στις εργασίες του προϋπολογισμού Υπηρεσίας που θεωρούνται ότι αποτελούν μια ομάδα εργασιών. Για τον υπολογισμό των δαπανών, με βάση τις οποίες προσδιορίζονται τα ανωτέρω πηλικά λαμβάνονται υπόψη μόνο οι εργασίες εκείνες του προϋπολογισμού Υπηρεσίας, οι οποίες είτε υπάρχουν αυτούσιες στις εκάστοτε ισχύουσες εγκεκριμένες αναλύσεις τιμών ή εγκεκριμένα τιμολόγια δημοπράτησης έργων είτε υπάρχουν ως αυτούσια

τμήματα εργασιών των αναλύσεων ή Τιμολογίων αυτών. Στις περιπτώσεις που ο προϋπολογισμός Υπηρεσίας περιλαμβάνει «κατ' αποκοπήν τιμές» ή οι τιμές του τιμολογίου είναι αναλυτικές ή περιληπτικές για ολοκληρωμένα τμήματα σύνθετων εργασιών ή είναι κατ' αποκοπήν τιμές για ευρύτερα τμήματα του έργου ή για όλο το έργο, με τα έγγραφα της Σύμβασης εγκρίνεται υποχρεωτικά και ανάλυση της τιμής των εργασιών αυτών ή βασικών επί μέρους συνιστωσών εργασιών που επηρεάζουν άμεσα την «κατ' αποκοπήν τιμή» και που περιλαμβάνονται στις ανωτέρω ισχύουσες εγκεκριμένες αναλύσεις τιμών.

Ο ανωτέρω τρόπος καθορισμού τιμών των νέων εργασιών δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις του άρθρου 50. Με τη διακήρυξη ορίζεται για τις περιπτώσεις αυτές σταθερός συντελεστής, που καθορίζεται με βάση τις γενικές αρχές τιμολόγησης των εργασιών στους προϋπολογισμούς Υπηρεσίας από τους φορείς κατασκευής των έργων και πάντως σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του 0,90.

Οι νέες τιμές μονάδας εργασιών που καθορίζονται με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου προσαυξάνονται με το ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους του αναδόχου που ισχύει για τη Σύμβαση, αν αυτό για την περίπτωση α' της παραγράφου 6 δεν περιέχεται στην παρόμοια ή ανάλογη τιμή.

7. Οι Ανακεφαλαιωτικοί Πίνακες Εργασιών και τα Πρωτόκολλα Κανονισμού Τιμών Μονάδας Νέων Εργασιών που τους συνοδεύουν συντάσσονται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και υπογράφονται από τον ανάδοχο ανεπιφύλακτα ή με επιφύλαξη. Αν ο Ανάδοχος αρνηθεί την υπογραφή, του κοινοποιείται ο ανακεφαλαιωτικός πίνακας και τα πρωτόκολλα, σύμφωνα με το άρθρο 143 του Ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 62 του Ν. 4782/2021. Στην περίπτωση αυτή, όπως και στην περίπτωση που ο Ανάδοχος υπέγραψε τα σχετικά έγγραφα με επιφύλαξη, δικαιούται να υποβάλει ένσταση. Ο Ανακεφαλαιωτικός Πίνακας Εργασιών και τα πρωτόκολλα νέων τιμών εγκρίνονται με ή χωρίς διορθώσεις από την προϊσταμένη αρχή, στην οποία διαβιβάζονται μαζί με την ένσταση του αναδόχου, την αιτιολογική έκθεση για την ανάγκη των τροποποιήσεων, τον τρόπο κανονισμού των τιμών και κάθε σχετική πληροφορία. Αν έχει υποβληθεί ένσταση διατυπώνεται και η γνώμη της Διευθύνουσας Υπηρεσίας στο περιεχόμενο της ένστασης αυτής. **Μετά την έγκριση του Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα Εργασιών, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει τις σχετικές εργασίες χωρίς αυτό να θίγει τα δικαιώματά του για επίλυση της διαφοράς.**

Η Σύμβαση των συμπληρωματικών αυτών εργασιών πρέπει (βάσει της παρ. 8 της εγκυκλίου 43/09-10-1995 – σχετ. Δ17α/02/69/ΦΝ 380/09-10-95 έγγραφο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. περί "οδηγιών για την εφαρμογή διατάξεων περί εκτέλεσης Δημοσίων Έργων" που αφορά στις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 2338/95 (ΦΕΚ Α 202/14-09-95) και στις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 8 του Ν1418/84 περί συμπληρωματικών εργασιών λόγω απροβλέπτων περιστάσεων) να συνοδεύεται από τα ακόλουθα αναπόσπαστα στοιχεία:

- Ειδική αιτιολόγηση για τις αναγκαίες λόγω απροβλέπτων περιστάσεων εργασίες και για τη τυχόν αύξηση των συμβατικών ή των νόμιμα καθοριζόμενων Τ.Μ.Ν.Ε.
- Απόφαση έγκρισης ΠΚΤΜΝΕ και Σ.Π. (ανακεφαλαιωτικού) στον οποίο να εμφανίζονται οι τυχόν αυξομειώσεις εργασιών και η ολική υπέρβαση σε σχέση με το οικονομικό αντικείμενο της αρχικής Σύμβασης και σε χωριστό κεφάλαιο οι υπόψη συμπληρωματικές εργασίες.
- Η σύναψη της Σύμβασης θα γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις (όπως ορίζεται από τα άρθρα 105 του Ν. 4412/16, όπως αντικαταστάθηκε από το αρθ. 45 του Ν. 4782/2021, και 135 του Ν. 4412/16) και θα προσκομίζεται η εγγύηση καλής εκτέλεσης (άρθρο 72 του Ν. 4412/16, όπως αντικαταστάθηκε από το αρθ. 21 του Ν. 4782/2021).
- Προκειμένου να υπογραφεί η Σύμβαση είναι αδήριτη ανάγκη να υπάρχει εγκεκριμένη επιμέτρηση του συνόλου των εργασιών του έργου που έχουν προηγηθεί ή τμημάτων αυτοτελών τους ή μεμονωμένων εργασιών.
- Στην παρούσα εργολαβία ισχύει **εργολαβικό ποσοστό 18%** επί της αξίας του τμήματος του έργου που εκτελείται και αποτιμάται με τιμές μονάδας.
- Σχετικά με τις απολογιστικές δαπάνες προμήθειας υλικών ισχύουν όλα τα οριζόμενα στο άρθρο 154 του Ν.4412/16, όπως τροποποιήθηκε με το αρθ. 73 του Ν. 4782/2021, και μάλιστα υπάρχει δυνατότητα εκτέλεσης απολογιστικών εργασιών με τη παρούσα εργολαβία εφόσον δοθεί ειδική εντολή από τη Διευθύνουσα υπηρεσία και επίβλεψη.
- Η απολογιστική δαπάνη διαχείρισης των Αποβλήτων Εκσκαφών, Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ) , πληρώνεται βάση πραγματικών παραστατικών (τιμολόγια) χωρίς την προσαύξηση ΓΕ και ΟΕ 18%. Επισημαίνεται ότι το ποσό της ανωτέρω απολογιστικής δαπάνης ΑΕΚΚ δεν υπόκειται σε κρατήσεις. Το ΓΕ & ΟΕ των απολογιστικών αφορά απολογιστικές εργασίες πλην της διαχείρισης ΑΕΚΚ και η συνολική δαπάνη υπόκειται στις νόμιμες κρατήσεις.

Α. Στον Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα θα περιλαμβάνονται οι εγκεκριμένες επιμετρήσεις του έργου και τελικά θα εμφανίζεται το ολικό κόστος του έργου σε σύγκριση με τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό.

Β. Για τις απρόβλεπτες δαπάνες ισχύουν οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 4 του Ν. 2372/96 που έγιναν υποχρεωτικές με τη παρ. 7 της εγκυκλίου 8/1996 (σχετ. Δ17α/09/27/ΦΝ 380/27- 03-96 έγγραφο) του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. περί "διατάξεων για συμπληρωματικές εργασίες και απρόβλεπτες δαπάνες στις συμβάσεις κατασκευής Δημοσίων Έργων".

Ειδικότερα σύμφωνα με τη παρ. 9 της εγκυκλίου 8/1996 ισχύουν τα ακόλουθα:

Με τα ποσά των απροβλέπτων δαπανών (απρόβλεπτα) καλύπτονται οι εργασίες ιδίου τεχνικού αντικειμένου με τη συγκεκριμένη Σύμβαση. Καλύπτονται ιδίως οι δαπάνες που προκύπτουν από την εφαρμογή νέων κανονισμών ή κανόνων που καθιερώθηκαν σαν υποχρεωτικοί μετά την ανάθεση του έργου, καθώς και δαπάνες από προφανείς παραλείψεις ή σφάλματα προμέτρησης της μελέτης και όχι τροποποιήσεις των σχεδίων και της μορφής του έργου.

Διευκρινίζεται εδώ ότι δε μπορούν με τις απρόβλεπτες δαπάνες να καλυφθούν εργασίες από αλλαγή της μελέτης ούτε εκείνες που οφείλονται σε "απρόβλεπτες περιστάσεις", αφού αυτές οι εργασίες αποτελούν αντικείμενο της ανωτέρω συμπληρωματικής Σύμβασης.

Επομένως με τις απρόβλεπτες δαπάνες καλύπτονται οι αυξήσεις ποσοτήτων εργασιών λόγω προμετρητικών σφαλμάτων ή και επιπλέον δαπάνες που προκύπτουν από την ορθή εφαρμογή της μελέτης του συμβατικού αντικειμένου.

Άρα κάθε δαπάνη ομάδας ομοειδών εργασιών που προέρχεται από αύξηση ποσοτήτων καλύπτεται από το ποσό των απροβλέπτων δαπανών, **το οποίο καθορίζεται σε ποσοστό εννέα τοις εκατό (9%) επί του προϋπολογισμού της υπηρεσίας [αξία της αρχικής σύμβασης], χωρίς το συνυπολογισμό των κονδυλίων αναθεώρησης και Φ.Π.Α., για έργα συνολικού προϋπολογισμού ίσου ή μεγαλύτερου του ορίου εφαρμογής της Κοινοτικής Νομοθεσίας, σύμφωνα με την απόφαση Δ17α/08/78/ΦΝ 357/3.11.1995 (ΦΕΚ 941 Β')** και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) επί του προϋπολογισμού της υπηρεσίας [αξία της αρχικής σύμβασης], χωρίς το συνυπολογισμό των κονδυλίων αναθεώρησης και Φ.Π.Α. για έργα προϋπολογισμού μικρότερου του ως άνω ορίου, σύμφωνα με την απόφαση Δ17α/07/45/ΦΝ 380/27.5.1996 (ΦΕΚ 409 Β') και μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων. Το ποσό των απρόβλεπτων δαπανών επανυπολογίζεται κατά την υπογραφή της σύμβασης, ανάλογα με την προσφερθείσα έκπτωση, ώστε να διατηρείται σταθερή η ποσοστιαία αναλογία, με το άρθρο 135 του Ν.4412/2016 , περί υπογραφής σύμβασης.." (§ 3 του άρθρου 156 του Ν.4412/16, όπως τροποποιήθηκε με το αρθ. 75 του Ν. 4782/2021).

Η ανάλωση των απροβλέπτων δαπανών κατά την εκτέλεση του έργου, **πρέπει να είναι διαρκώς φθίνουσα έως το ύψος του 9% ή 15%** αντίστοιχα . Οι εργασίες που καλύπτονται από τις απρόβλεπτες δαπάνες δεν είναι "συμπληρωματικές εργασίες" και τιμολογούνται χωρίς καμιά προσαύξηση σύμφωνα με τις συμβατικές τιμές ή τις νόμιμα κανονιζόμενες τιμές ΤΜΝΕ.

Διευκρινίζεται ότι οι απρόβλεπτες δαπάνες που έχουν διορθωτικό χαρακτήρα και αφορούν στο τεχνικό αντικείμενο της Σύμβασης μπορούν να καλύψουν εργασίες οι οποίες μπορούν να τιμολογηθούν (βάσει της παρ. 9α της εγκυκλίου 8/1996) σύμφωνα με τις νόμιμα κανονιζόμενες τιμές ΤΜΝΕ. Αναφέρεται χαρακτηριστικά το παράδειγμα που προκύπτει π.χ. λόγω διαφορετικού "χαρακτηρισμού εκσκαφών" από εκείνο που προέβλεπε η μελέτη που μπορεί να καλυφθεί από τα απρόβλεπτα κατόπιν τιμολόγησης του, γιατί πρόκειται για επιπλέον δαπάνη που προέκυψε κατά την εφαρμογή της συγκεκριμένης μελέτης και άρα εκτέλεση συγκεκριμένου συμβατικού αντικειμένου.

Για τον καθορισμό των τιμών των εργασιών της μελέτης ελήφθησαν υπ' όψη οι ειδικές τοπικές συνθήκες του έργου και οι ιδιαίτεροι παράγοντες που επηρεάζουν το κόστος κάθε εργασίας.

Για την πληρωμή των εργασιών που περιγράφονται από σύνθετες τιμές, θα εφαρμόζεται υποχρεωτικά απευθείας η σύνθετη τιμή του τιμολογίου μελέτης, αποκλειόμενης της αποδοχής αιτήματος του αναδόχου για την αναλυτική επιμέτρηση και πληρωμή των εργασιών λόγω τοπικών δυσχερειών ή άλλων λόγων.

Άρθρο 6 Λογαριασμοί, πληρωμές Αναδόχου, χρηματοδότηση έργου

Οι ανακεφαλαιωτικοί λογαριασμοί των κατά τη Σύμβαση οφειλομένων ποσών θα συντάσσονται σύμφωνα με το άρθρο 152 του Ν. 4412/16, όπως αντικαταστάθηκε από το αρθ. 71 του Ν. 4782/2021).

Τα υλικά που εισκομίστηκαν με έγκριση της Υπηρεσίας στο εργοτάξιο ή σε αποθήκες και τα οποία δηλώθηκαν, εγκρίθηκαν και περιελήφθησαν σε λογαριασμό, ανήκουν κατά κυριότητα στον Δ.Α. Αυτό δεν θα ερμηνευτεί ότι απαλλάσσει τον εργολάβο από την όλη ευθύνη για τα πιστοποιηθέντα υλικά και έργα, καθώς και για την αποκατάσταση τυχόν ζημιών του έργου, κλοπής υλικών κλπ ούτε σαν παραίτηση του εργοδότη από το δικαίωμα να απαιτήσει από τον ανάδοχο να εκπληρώσει όλους της όρους της Σύμβασης. Σχετικά ισχύουν και οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 152 του Ν. 4412/16, όπως αντικαταστάθηκε από το αρθ. 71 του Ν. 4782/2021.

Το έργο χρηματοδοτείται από **ΙΔΙΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ ή ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΠΗΓΗ - Κ.Α.Ε. Δήμου Αθηναίων 7333.130 Φ30 Δ43**, και το ποσοστό για γενικά έξοδα και όφελος του εργολάβου καθορίζεται σε **18%**.

Για την πληρωμή κάθε μερικής πιστοποίησης ο Ανάδοχος πρέπει να προσκομίζει αποδείξεις των υποχρεωτικών του καταβολών προς τα οικεία ταμεία, (τιμολόγιο θεωρημένο από την αρμόδια οικονομική εφορία, βεβαίωση φορολογικής ενημερότητας, γραμμάτιο είσπραξης αυτής υπέρ του Δημοσίου καταβολής του φόρου εισοδήματος αντιστοιχούντος στην πιστοποίηση κλπ) καθώς και εξοφλήσεις των υποχρεώσεων του μέχρι την ημέρα σύνταξης της πιστοποίησης προς τους Ασφαλιστικούς Οργανισμούς (ΙΚΑ, ΤΕΑΕΔΞΕ) ανακεφαλαιωτικώς.

Πλην των ανωτέρω και πριν από τη θεώρηση και του τελικού λογαριασμού θα ζητείται από τον ανάδοχο ή προσκόμιση βεβαίωσης του αρμοδίου υποκαταστήματος του ΙΚΑ περί εξοφλήσεως κάθε σχετικής προς την εκτέλεση του έργου ασφαλιστικής εισφοράς.

Επισημαίνεται η υποχρέωση των οικονομικών φορέων για έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων, σύμφωνα με την υπ'αρ. 52445 ΕΞ 2023/04-04-2023 ΚΥΑ «Υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους οικονομικούς φορείς» (ΦΕΚ Β'2385/12-4-2023, με διορθ. σφαλ. στο ΦΕΚ Β.3061/9-5-2023).

Άρθρο 7 Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου

Το Πρόγραμμα Ποιότητας του Έργου (Π.Π.Ε), (άρθρο 158 του Ν.4412/16) που θα υποβάλει ο Ανάδοχος μέσα σε ένα μήνα από την υπογραφή της Σύμβασης και το οποίο θα πρέπει να συνταχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των αποφάσεων ΔΕΕΠ/οικ.502/13.10.2000 (ΦΕΚ 1265 Β'), ΔΙΠΑΔ/οικ. 611/24.7.2001 (ΦΕΚ 1013 Β'), ΔΙΠΑΔ/οικ.501/1.7.2003 (ΦΕΚ 928 Β') του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων , των αποφάσεων: α) ΔΕΕΠ/οικ.41/19.1.2001 (Φε Κ 94 Β'), β) ΔΕΕ ΠΠ/οικ.110/12.5.2003 (ΦΕΚ 624 Β') του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, γ) η Δ14/43309/5.3.2001 (ΦΕΚ 332 Β') τον Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, και δ) η ΔΙΠΑΔ/οικ.12/13.01.2009, θα αποτελεί το εσωτερικό κανονιστικό έγγραφο τον έργου και θα παρέχει όλα τα εργαλεία παρακολούθησής του, συγκέντρωσης των στοιχείων, τεκμηρίωσης των εργασιών που έχουν εκτελεστεί και αρχειοθέτησής τους.

Σημειώνεται δε, ότι απαιτείται η εκπόνηση και εφαρμογή Προγράμματος Ποιότητας Έργου (Π.Π.Ε), σε κάθε δημόσιο έργο (κατασκευή ή και μελέτη) του οποίου ο προϋπολογισμός δημοπράτησης, υπερβαίνει το ποσό 1. 500.000,00 ευρώ χωρίς Φ.Π.Α. Άρθρο 158 Ν. παρ. 2 του Ν. 4412/2016

Περιεχόμενα (ενδεικτική διάρθρωση) του ΠΠΕ

ΤΜΗΜΑ Ι

- 1. Εισαγωγή
 - 1.1 Αντικείμενο του Προγράμματος Ποιότητας
 - 1.2 Πολιτική Ποιότητας για το έργο
 - 1.3 Δομή Προγράμματος Ποιότητας
- 2. Περιγραφή έργου
 - 2.1 Μέθοδοι κατασκευής
 - 2.2 Έλεγχοι και Δοκιμές
 - 2.3 Χρονοδιάγραμμα εργασιών
- 3. Χρησιμοποιούμενοι πόροι
 - 3.1 Ανθρώπινο Δυναμικό
 - 3.1.1 Οργανόγραμμα έργου
 - 3.1.2 Αρμοδιότητες κυρίων στελεχών
 - 3.1.3 Στελέχωση του έργου
 - 3.2 Υλικά και υπηρεσίες
 - 3.2.1 Υλικά
 - 3.2.2 Υπηρεσίες
 - 3.3 Εξοπλισμός
 - 3.3.1 Μηχανολογικός εξοπλισμός (μηχανήματα)
 - 3.3.2 Μετρητικός εξοπλισμός
- 4. Διαχείριση

4.1	Διαχείριση εγγράφων
4.1.1	Διαχείριση του Προγράμματος Ποιότητας
4.1.2	Κωδικοποίηση εγγράφων εντύπων
4.1.3	Δελτία ελέγχου και λουτά έντυπα
4.1.4	Αρχειοθέτηση
4.2	Μη συμμορφώσεις, Διορθωτικές / προληπτικές ενέργειες
4.3	Επιθεωρήσεις
4.4	Ανασκοπήσεις
5.	Άλλα θέματα
5.1	Αντιμετώπιση εκτάκτων καταστάσεων
5.2	Ασφάλεια και Υγεία
5.3	Προστασία περιβάλλοντος
6.	Παραπομπές - Αναφορές
6.1	Σχέδια
6.2	Πρότυπα, Κανονισμοί, Τεχνικές Προδιαγραφές
6.3	Σύνδεση με Σύστημα Ποιότητας αναδόχου ΤΜΗΜΑ II
7.	Προγράμματα Ενεργειών

Το λειτουργικό τμήμα του ΠΠΕ αποτελούν τα προγράμματα ενεργειών, κάθε ένα από τα οποία αναφέρεται σε συγκεκριμένο τμήμα ή σε συγκεκριμένη ενότητα του έργου και περιγράφει τις διαδοχικές ενέργειες που απαιτούνται για τη\ κατασκευή του.

Τα προγράμματα ενεργειών περιλαμβάνουν οπωσδήποτε όλους τους ελέγχους και δοκιμές του έργου.

Στα προγράμματα ενεργειών:

- αναλύονται οι φάσεις και οι δραστηριότητες για την κατασκευή κάθε τμήματος (πχ εκσκαφή βάθρων) ή λειτουργικής ενότητας (πχ κατασκευή άνω διάβασης)
- καθορίζονται τα σημεία στα οποία απαιτείται έγκριση πριν από τη συνέχιση των εργασιών (Σημεία Στάσης για Έγκριση, ΣΣΕ)
- καθορίζονται τα έγγραφα αναφοράς που εφαρμόζονται (πχ οδηγίες, προδιαγραφές, πρότυπα, συμβατικές απαιτήσεις)
- περιγράφονται συνοπτικά οι ενέργειες για κάθε φάση και δραστηριότητα (πχ οι έλεγχοι που θα γίνουν)
- καθορίζονται τα έντυπα που θα χρησιμοποιηθούν για την καταγραφή των αποτελεσμάτων (πχ έντυπα εργαστηριακών δοκιμών, δελτία ελέγχου εργασιών κτλ)
- καθορίζονται οι εμπλεκόμενοι σε κάθε φάση και δραστηριότητα φορείς (πχ Ανάδοχος, Υπεργολάβος, Κύριος του Έργου, Τρίτος)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Τα θέματα που περιλαμβάνονται στο ΠΠΕ, ανάλογα με την έκταση και τα περιεχόμενα τους, είναι δυνατό είτε να περιέχονται στο ΠΠΕ είτε να επισυνάπτονται σε Παραρτήματα που το συνοδεύουν.

Άρθρο 8 Προθεσμία εκτελέσεως του έργου, υπέρβαση προθεσμίας, παρατάσεις, ποινικές ρήτρες, έκπτωση αναδόχου

Η προθεσμία εκτελέσεως του έργου ορίζεται σε **60 (εξήντα) μήνες** από την ημερομηνία υπογραφής της Σύμβασης (άρθρο 147 του ν. 4412/16, όπως αντικαταστάθηκε από το αρθ. 66 του ν. 4782/2021).

Η Αναθέτουσα Αρχή διατηρεί ως δικαίωμα προαίρεσης τη δυνατότητα, με μονομερή δήλωσή της (απόφαση), να αναθέσει στον Ανάδοχο με τους ίδιους όρους της αρχικής σύμβασης, πρόσθετο φυσικό αντικείμενο του έργου.

Το φυσικό αντικείμενο του έργου που θα ανατεθεί στον Ανάδοχο σε περίπτωση ενεργοποίησης του δικαιώματος προαίρεσης, συνίσταται στην εκτέλεση παρόμοιων ομοειδών εργασιών στην ίδια περιοχή του έργου. Σε κάθε περίπτωση οι πρόσθετες αυτές εργασίες θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί εντός της προθεσμίας ολοκλήρωσης του αντικειμένου του έργου. [Σε περίπτωση δικαιωμάτων προαίρεσης :Για την ενεργοποίηση των δικαιωμάτων προαίρεσης προβλέπεται κοινοποίηση της σχετικής απόφασης στον ανάδοχο πριν από τη λήξη της σύμβασης.]

α) Σε δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες από την ημέρα που θα υπογραφεί σύμβαση ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να υποβάλει στην Υπηρεσία τις παρατηρήσεις του.

β) Σε δεκαπέντε (15) ημερολογιακές ημέρες από την ημέρα που θα υπογραφεί σύμβαση ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει μελέτη διατήρησης κυκλοφορίας. Δεν αναγνωρίζεται στον ανάδοχο παράταση συνολικής ή τμηματικής προθεσμίας λόγω ισχυρισμού άγνοιας των τοπικών συνθηκών της περιοχής του έργου.

γ) Ο Ανάδοχος κατασκευής του έργου υποχρεούται επίσης μέσα σε ένα (1) μήνα από την ημέρα που θα υπογραφεί σύμβαση να συντάξει και να υποβάλει οργανόγραμμα του εργοταξίου, στο οποίο θα περιγράφονται λεπτομερώς τα πλήρη στοιχεία στελεχών, εξοπλισμού και μηχανημάτων που θα περιλαμβάνει η εργοταξιακή ανάπτυξη για την εκτέλεση του έργου (παρ.4 άρθρο 145 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκε με το αρθ. 64 του Ν. 4782/2021).

δ) Μέσα σε προθεσμία που δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες και να υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες από την ημέρα που θα υπογραφεί σύμβαση, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία χρονοδιάγραμμα για την κατασκευή του έργου, σύμφωνα με το άρθρο 145 του Ν. 4412/16, όπως τροποποιήθηκε με το αρθ. 64 του Ν. 4782/2021. Τα εν λόγω χρονοδιαγράμματα κατασκευής του έργου (σύμφωνα με τη Σύμβαση) εγκρίνονται με τυχόν τροποποιήσεις και συμπληρώσεις από την Υπηρεσία μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες. Έτσι σε κάθε Σύμβαση κατασκευής του έργου ορίζεται προθεσμία για την περάτωση του στο σύνολο και κατά τμήματα. Η έναρξη των εργασιών του έργου από μέρος του αναδόχου δεν μπορεί να καθυστερήσει πέραν των τριάντα (30) ημερών από την υπογραφή της Σύμβασης.

Η μη τήρηση των ανωτέρω προθεσμιών με υπαιτιότητα του αναδόχου συνεπάγεται επιβολή διοικητικών και χρηματικών κυρώσεων, αποτελεί λόγο έκπτωσης του αναδόχου και αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα για τα αρμόδια όργανα του φορέα κατασκευής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 141 του Ν. 4412/16, όπως αντικαταστάθηκε από το αρθ. 60 του Ν. 4782/2021 και γενικά ισχύουν και τα οριζόμενα για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις στις διατάξεις των άρθρων 148 & 160 του Ν. 4412/16, όπως τροποποιήθηκαν με τα αρθ. 67 και 78 του Ν. 4782/2021 αντίστοιχα.

Παράταση προθεσμιών σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 147 του Ν. 4412/16, όπως αντικαταστάθηκε από το αρθ. 66 του Ν. 4782/2021, γίνεται μόνο ύστερα από έγκριση της Προϊσταμένης αρχής, ύστερα από αίτηση του αναδόχου που υποβάλλεται στη διευθύνουσα υπηρεσία ή και χωρίς αυτήν, αν δεν έχει λήξει η οριακή προθεσμία του έργου. Ο ανάδοχος δεσμεύεται από τη σύμβαση του έργου να συνεχίσει την κατασκευή του για επιπλέον της αρχικής προθεσμίας χρονικό διάστημα, ίσο προς το ένα δεύτερο (1/2) αυτής και πάντως όχι μικρότερο των τριών μηνών (οριακή προθεσμία). Η παράταση των προθεσμιών της σύμβασης χορηγείται είτε «με αναθεώρηση», για το χρονικό διάστημα καθυστέρησης της εκτέλεσης, που οφείλεται σε πράξεις ή παραλείψεις του κυρίου του έργου ή «χωρίς αναθεώρηση», για το χρονικό διάστημα της καθυστέρησης, που οφείλεται σε παραλείψεις και ενέργειες του αναδόχου. Με την απόφαση παράτασης επιμερίζεται πάντοτε η ευθύνη για την καθυστέρηση, αλλιώς νοείται ως οφειλόμενη αποκλειστικά στον ανάδοχο. Η συνολική προθεσμία εκτέλεσης του έργου δύναται να παραταθεί και μετά την πάροδο της οριακής προθεσμίας, εφόσον υποβληθεί αίτημα του αναδόχου και εγκριθεί από την προϊσταμένη αρχή. Γεγονότα ανωτέρας βίας αναστέλλουν την πάροδο των προθεσμιών του παρόντος, εφόσον ο ανάδοχος υποβάλλει σχετική αίτηση εντός δέκα (10) ημερών, ευθύς μόλις τούτα εμφανιστούν. Επί της αίτησης του αναδόχου αποφασίζει η διευθύνουσα υπηρεσία εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών, άλλως τεκμαίρεται η αποδοχή της αίτησης. Η αναστολή του προηγούμενου εδαφίου δεν δύναται σε καμία περίπτωση να υπερβεί το ένα δέκατο (1/10) της συνολικής συμβατικής προθεσμίας εκτέλεσης του έργου για συμβάσεις με διάρκεια μεγαλύτερη του ενός έτους, άλλως, για συμβάσεις μικρότερης διάρκειας, τις τριάντα (30) ημέρες.

Σε κάθε περίπτωση μπορεί ο κύριος του φορέα του έργου της κατασκευής (για την κάλυψη ή περιορισμό καθυστερήσεων του έργου για τις οποίες καθυστερήσεις ευθύνεται ο Ανάδοχος) να δώσει εντολή στον ανάδοχο να επιταχύνει τις εργασίες, εκτελώντας πρόσθετες εργασίες σε συνδυασμό με τα τυχόν απαραίτητα πρόσθετα μέτρα, χωρίς καμιά πρόσθετη αποζημίωση.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει επαρκή εργατικά χέρια και μηχανικά μέσα και να εφαρμόζει υπερωρίες, νυχτερινά συνεργεία και εργασία κατά τις εξαιρέσιμες ημέρες, καθώς απαιτείται για την καλή και εμπρόθεσμη εκτέλεση του έργου, χωρίς να δικαιούται καμίας πρόσθετης αποζημίωσης από αυτό το λόγο. Η Υπηρεσία μπορεί σε κάθε στιγμή να απαιτήσει από τον ανάδοχο να αυξήσει τον αριθμό των συνεργείων, τις υπερωρίες και τον αριθμό των μηχανημάτων, αν κρίνει ότι ο ρυθμός της προόδου του έργου δεν είναι ικανοποιητικός.

ε) Σε περίπτωση υπέρβασης των ανωτέρω προθεσμιών ή των τυχόν παρατάσεων που οφείλονται σε υπαιτιότητα του αναδόχου, του επιβάλλεται από το Δ.Α. ποινική ρήτρα, όπως ορίζεται στο άρθρο 148 του Ν.4412/16, όπως τροποποιήθηκε με το αρθ. 67 του Ν.4782/2021, για κάθε παρερχόμενη ημέρα. Οι ποινικές ρήτρες καταπίπτουν με αιτιολογημένη απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας και παρακρατούνται από τον αμέσως επόμενο λογαριασμό του έργου. Η κατάπτωση των ποινικών ρητρών για υπέρβαση της εγκεκριμένης συνολικής προθεσμίας και των αποκλειστικών τμηματικών προθεσμιών δεν ανακαλείται. Αν δεν επαρκεί το οφειλόμενο στον ανάδοχο ποσό, τότε ο Δ.Α. μπορεί να εισπράξει το υπόλοιπο ποσό σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου περί εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων. Πάντως ο Εργοδότης διατηρεί παράλληλα το δικαίωμα να κηρύξει έκπτωτο τον ανάδοχο σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία.

Επιπλέον (σύμφωνα με το άρθρο 160 του Ν. 4412/16, όπως τροποποιήθηκε με το αρθ. 78 του Ν. 4782/2021) ο Ανάδοχος μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος από την εργολαβία αν υπερβεί με υπαιτιότητα του και κατ' επανάληψη, κατά δύο (2) τουλάχιστον μήνες, τμηματική προθεσμία του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος ή καθυστερήσει υπαίτια την έναρξη των εργασιών ή την υποβολή του αναλυτικού χρονοδιαγράμματος πέραν του μηνός από της υπογραφής της σύμβασης ή υπερβεί με υπαιτιότητά του, για χρόνο περισσότερο του μηνός, τον προβλεπόμενο στη σύμβαση χρόνο για την ολοκλήρωση της εργοταξιακής του ανάπτυξης.

Ιδιαίτερα ο Ανάδοχος μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος αν οι εργασίες είναι κατά σύστημα κακότεχνες ή τα υλικά που χρησιμοποιεί δεν ανταποκρίνονται στις σχετικές προδιαγραφές ή παρεκκλίνει επανειλημμένα από τα εγκεκριμένα σχέδια ή δεν τηρεί τους κανόνες ασφαλείας για τους εργαζομένους και το κοινό ή δεν λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για τη προστασία του περιβάλλοντος.

στ) Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρεί ηλεκτρονικό ημερολόγιο εργασίας και καιρικών συνθηκών σύμφωνα με το άρθρο 146 του Ν. 4412/16, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 65 του Ν. 4782/2021, που υπογράφεται με ψηφιακή υπογραφή από τον τηρούντα αυτό και αποστέλλεται ηλεκτρονικά στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας και στον επιβλέποντα του έργου.

ζ) Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρεί λεπτομερές Ημερολόγιο Μέτρων Ασφαλείας σύμφωνα, **βιβλίο υποδείξεων Τεχνικού Ασφαλείας και βιβλία αποδεικτικών στοιχείων Μηχανημάτων** με τις προβλεπόμενες σχετικές διατάξεις με τους συνταχθέντες από Τ.Ε.Ε. πίνακες Ελέγχου Εργασιών (όπως εξειδικεύονται στο παρόν έργο), καθώς και τα οριζόμενα στο με αριθ. ΔΙΠΑΠ/οικ.403/22-06-2006 έγγραφο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

η) Σε περίπτωση που ο **Ανάδοχος δεν εκπληρώνει τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή δε συμμορφώνεται με τις γραπτές εντολές της Υπηρεσίας**, που είναι σύμφωνες με τη Σύμβαση ή το νόμο, **κηρύσσεται έκπτωτος**, σύμφωνα με το άρθρο 160 του Ν.4412/16, όπως τροποποιήθηκε με το αρθ. 78 του Ν. 4782/2021.

Στις περιπτώσεις των επεμβάσεων έκτακτων γεγονότων και για εκείνα, των οποίων τη σοβαρότητα θα κρίνει η Υπηρεσία, ο ανάδοχος υποχρεούται να επεμβαίνει άμεσα σε αποκλειστική τμηματική προθεσμία τριών (3) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία της εντολής. Σε περίπτωση κατεπείγουσας ανάγκης και εφόσον δεν είναι δυνατή η αυθημερόν αποκατάσταση της βλάβης, ο ανάδοχος θα πρέπει να προβαίνει στην άμεση (αυθημερόν) λήψη των απαιτούμενων μέτρων ασφαλείας (οριοθέτηση, κατάλληλη σήμανση κλπ.), προς αποτροπή κινδύνου ατυχημάτων.

Άρθρο 9 Αντικατάσταση αρχικής Εγγυητικής Επιστολής – Υπογραφή Σύμβασης

Για την υπογραφή της σύμβασης απαιτείται η παροχή εγγύησης καλής εκτέλεσης, σύμφωνα με την παρ. 1 β' του άρθρου 157 του Ν. 4281/2014 και την παρ. 1β' του άρθρου 72 του Ν.4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 21 του Ν. 4782/2021, στον βαθμό που δεν αντίκειται σε αυτό, το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό 5% επί της εκτιμώμενης αξίας της Σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α.

Σε περίπτωση αναδόχου κοινοπραξίας, οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης είναι πάντοτε κοινές υπέρ όλων των μελών της (άρθρο 140 του Ν. 4412/2016).

Οι εγγυήσεις εκδίδονται από πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα ή ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των περ. β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 4364/2016 (Α' 13) που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή στα κράτη μέρη της ΣΔΣ και έχουν το δικαίωμα αυτό. Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού. Αν συσταθεί παρακαταθήκη με γραμμάτιο παρακατάθεσης χρεογράφων στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα τοκομερίδια ή μερίσματα που λήγουν κατά τη διάρκεια της εγγύησης επιστρέφονται μετά τη λήξη τους στον υπέρ ου η εγγύηση οικονομικό φορέα.

Οι εγγυητικές επιστολές εκδίδονται κατ' επιλογή του αναδόχου από ένα ή περισσότερα πιστωτικά ιδρύματα, ανεξαρτήτως του ύψους των.

Κατά την υπογραφή της Σύμβασης και σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις των άρθρων 105 (όπως αντικαταστάθηκε από το αρθ. 45 του Ν. 4782/2021) &135 του Ν 4412/16, η εγγυητική επιστολή για τη συμμετοχή στη Δημοπρασία αντικαθίσταται με εγγυητική επιστολή καλής

εκτέλεσης ποσού ίσου με το πέντε τοις εκατό (5%) επί της εκτιμώμενης αξίας της Σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α., σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του Ν. 4412/2016.

Αυτή κατατίθεται υπό μορφή γραμματίου στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή εγγυητικής επιστολής αναγνωρισμένης Τράπεζας ή του Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. Επιπλέον θα πρέπει να προσκομισθεί από τον ανάδοχο προ της υπογραφής της Σύμβασης το ασφαλιστήριο συμβόλαιο με το οποίο να ασφαλίζει ο Ανάδοχος με δική του δαπάνη όλο το έργο σε σχετική Ασφαλιστική Εταιρεία έναντι οποιασδήποτε νομικής κάλυψης και οποιασδήποτε αποζημίωσης έναντι υλικών και σωματικών ζημιών αποζημίωσης τόσο των εργαζομένων που χρησιμοποιεί, όσο και τρίτων, δηλαδή υλικές ζημιές στο ίδιο το έργο, υλικές ζημιές σε προϋπάρχουσα περιουσία, σωματικές βλάβες ή θάνατος στο εργατοτεχνικό προσωπικό, υλικές ζημιές στις εγκαταστάσεις και στο μηχανολογικό εξοπλισμό, υλικές ζημιές, υλικές ζημιές, σωματικές βλάβες ή θάνατος σε τρίτους. Επίσης θα πρέπει να προσκομίσει ασφαλιστήριο συμβόλαιο αναγνωρισμένης Ασφαλιστικής Εταιρείας με το οποίο ασφαλίζεται έναντι ατυχημάτων το λοιπό προσωπικό του (που δεν υπάγεται στις διατάξεις του ΙΚΑ). Επιπλέον θα πρέπει να γίνει αναγγελία έργου στο ΙΚΑ προ της έναρξης των εργασιών σύμφωνα και με το αρ. πρ. Ε41/61/23-4-97 έγγραφο του ΙΚΑ.

Η Σύμβαση καταρτίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 105 (όπως αντικαταστάθηκε από το αρθ. 45 του Ν. 4782/2021) & 135 του Ν. 4412/16 και το άρθρο 155 του Ν. 4412/16, όπως αντικαταστάθηκε από το αριθ. 74 του Ν. 4782/2021, περί καθορισμού ποσού απροβλέπτων πρόσθετων εργασιών σε ποσοστό **9%** του αρχικού συμβατικού ποσού χωρίς ΦΠΑ και τελικά συντάσσεται από το Δήμο και υπογράφεται από το Δήμαρχο.

Άρθρο 10 Χρόνος εγγύησης

Ο Εργολάβος είναι υποχρεωμένος να συντηρεί δωρεάν τα έργα για δεκαπέντε (15) μήνες από τη βεβαιωμένη περάτωση των εργασιών, εφ' όσον μέσα σε δύο μήνες από αυτή υποβληθεί από τον ανάδοχο η τελική επιμέτρηση, αλλιώς από την ημερομηνία που υποβλήθηκε ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο συντάχθηκε η τελική επιμέτρηση. Κατά το διάστημα αυτό ο Ανάδοχος υποχρεούται να επανορθώνει κάθε βλάβη ή ζημία που γίνεται στα έργα που εκτελέστηκαν από αυτόν.

Σε περίπτωση αμελείας του εργολάβου στην τήρηση της ανωτέρω υποχρέωσης του, η Υπηρεσία θα κοινοποιήσει προς αυτόν έγγραφη πρόσκληση που θα ορίζει το είδος της ζημιάς που θα επανορθωθεί καθώς και τον τρόπο επανόρθωσης της σε τακτή προθεσμία, μέσα στην οποία θα πρέπει να εκτελέσει τις σχετικές εργασίες. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του, τις σχετικές εργασίες επανόρθωσης θα εκτελέσει η Υπηρεσία με οποιοδήποτε τρόπο σε βάρος και για λογαριασμό του αναδόχου και οι σχετικές δαπάνες θα εκπέσουν από το οφειλόμενο σε αυτόν, λόγω χρηματικής εγγύησης ποσό και σε ανεπάρκεια τούτου, το υπόλοιπο βεβαιούται σε βάρος του αναδόχου με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και εισπράττεται βάσει των διατάξεων περί εισπράξεως Δημοτικών εσόδων. Γενικά ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 171 του Ν. 4412/16, (όπως αντικαταστάθηκε από το αρθ. 85 του Ν. 4782/2021).

Άρθρο 11 Παραλαβή του έργου

Η παραλαβή θα διενεργηθεί σύμφωνα με το άρθρο 86 του Ν. 4782/2021, μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών μετά από την πάροδο του χρόνου υποχρεωτικής από τον ανάδοχο συντήρησης.

Για τη διενέργεια της παραλαβής η προϊσταμένη αρχή ορίζει, τουλάχιστον (3) μήνες πριν από την πάροδο της προθεσμίας υποχρεωτικής συντήρησης του έργου, επιτροπή παραλαβής, ύστερα από εισήγηση της διευθύνουσας υπηρεσίας. Η επιτροπή είναι πενταμελής και αποτελείται από: α) τρεις (3) τεχνικούς υπαλλήλους με τους αναπληρωτές τους, με ειδικότητα σχετικές με το αντικείμενο της σύμβασης που ανήκουν στον φορέα κατασκευής ή και σε άλλους φορείς, κατ' επιλογή της Προϊσταμένης Αρχής, πλην του Προέδρου που προέρχεται υποχρεωτικά από άλλη αναθέτουσα αρχή και β) δύο (2) εκπροσώπους του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ) ή του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΓΕΩΤΕΕ) σε περιπτώσεις αμιγώς γεωτεχνικών έργων, που ορίζονται με τους αναπληρωτές τους, κατόπιν αιτήματος της Προϊσταμένης Αρχής, εντός είκοσι (20) ημερών, από την υποβολή του αιτήματος. Μη υπόδειξη εκ μέρους του ΤΕΕ ή του ΓΕΩΤΕΕ, αντιστοίχως, δεν κωλύει τη συγκρότηση και λειτουργία της επιτροπής.

Η επιτροπή παραλαβής συνέρχεται και παραλαμβάνει, με πρωτοβουλία και ευθύνη του προέδρου της. Για την παραλαβή συντάσσεται πρωτόκολλο που υπογράφεται από όλα τα μέλη της επιτροπής, από τον τελευταίο επιβλέποντα που παρίσταται κατά τη διενέργειά της και από τον ανάδοχο που παραδίδει το έργο. Αν υπάρξει αδυναμία υπογραφής από τον πρόεδρο ή μέλος της επιτροπής ή τον επιβλέποντα, το πρωτόκολλο υπογράφεται από τους υπόλοιπους με μνεία των λόγων της αδυναμίας υπογραφής.

Η επιτροπή παραλαβής παραλαμβάνει το έργο ποσοτικά και ποιοτικά, ελέγχει κατά το δυνατόν τις επιμετρήσεις, καταγράφει στο πρωτόκολλο τις ποσότητες της τελικής επιμέτρησης, αιτιολογεί τις τροποποιήσεις στις ποσότητες και αναγράφει τις παρατηρήσεις της για εργασίες που δεν έχουν εκτελεσθεί ή για υλικά που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί ή για εργασίες που έχουν εκτελεσθεί με υπέρβαση των εγκεκριμένων ποσοτήτων ή

κατά τροποποίηση των εγκεκριμένων σχεδίων. Πέραν των ως άνω παρατηρήσεων, η επιτροπή δεν έχει δικαίωμα ελέγχου των οικονομικών παραμέτρων και των διαδικασιών της εκτέλεσης εν γένει του έργου. Η επιτροπή ελέγχει επίσης, κατά το δυνατόν, την ποιότητα των εργασιών και αναγράφει στο πρωτόκολλο τις παρατηρήσεις της, ιδίως για τις εργασίες που κρίνονται απορριπτέες ή ελαττωματικές, ουσιώδεις ή επουσιώδεις που πρέπει να αποκατασταθούν ή παραδεκτές μεν, αλλά με μείωση της τιμής τους. Ως επουσιώδεις θεωρούνται αποκλειστικά οι εργασίες που δεν επηρεάζουν τη λειτουργικότητα του έργου, την ασφάλεια των χρηστών και δεν παραβιάζουν όρους αδειοδοτήσεων του έργου. Κατόπιν των παρατηρήσεων αυτών η διευθύνουσα υπηρεσία μεριμνά για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που τυχόν διαπιστώθηκαν, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 159, περί ακαταλληλότητας υλικών ελαττωμάτων παράλειψης συντήρησης.

Αν η επιτροπή παραλαβής διαπιστώσει την ύπαρξη ελαττωμάτων στο έργο και από την κοινοποίηση της ειδικής διαταγής στον ανάδοχο, αναστέλλεται η προθεσμία της παραλαβής. Η διευθύνουσα υπηρεσία μεριμνά για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που τυχόν διαπιστώθηκαν, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 159 του Ν. 4412/16, όπως τροποποιήθηκε με το αρθ. 77 του Ν. 4782/2021, περί ακαταλληλότητας υλικών, ελαττωμάτων, παράλειψης συντήρησης.

Μετά την αποκατάσταση των ελαττωμάτων, η διευθύνουσα υπηρεσία ενημερώνει την Προϊσταμένη Αρχή, προκειμένου να συνεχισθεί η ανασταλέα διαδικασία έγκρισης του πρωτοκόλλου.

Ουδεμία άλλη εκκρεμότητα του έργου ή οικονομικές απαιτήσεις του αναδόχου αποτελούν λόγο για την αναστολή της προθεσμίας παραλαβής.

Επίσης ισχύει το άρθρο 156 του Ν. 4412/16, όπως τροποποιήθηκε με το αρθ. 75 του Ν.4782/2021, σχετικά με τις αυξομειώσεις εργασιών και τις νέες εργασίες.

Για τη διοικητική παραλαβή για χρήση ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 169 του Ν. 4412/16, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 83 του Ν.4782/2021, και το άρθρο 23 της παρούσης Ε.Σ.Υ.

Άρθρο 12 Ειδικές δαπάνες που βαρύνουν τον ανάδοχο

Στα γενικά έξοδα του αναδόχου και στο όφελος αυτού, περιλαμβάνονται και οι παρακάτω ειδικές δαπάνες που είναι απαραίτητες ή ενδεχόμενα μπορούσαν να ζητηθούν από τον εργοδότη.

α) Οι τοπογραφικές εργασίες που απαιτούνται για την εκτέλεση των έργων προς εφαρμογή της μελέτης και τυχόν τροποποιήσεις αυτής.

β) Η εδαφολογική μελέτη που ίσως απαιτηθεί στο χώρο που θα εκτελεσθούν οι εργασίες.

γ) Οι εργαστηριακοί έλεγχοι που θα γίνονται σε όλη τη διάρκεια του έργου για διαπίστωση της καταλληλότητας των χρησιμοποιούμενων υλικών και της εκτελούμενης ποιότητας της εργασίας, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές που μνημονεύονται στο τιμολόγιο (κατά τα προβλεπόμενα της παρ.2 του άρθρου 159 του Ν. 4412/16, όπως τροποποιήθηκε από το αρθ. 77 του Ν. 4782/2021).

δ) Η σύνταξη τευχών αναλυτικών επιμετρήσεων, πρωτοκόλλων με τα απαραίτητα σχέδια και δακτυλογράφησεις τους σε ανάλογο αριθμό αντιτύπων, βάσει των στοιχείων που αναγράφονται στα διπλότυπα των τευχών καταμέτρησης, που έχουν ληφθεί επί τόπου του έργου από τον επιβλέποντα μηχανικό παρουσία του αναδόχου. Η εργασία αυτή θα εκτελεστεί κατά τις υποδείξεις του επιβλέποντος, ώστε να είναι άρτια και ακριβής. Τα ανωτέρω στοιχεία θα προσκομίζονται από τον ανάδοχο για έλεγχο από τον επιβλέποντα πριν τη δακτυλογράφηση τους και τη φωτοαντιγραφή τους.

ε) Η λήψη ψηφιακών φωτογραφιών πριν από την έναρξη των εργασιών κατά τις πιο ενδιαφέρουσες φάσεις εκτέλεσης του έργου και μετά το πέρας των εργασιών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις, τις υποδείξεις και τις οδηγίες της Υπηρεσίας-καθώς και η τήρηση στατιστικών στοιχείων του έργου, όπως και ημερολογίου έργου εργοταξίου βιβλίων καταμετρήσεως αφανών εργασιών κλπ.

στ) Οι χαράξεις και σημάνσεις του έργου κατά το στάδιο εκτέλεσής τους.

ζ) Η δαπάνη ασφαλίσεων εν γένει.

η) Η αποτύπωση του έργου όπως έχει κατασκευαστεί (as built) σε ΕΓΣΑ και η σχεδιάσή του σε ψηφιακή μορφή και οι θέσεις παρεμβάσεων έτσι ώστε στη συνέχεια να καταγραφεί σε GIS

Απαλλάσσεται από την καταβολή των τελών κατάληψης για τη χορήγηση σχετικής άδειας από το αρμόδιο Τμήμα της Υπηρεσίας.

Άρθρο 13 Έκτακτες παροχές

Για την καταβολή στο εργατοτεχνικό προσωπικό των πάσης φύσης εκτάκτων χρηματικών παροχών που καθορίζονται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργείου Εργασίας υπό μορφή έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης κλπ υπόχρεος είναι αποκλειστικά και εξ' ολοκλήρου ο Ανάδοχος.

Άρθρο 14 Υλικά. Έλεγχος ποιότητας. Τεχνικές προδιαγραφές που ισχύουν

Α. Για το υπόψη έργο ισχύουν οι Ελληνικές Τεχνικές Προδιαγραφές (ΕΤΕΠ), τα Εναρμονισμένα Ευρωπαϊκά Πρότυπα που έχουν ενταχθεί μέχρι σήμερα στο Εθνικό Κανονιστικό Πλαίσιο βάσει των σχετικών ΚΥΑ, καθώς και όσα από τα εν ισχύ εθνικά κανονιστικά κείμενα (Υπουργικές Αποφάσεις, Εγκύκλιοι, Προδιαγραφές κλπ) δεν έρχονται σε αντίθεση με τις εγκριθείσες ΕΤΕΠ ή δεν περιλαμβάνονται στο θεματολόγιο αυτών εξακολουθούν να ισχύουν, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έρχονται σε αντίθεση με τα Εναρμονισμένα Ευρωπαϊκά Πρότυπα (CEN) που έχουν θεσπισθεί με τις σχετικές ΚΥΑ.

Εάν για τις εργασίες που περιγράφονται στα αντίστοιχα άρθρα του Τιμολογίου δεν μνημονεύονται Τεχνικές Προδιαγραφές, τότε τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν θα πρέπει να είναι άριστης ποιότητας και της απόλυτης εκλογής της επιβλέπουσας Υπηρεσίας, η οποία διατηρεί το δικαίωμα να διατάξει την απομάκρυνση των μη καταλλήλων από αυτά.

Πριν τη προμήθεια οποιουδήποτε υλικού και μηχανήματος θα πρέπει να ζητείται η έγκριση της επίβλεψης βάσει εγγράφων πιστοποιητικών κατασκευαστή, προδιαγραφών κατασκευής, διαγραμμάτων και οποιεσδήποτε άλλες διευκρινίσεις ζητηθούν από την επίβλεψη.

Σε εργαστηριακό έλεγχο με δαπάνες του αναδόχου υπόκεινται και οι εκτελούμενες εργασίες, για να διαπιστωθεί αν εκτελέστηκαν σύμφωνα με τις προδιαγραφές που ισχύουν. Αυτές υπόκεινται ομοίως και στον έλεγχο του επιβλέποντος ο οποίος μπορεί να διατάξει την καθαίρεση και αποκατάσταση τυχόν κακότεχνης κατά την κρίση του εργοδότη.

Η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να κάνει δειγματοληψία κάθε στιγμή και έλεγχο της ποιότητας των υλικών και εργασιών χρησιμοποιώντας γι' αυτό το λόγο το Κεντρικό Εργαστήριο της Αθήνας του Υπουργείου Δημοσίων Έργων (ΚΕΔΕ) ή ειδικά εργαστήρια και ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να διαθέσει τις απαιτούμενες γι' αυτό δαπάνες για λήψη δοκιμών, απασχόληση προσωπικού, μεταφορικών μέσων και αποζημίωση του εργαστηρίου για την έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών.

Β. Ο Ανάδοχος πριν από την έναρξη των εργασιών υποχρεούται να προσκομίσει δείγματα των υλικών που θα χρησιμοποιήσει, βάσει των απαιτήσεων των τεχνικών προδιαγραφών της μελέτης. Η υπηρεσία έχει το δικαίωμα να παίρνει δείγματα των υλικών από τα εργοτάξια και να τα συγκρίνει με τα δείγματα και σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς την ποιότητα θα τα στέλνει για ποιοτικό έλεγχο, τη δαπάνη του οποίου θα επιβαρύνεται ο Ανάδοχος.

Γ. Ο Ανάδοχος υποχρεούται πριν από την έναρξη των εργασιών να υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση στην Υπηρεσία, με την οποία να δηλώνει ότι είναι υπεύθυνος ως προς τη καλή ποιότητα των υλικών που χρησιμοποιεί για διάστημα τριών ετών πέραν του χρόνου εγγυήσεως του έργου ως και για ελαττώματα εμφανή ή αφανή που θα παρουσιασθούν εκτός αυτών που θα προκληθούν από φυσιολογικές αιτίες ή εξωγενείς παράγοντες (βανδαλισμοί, ζημιές από άλλες αιτίες κλπ).

Δ. Όλοι οι χρωματισμοί θα γίνονται σε δύο στρώσεις διαφορετικής απόχρωσης για να είναι δυνατόν να ελεγχθούν κατά τη παραλαβή.

Ε. Σε όλες τις τιμές των εσωτερικών εργασιών, χρωματισμών, ξυλουργικών και σιδηρών εργασιών περιλαμβάνονται τα παντός είδους κινητά ή σταθερά ικριώματα εκτός εάν άλλως αναφέρεται στο άρθρο.

Άρθρο 15 Απομάκρυνση μη καταλλήλων ή μη άριστης ποιότητας υλικών

Γενικά ισχύουν τα οριζόμενα από το άρθρο 159 του Ν. 4412/16, όπως τροποποιήθηκε με το αριθ. 77 του Ν. 4782/2021.

Επιπλέον ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 158 του Ν. 4412/16. Υλικό ή υλικά που απορρίπτονται για οποιοδήποτε λόγο από την επίβλεψη, μη άριστης ποιότητας ή μη σύμφωνα με τη Συγγραφή Υποχρεώσεων, Προδιαγραφές (όπως ορίζονται στο άρθρο 14 της παρούσης Ε.Σ.Υ. κλπ) πρέπει να απομακρύνονται από το εργοτάξιο με δαπάνες του εργολάβου το αργότερο μέσα σε 24 ώρες από τη σχετική εντολή της επίβλεψης.

Αν περάσει η προθεσμία αυτή άπρακτη, η επίβλεψη μπορεί να επιβάλει στον εργολάβο πρόστιμο μέχρι 200€ για κάθε μέρα που περνάει και δικαιούται να απομακρύνει με δικά της μέσα και σε βάρος του αναδόχου τα απορριφθέντα υλικά, αφού αποθέσει αυτά σε μέρος που επιτρέπονται από την Αστυνομία, χωρίς ο Εργοδότης να ευθύνεται για την απώλεια ή φθορά αυτών.

Το ποσό που διατίθεται για την απομάκρυνση των ως άνω υλικών, παρακρατείται από την αμέσως επόμενη πιστοποίηση.

Άρθρο 16 Γενικές ευθύνες αναδόχου - Προληπτικά μέτρα ασφαλείας

Ισχύουν τα προβλεπόμενα από το άρθρο 138 του ν. 4412/16, όπως αντικαταστάθηκε από το αριθ. 59 του Ν. 4782/2021.

Επιπλέον, ο Ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει μονίμως στη διάθεση της Υπηρεσίας τουλάχιστον 2 συνεργεία πλήρως επανδρωμένα, που να δύναται να επέμβουν στο έργο, για αντιμετώπιση επειγουσών και επικινδύνων καταστάσεων, ανεξαρτήτως του μεγέθους επέμβασης.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την έκδοση των απαιτούμενων αδειών – εγκρίσεων από κάθε αρμόδιο φορέα (οποιαδήποτε άδεια, ανεξάρτητα αν δεν αναφέρεται ρητώς, που απαιτείται για την ολοκλήρωση της εργασίας του), χωρίς καμία οικονομική απαίτηση .

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να συμμορφώνεται με τους Νόμους, Διατάγματα, Κανονισμούς, Διατάξεις κλπ και να ανακοινώνει αμέσως στη Διευθύνουσα Υπηρεσία τις διαταγές που απευθύνονται ή κοινοποιούνται σ' αυτόν, κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του έργου και τα έγγραφα των διαφόρων Αρχών σχετικά με τα υποδεικνυόμενα μέτρα ελέγχου, ασφαλείας κλπ.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να φροντίζει για τη τήρηση της τάξης και της καθαριότητας στο εργοτάξιο του, για την έκδοση των τυχόν απαιτούμενων αστυνομικών αδειών εργασίας, καθώς και για τη συμμόρφωση του προς τις ισχύουσες αστυνομικές διατάξεις, τους εργατικούς νόμους, τις συλλογικές συμβάσεις, τις κοινωνικές ασφαλίσεις, κλπ.

Ο Ανάδοχος πρέπει να παίρνει όλα τα απαιτούμενα προληπτικά μέτρα ασφαλείας των υλικών που προσκομίζονται μέχρι τη χρησιμοποίηση τους, των μηχανημάτων, των μεταφορικών μέσων και γενικά του εργατοτεχνικού προσωπικού, των επιβλεπόντων μηχανικών και παντός τρίτου, σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους και διατάξεις και έχοντας μονομερώς κάθε ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια από τη μη καλή εφαρμογή τους.

Σχετικά περί των μέτρων ασφαλείας ισχύουν τα οριζόμενα στο Π.Δ. 1073/81, το Π.Δ. 778/80 (ΦΕΚ 260Α), ο Ν. 1430/84 (ΦΕΚ 49Α), το Π.Δ. 225/89 (ΦΕΚ 106Α), τα άρθρα 47 και 48 του Ν. 2094/92 (ΦΕΚ 182Α), το Π.Δ. 305/96 (ΦΕΚ 212Α), το άρθρο 39 του Ν. 1836/89, το άρθρο 24 του Ν. 2224/94 (ΦΕΚ 112Α), ο Ν. 158/75 (ΦΕΚ 189Α) και εν γένει κάθε διάταξη σχετική.

Σε περίπτωση παράβασης ή ατυχήματος παραμένει ο Ανάδοχος μόνος υπεύθυνος αστικά ή ποινικά και για ζημιές και ατυχήματα είτε στο προσωπικό του (εργάτες, υπάλληλοι, κλπ) είτε στις κατασκευές, είτε στον εργοδότη, είτε στις εγκαταστάσεις των Οργανισμών Κοινής Ωφελείας, είτε σε οποιονδήποτε τρίτο, λόγω παράβασης ή παράλειψης κατά την εφαρμογή των αναφερομένων εδών.

Ο Ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπόχρεος για την ενδεχόμενη καταβολή προστίμων ή αποζημιώσεων, έχοντας οπωσδήποτε και κάθε άλλη ποινική ή αστική ευθύνη που προκύπτει από την εκτέλεση των έργων, ακόμη και αν το αποτέλεσμα αυτό δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα ή παράλειψη του αναδόχου, αλλά σε τυχαίο γεγονός.

Αν όμως πέρα από όλα αυτά αποδιδόταν ευθύνη οποιασδήποτε φύσεως στον εργοδότη από τις παραπάνω αιτίες, τότε ο Ανάδοχος έχει την ευθύνη απέναντι στον εργοδότη για κάθε υλική ζημιά (καταβολή αποζημιώσεων, κλπ). Ο Εργοδότης έχει το δικαίωμα από τα χρήματα που οφείλει στον ανάδοχο ή από τις εγγυητικές επιστολές του έργου να επιδιορθώσει τις ζημιές αυτές ή να αποδώσει σε αυτόν που έπαθε τη βλάβη την απαιτούμενη χρηματική αποζημίωση για επανόρθωσή της.

Ο Ανάδοχος διατηρεί το δικαίωμα να στραφεί κατ' αυτού που έπαθε τη βλάβη, αν νομίζει ότι η επανόρθωση ή η αποζημίωση που έλαβε ο τελευταίος από τον εργοδότη είναι υπερβολική. Πάντως σε καμία περίπτωση δεν έχει το δικαίωμα να στραφεί κατά του Δ.Α.

Σε περίπτωση άρνησης του εργολάβου να λάβει μέτρα ασφαλείας που αφορούν τους εργαζομένους στο έργο ή τους περιοίκους ή τους διαβάτες, η Υπηρεσία μπορεί να επιβάλει ποινική ρήτρα σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εφαρμόζει άμεσα την εντολή της Υπηρεσίας για άρση επικινδυνότητας, ανεξάρτητα από το χρονοδιάγραμμα που έχει καταθέσει, σε περίπτωση που η Υπηρεσία το κρίνει απαραίτητο.

Άρθρο 17 Προσωπικό – Μηχανολογικός Εξοπλισμός

Το έργο διευθύνεται εκ μέρους της αναδόχου επιχείρησης από πληρεξούσιο αντιπρόσωπό της αποδεκτό από την επίβλεψη, ή από τον ίδιο τον ανάδοχο σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης που ορίζεται σαν επιβλέπων εκ μέρους του αναδόχου Μηχανικός επί τόπου του έργου αποδεκτός εκ μέρους της Υπηρεσίας.

Σημειώνεται ότι ισχύουν τα προβλεπόμενα από τα άρθρα 138 (όπως αντικαταστάθηκε από το αριθ. 59 του Ν. 4782/2021) ,139 & 140 του Ν. 4412/16.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να διαθέτει τον απαραίτητο τεχνικό εξοπλισμό για την ένταξη και πλήρη εκτέλεση όλων των αναφερομένων στο τιμολόγιο μελέτης εργασιών καθώς και τυχόν νέων συμπληρωματικών εργασιών. Το προσωπικό που θα χρησιμοποιηθεί για την εκτέλεση του έργου, πρέπει να είναι ειδικευμένο και πεπειραμένο για το είδος κάθε εργασίας. Τα συνεργεία θα διαθέτουν την κατάλληλη άδεια για τις εργασίες που θα εκτελούν. Η επίβλεψη έχει το δικαίωμα να ζητήσει την άμεση απομάκρυνση οποιουδήποτε εργάτη, τεχνίτη κ.λπ., όταν κατά την κρίση της αυτός δεν έχει τα απαιτούμενα κατά την επιστήμη και την πείρα προσόντα για την κανονική εκτέλεση των εργασιών, που έχουν αναληφθεί, ή είναι απειθής, προκλητικός, εριστικός κ.λπ.

Ο Εργολάβος, εάν αρνείται ή αναβάλλει την εκτέλεση της ενδεχόμενης διαταγής της επιβλέψεως για απομάκρυνση ορισμένου προσωπικού, υπόκειται σε ποινική ρήτρα (σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις) για κάθε ημέρα που περνάει από τη λήψη της σχετικής διαταγής. Ο έλεγχος που ασκείται από τον εργοδότη επί του προσωπικού του αναδόχου, έχει σκοπό τη διασφάλιση της αποπεράτωσης των τεχνικών κατασκευών κατά τον καλύτερο τρόπο και σε καμία περίπτωση δε μπορεί να ερμηνευθεί ότι καθιστά συμμέτοχο τον εργοδότη στις οποιοσδήποτε παραβάσεις του προσωπικού ή στις εκ της ακαταλληλότητας αυτού συνέπειες προς αυτό, προς τρίτους ή τις κατασκευές.

Επιπλέον και μετά από έγκριση του Τεχνικού Συμβουλίου Κατασκευών – Τμ. Β' της Γενικής Γραμματείας Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (Πράξη 1/04-06-2025), οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού, να διαθέτουν σύγχρονα μηχανήματα για την κατασκευή του έργου και συγκεκριμένα κατ' ελάχιστον, δύο (2) ασφαλτοκόπτες (φρέζες) πλάτους κοπής 2m και βάθους κοπής τουλάχιστον έως 300mm, δύο (2) διαστρωτήρες ασφάλτου εκ των οποίων ένας εξ αυτών να έχει δυνατότητα ενιαίας διάστρωσης σε πλάτος 8,50m, τέσσερις (4) οδοστρωτήρες εκ των οποίων ένας (1) εξ αυτών να είναι τροχοφόρος (πνευματικός), τέσσερις (4) φορτωτές τύπου skid steer και πέντε (5) φορτηγά οχήματα, εκ των οποίων τα τρία τουλάχιστον να φέρουν πιστοποιημένες θερμομονωμένες καρότσες.

Άρθρο 18 Τρόπος εκτέλεσης των έργων

Όλες γενικά οι εργασίες θα εκτελεστούν σύμφωνα με τους όρους κλπ. των υποδείξεων και εντολών της Υπηρεσίας, των στοιχείων της εργολαβίας, τις τυχόν νόμιμες τροποποιήσεις αυτών, τα σχέδια λεπτομερειών που συντάσσονται από την επίβλεψη, τις γενικές αρχές άρτιας και επιμελημένης εργασίας, τις οδηγίες της επίβλεψης, τους ισχύοντες κανονισμούς και προδιαγραφές, τις εγκεκριμένες προδιαγραφές της μελέτης, καθώς και τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης. Κάθε εργασία στις λεπτομέρειες της θα εκτελείται βάσει της ορισμένης στο τιμολόγιο περιγραφής που αφορά στο σχετικό άρθρο εργασίας καθώς επίσης και της τεχνικής έκθεσης της μελέτης.

Για κάθε τι το οποίο δεν καθορίζεται με ακρίβεια στα σχέδια κλπ στοιχεία της εργολαβίας ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος πριν από την εκτέλεση να ζητήσει έγκαιρα έγγραφες οδηγίες και εντολές, οι οποίες μπορεί να αναγράφονται και στο ημερολόγιο του έργου. Επίσης, είναι υποχρεωμένος να συμμορφώνεται απόλυτα αποκαθιστώντας ή τροποποιώντας κάθε εργασία που διαπιστώνεται από τον εργοδότη ως κακότεχνη.

Κάθε ζημιά κατά την εκτέλεση των έργων θα επανορθώνεται με δαπάνες του αναδόχου.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συμμορφώνεται με τις υποδείξεις της επίβλεψης για κάθε ενδεχόμενη τροποποίηση στη μελέτη ή στην εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας, εφόσον αυτό έχει εγκριθεί από τον εργοδότη και ο Ανάδοχος έχει ειδοποιηθεί έγκαιρα γι' αυτό.

Υπερσυμβατικές εργασίες που εκτελέσθηκαν χωρίς έγγραφη εντολή της Υπηρεσίας δεν αναγνωρίζονται ούτε δημιουργούν δικαίωμα πληρωμής για τον ανάδοχο. Για ελαττώματα που διαπιστώνονται κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών και μέχρι της οριστικής παραλαβής, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 155, 156, 157 & 159 του Ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκαν από τα αριθ. 74, 75, 76 και 77 του Ν. 4782/2021 αντίστοιχα. Για τις ευθύνες του αναδόχου για ελαττώματα που διαπιστώνονται μετά την οριστική παραλαβή έχουν εφαρμογή οι πάγιες διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

Ο Ανάδοχος οφείλει λόγω της φύσης των έργων, εκτελούμενα σε οδούς μεγάλης κυκλοφορίας μέσα σε χείμαρρους ή τάφρους, να προνοεί και να λαμβάνει όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα ώστε τα έργα να μην υπόκεινται σε κίνδυνο ζημιών από βροχές χειμαρρώδεις ή συνεχείς και από συνήθεις ή περιοδικές πλημμύρες. Ζημιά που οφείλεται σε αμέλεια, απρονοησία, ή ανεπιτηδειότητα αυτού ή του προσωπικού του ή σε μη χορήγηση των κατάλληλων μέσων ή σε οποιαδήποτε άλλη αιτία, δεν αναγνωρίζεται στον ανάδοχο εκτός από την περίπτωση υπαιτιότητας του φορέα κατασκευής ή ανωτέρας βίας οπότε εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 157 του Ν.4412/16, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Οποιαδήποτε ζημιά στο έργο είτε στα μηχανήματα είτε στις εγκαταστάσεις, (εργοτάξια, δανειοθάλαμοι, ταφρους κτλ.) που προέρχεται από οποιονδήποτε λόγο ή δολιοφθορά κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών της σύμβασης, πλην ανωτέρας βίας όπως ορίζεται στην παρούσα που δεν έχει καλυφθεί από ασφαλιστήριο συμβόλαιο, βαρύνει τον Ανάδοχο. Επίσης ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει τις ζημιές που προέρχονται από οποιασδήποτε φύσης δυστυχήματα ή ζημιές στο προσωπικό του Αναδόχου ή σε τρίτους ή και σε περιουσίες τρίτων και οφείλονται σε αμέλεια ή υπαιτιότητά του.

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να μεριμνά για τη φύλαξη κάθε υλικού, μηχανήματος εργαλείου κτλ. που ανήκει σε αυτόν ή σε τρίτους και βρίσκεται στο χώρο του εργοταξίου και να παίρνει όλα τα προβλεπόμενα μέτρα. Σε περίπτωση απώλειας φθοράς, βλάβης, καταστροφής υλικού

ή μηχανήματος κτλ., που ανήκει σε αυτόν ή τρίτους, ο Ανάδοχος είναι αποκλειστικά και εξ ολοκλήρου υπεύθυνος να αποζημιώσει τον ιδιοκτήτη ή να αποκαταστήσει το υλικό κτλ., χωρίς να δικαιούται να προβάλει αξίωση για οποιαδήποτε δική του αποζημίωση ή και να ενείρει αξίωση επέκτασης των προθεσμιών κατασκευής του έργου, πλην περιπτώσεων ανωτέρας βίας.

Ο Ανάδοχος οφείλει να λάβει, κατά την εκτέλεση των Έργων, όλα τα απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας που επιβάλλονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Ο Ανάδοχος, λόγω των αυξημένων απαιτήσεων ως προς τις τεχνικές επεμβάσεις στα διάφορα διάσπαρτα σημεία υποχρεούται να διαθέτει τον απαιτούμενο και επαρκή αριθμό πλήρως επανδρωμένων συνεργείων από εργατοτεχνικό και λουτό προσωπικό και τα μηχανήματα – μηχανικό εξοπλισμό και εργαλεία για να μπορεί να εκτελεί ταυτόχρονα σε διάφορα σημεία, και στις επτά Δημοτικές Κοινότητες, κάθε χρονική στιγμή το αντικείμενο της σύμβασης. Επισημαίνεται ότι λόγω της φύσης του έργου, θα λάβει υπόψη του και θα προβλέψει τη δυνατότητα εργασίας σε δεύτερη ή τρίτη βάρδια και τη δυνατότητα εργασίας σε ημέρες αργίας και εορτών. Οποιαδήποτε επιβάρυνση από την υπερωριακή ή νυκτερινή εργασία και τις κάθε είδους άδειες θα βαρύνει τον Ανάδοχο χωρίς καμιά απαίτηση οποιασδήποτε αποζημίωσης. Επίσης τα ίδια συνεργεία, πλήρως επανδρωμένα, είναι υποχρεωμένοι να τα χρησιμοποιεί περισσότερες από μία βάρδιες, εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο, για να επεμβαίνουν σε οποιοδήποτε σημείο, για αντιμετώπιση επείγουσών και επικινδύνων καταστάσεων, ανεξαρτήτως του μεγέθους επέμβασης, αλλά και για ειδικούς λόγους άμεσης επέμβασης εκτέλεσης κάποιας εργασίας. Όλες οι εργασίες θα είναι σύμφωνες, ως προς τα υλικά, τον τρόπο κατασκευής, τον έλεγχο ποιότητας και την επιμέτρηση, με τα οριζόμενα στα τεύχη δημοπράτησης, τις εγκεκριμένες προδιαγραφές και τις οδηγίες της επίβλεψης.

Άρθρο 19 Τροποποιήσεις

Ο Εργοδότης έχει δικαίωμα να επιφέρει οποιοσδήποτε τροποποιήσεις στα έργα και διαγράμματα της εργολαβίας, χωρίς ο Εργολάβος να αποκτά οποιοδήποτε δικαίωμα αποζημίωσης ή άρνησης να συμμορφωθεί εφόσον εννοείται πρόκειται για εργασίες που δεν έχει αρχίσει η εκτέλεση τους. Αντίθετα ο Εργολάβος δε μπορεί να κάνει καμιά μεταβολή στο έργο χωρίς έγγραφη διαταγή της Υπηρεσίας.

Κάθε μεταβολή που θα γίνει χωρίς έγγραφη διαταγή της Υπηρεσίας, βαρύνει αποκλειστικά τον εργολάβο, ο οποίος οφείλει εφόσον πάρει τη σχετική εντολή να καθαιρέσει αυτές τις εργασίες τροποποίησης χωρίς καμιά αποζημίωση.

Ο Ανάδοχος πριν την εφαρμογή της μελέτης είναι υποχρεωμένος να προβεί σε συσχετισμό και αριθμητικό έλεγχο των αναγραφόμενων στοιχείων και σε περίπτωση ασυμφωνίας, να ζητήσει έγκαιρα και εγγράφως από τον εργοδότη τη σχετική διόρθωση, χωρίς να έχει το δικαίωμα να τροποποιεί τα στοιχεία αυτά, χωρίς την έγγραφη εντολή του εργοδότη, γιατί σύμφωνα με τη Σύμβαση αναλαμβάνει ρητά να εφαρμόσει πιστά τη μελέτη του έργου και τα καθοριζόμενα στα τεύχη της μελέτης αυτής. Ισχύουν τα προβλεπόμενα από το άρθρο 156 του Ν. 4412/16, όπως τροποποιήθηκε με το αριθ. 75 του Ν. 4782/2021.

Γενικά ισχύουν και τα οριζόμενα στα άρθρα 155 του Ν. 4412/16 (όπως αντικαταστάθηκε από το αριθ. 74 του Ν. 4782/2021) & 156 του Ν. 4412/16 (όπως τροποποιήθηκε με το αριθ. 75 του Ν. 4782/2021) ως και η εγκύκλιος 37/95 (αρ. πρωτ. ΔΜΕΟ/α/3429/11-9-1995).

Άρθρο 20 Αντιθρομβικά μέτρα, Ποιότητα Αέρα, Πινακίδες Έργου και Δημοσιότητα

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να χρησιμοποιήσει για τα έργα αεροσυμπιεστές με μηχανισμό μείωσης του ήχου. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να παίρνει χωρίς αποζημίωση μέτρα αντιθρομβικής προστασίας.

Πρέπει επίσης να φροντίζει για την προστασία της ποιότητας του αέρα και της υγιεινής του εργοταξίου και την περιοχής από αιωρούμενα σωματίδια κατά την κατασκευή. Ενδεικτικά, θα πρέπει να διαθέτει συστήματα καταιονισμού, ώστε συστηματικά να διαβρέχεται το εργοτάξιο κατά τις εργασίες πρόκλησης εναιωρημάτων (π.χ. εκσκαφές, κοπές κοκ), τα υλικά που αποθηκεύονται για άμεση χρήση στην περιοχή του εργοταξίου να σκεπάζονται με κατάλληλα υφάσματα κοκ.

Ο αριθμός των πινακίδων που θα τοποθετηθούν θα καθοριστεί με εντολή της Επίβλεψης. Αναρτάται πινακίδα το μέγεθος της οποίας πρέπει να εξασφαλίζει τη μέγιστη δυνατή ορατότητα από το διερχόμενο κοινό και το υλικό κατασκευής της να εξασφαλίζει τη μόνιμη εγκατάστασή της, μέσα σε ένα μήνα από την υπογραφή της σύμβασης.

Σε περίπτωση που αθετήσει την υποχρέωση του αυτή, ο Δήμος Αθηναίων μπορεί να του επιβάλλει πρόστιμο μέχρι πεντακόσια ευρώ (500,00)€.

Πρέπει απαραίτητα επίσης, κατά το στάδιο της εκτέλεσης του έργου, να τοποθετηθούν σε εμφανές σημείο του έργου πινακίδες, με την ένδειξη:

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	γραμματοσειρά 15 εκατοστών
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ & ΕΡΓΩΝ	γραμματοσειρά 15 εκατοστών
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΔΟΠΟΙΙΑΣ, ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ & ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ	γραμματοσειρά 15 εκατοστών
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ	γραμματοσειρά 15 εκατοστών
ΕΡΓΟ: Βελτιστοποίηση - Αναβάθμιση και Συντήρηση οδικού δικτύου σε όλες τις Δ.Κ. του Δήμου Αθηναίων	γραμματοσειρά 10 εκατοστών
ΑΝΑΔΟΧΟΣ:	γραμματοσειρά 10 εκατοστών
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 24.000.000,00 €	γραμματοσειρά 10 εκατοστών
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ: (ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ ή ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΠΗΓΗ)	γραμματοσειρά 10 εκατοστών
Κ.Α. 7333.130 Φ30 Δ43	γραμματοσειρά 10 εκατοστών
ΤΗΛΕΦΩΝΟ:	γραμματοσειρά 10 εκατοστών

Ο Δήμος Αθηναίων διατηρεί το δικαίωμα τροποποίησης των τεχνικών χαρακτηριστικών των πινακίδων, σύμφωνα πάντα με τις απαιτήσεις του ίδιου ή του Φορέα Χρηματοδότησης. Ειδικότερα, η επικοινωνία για τα έργα που συγχρηματοδοτούνται ή θα ενταχτούν (είτε κατά τη φάση Δημοπράτησης του έργου είτε κατά τη φάση κατασκευής του έργου) σε χρηματοδότηση ΠΔΕ Εθνικό ή Συγχρηματοδοτούμενο ή άλλα χρηματοδοτούμενα προγράμματα και Ευρωπαϊκά εργαλεία χρηματοδότησης προβλέπεται θεσμικά από Κανονισμούς καθώς και από τη Συμφωνία Χρηματοδότησης. Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται με δαπάνη, που βαρύνει τα γενικά έξοδα του έργου, να κατασκευάσει και να τοποθετήσει σε ευκρινές σημείο, μέσα σε ένα μήνα από την υπογραφή της σύμβασης, στην αρχή του έργου πινακίδες με τα στοιχεία του έργου (σύμφωνα με τον Οδηγό Επικοινωνίας του συγχρηματοδοτούμενου έργου).

Άρθρο 21Ώρες εργασίας – Υπερωριακή εργασία – Πρόσθετος Εξοπλισμός

Μετά την αποπεράτωση κάθε επιμέρους εργασίας ο Ανάδοχος με φροντίδα του και δαπάνη οφείλει να αποδώσει το χώρο απολύτως καθαρό και έτοιμο για χρήση. Τα υλικά και εργαλεία του αναδόχου φυλάσσονται με ευθύνη του αναδόχου σε περιφραγμένους χώρους με επισήμανση για κάθε κίνδυνο. Μετά το πέρας των εργασιών οι παραπάνω χώροι αποκαθίστανται στην αρχική τους μορφή και χρήση.

Για την εξασφάλιση του απαιτούμενου ρυθμού προόδου του έργου και την τήρηση των συμβατικών προθεσμιών με τα αναγκαία περιθώρια προς κάλυψη απρόβλεπτων δυσχερειών, ο Ανάδοχος οφείλει όταν και όπου απαιτείται να χρησιμοποιεί, περισσότερες της μιας βάρδιες εργασίας, να εφαρμόζει υπερωριακή εργασία ή νυκτερινή εργασία κατά τις Αργίες και Εορτές σύμφωνα με όσα σχετικά ορίζονται από τους Νόμους του Κράτους, και να προβαίνει σε ενίσχυση του εξοπλισμού και των εργοταξιακών εγκαταστάσεών του.

Για ορισμένα κατεπείγοντα έργα, με σκοπό τη γρήγορη περαίωση ο Εργολάβος είναι υποχρεωμένος να εργασθεί υπερωριακά κατά τις Κυριακές και Εορτές, εφόσον διαταχθεί γι’ αυτό έγγραφα από την Υπηρεσία μετά από σχετική άδεια από τις αρμόδιες αρχές.

Καμία αξίωση του εργολάβου για πρόσθετη αποζημίωση για οποιοσδήποτε επιβαρύνσεις του, προκαλούμενες από την ανωτέρω αύξηση σε εργατικά, εξοπλισμό, υλικά, καύσιμα, κ.λπ. δε θα γίνεται αποδεκτή εξ αιτίας του λόγου αυτού.

Ο Ανάδοχος οφείλει να γνωστοποιεί εγκαίρως στην Υπηρεσία εγγράφως, οποιαδήποτε αλλαγή στις ώρες εργασίας (χρησιμοποίηση νυκτερινής βάρδιας, εργασία κατά τις Κυριακές και εορτές κ.λπ.), καθώς και αλλαγές στο κύριο μηχανολογικό εξοπλισμό και τις εγκαταστάσεις.

Άρθρο 22Εργασίες που εκτελούνται από την Υπηρεσία ή άλλους αναδόχους. Φθορές από εγκαταστάσεις και από τον Ανάδοχο

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να μην παρεμποδίζει την εκτέλεση εργασιών από άλλους εργολήπτες που έχει εγκαταστήσει ο κύριος του έργου, να διευκολύνει την εκτέλεση τους με τα μέσα που χρησιμοποιεί (π.χ. ικρίωματα κλπ) και να ρυθμίζει τις εκτελούμενες από αυτόν εργασίες ούτως ώστε να μη παρεμποδίζεται η εκτέλεση εργασιών από το κύριο του έργου ή από άλλους εργολήπτες.

Απαγορεύεται ρητά η διάνοιξη ή η μόρφωση από τον ανάδοχο οπών, φωλεών και αυλακών σε κατασκευές από σκυρόδεμα χωρίς την έγγραφη έγκριση του επιβλέποντος μηχανικού.

Οποιαδήποτε φθορά ή ζημιά που θα προκληθεί από υπαιτιότητα του αναδόχου σε οποιαδήποτε κατασκευή, βαρύνει τον ανάδοχο που είναι υποχρεωμένος να την αποκαταστήσει και να επαναφέρει τις κατασκευές που υπέστησαν τη ζημιά ή τη φθορά στην προτέρα τους κατάσταση. Σχετικά ισχύουν τα οριζόμενα από τις διατάξεις των άρθρων 138 (όπως αντικαταστάθηκε από το αριθ. 59 του Ν. 4782/2021), 139, 140 & 157 (όπως τροποποιήθηκε με το αριθ. 77 του Ν. 4782/202) του Ν. 4412/16.

Κατά την εκτέλεση του έργου θα πρέπει όταν ολοκληρώνονται όλες οι εργασίες που αφορούν συγκεκριμένο τμήμα του έργου να αποδίδεται τμηματικά σε κυκλοφορία, προκαλώντας τη μικρότερη δυνατή όχληση στην πεζή μετακίνηση στην πόλη και στην μετακίνηση των οχημάτων .

Άρθρο 23 Χρήση έργου ή τμήματος του πριν την παραλαβή

Ο Εργοδότης δικαιούται παράλληλα με την εκτέλεση των εργασιών να χρησιμοποιεί το όλο έργο ή τμήμα του, αν κατά τη κρίση του αυτή η χρήση είναι δυνατή (διοικητική παραλαβή για χρήση).

Η παραπάνω χρήση δεν αποδεικνύει ότι ο Εργοδότης παρέλαβε το έργο ή ότι αυτό εκτελέστηκε καλά και διατηρεί όλα τα δικαιώματα του να ελέγξει και να παραλάβει εν καιρώ το έργο, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και τους συμβατικούς όρους. Επίσης δεν απαλλάσσει τον ανάδοχο από τις ευθύνες και υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση.

Η παραπάνω χρήση διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 169 του Ν. 4412/16, όπως τροποποιήθηκε με το αριθ. 83 του Ν. 4782/2021.

Άρθρο 24 Πρόληψη και αντιμετώπιση του εργασιακού κινδύνου κατά την κατασκευή του έργου (ΣΑΥ και ΦΑΥ)

Κανονιστικές απαιτήσεις

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί το έργο με τρόπο ασφαλή και σύμφωνα με τους νόμους, διατάγματα αστυνομικές διατάξεις και οδηγίες του ΚτΕ, όπως εκφράζονται μέσω της Υπηρεσίας αναφορικά με την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων.

1. Σύστημα Οργάνωσης και Διαχείρισης Ασφάλειας Υγείας Εργασίας (ΣΟΔΑΥΕ)

Ο Ανάδοχος θα πρέπει να εφαρμόσει το ΣΟΔΑΥΕ στο έργο ώστε να περιοριστεί ο εργασιακός κίνδυνος στο ελάχιστο. Ως ελάχιστες απαιτήσεις για το ΣΟΔΑΥΕ ορίζονται οι εξής:

- 1.1. Δήλωση πολιτικής ασφάλειας εργασίας του αναδόχου.
 - 1.2. Ορισμός τεχνικού ασφαλείας, συντονιστή ασφαλείας και ιατρού εργασίας. Ειδικότερα και λόγω της σπουδαιότητας των θεσμών αυτών, τα προσόντα και καθήκοντα των ατόμων τα οποία θα παρέχουν τις υπηρεσίες του τεχνικού ασφαλείας, συντονιστή θεμάτων ασφαλείας και υγείας, καθώς και του γιατρού Εργασίας θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας (Ν. 1568/85, Π.Δ. 17/96, Π.Δ. 305/96, Π.Δ. 294/88). Η ανάθεση των καθηκόντων του τεχνικού ασφαλείας και συντονιστή ασφαλείας και υγείας της Εργασίας καθώς και του γιατρού Εργασίας γίνεται εγγράφως και κοινοποιείται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία και στο αρμόδιο Κ.Ε.Π.Ε.Κ. του Σ.ΕΠ.Ε. Για τη κάλυψη των αναγκών του σε υπηρεσίες τεχνικού ασφαλείας, συντονιστή ασφαλείας και γιατρού Εργασίας, μετρήσεις, αναπροσαρμογή ή και εκπόνηση του ΣΑΥ και ΦΑΥ περιλαμβανομένης της εκτίμησης του εργασιακού κινδύνου, εκπαίδευση προσωπικού, κλπ ο Ανάδοχος μπορεί να συμβάλλεται με εξωτερικούς συνεργάτες ή/και με ειδικά αδειοδοτημένη (ΠΔ 95/99, ΠΔ 17/96) από το Υπουργείο Εργασίας Εξωτερική Υπηρεσία Προστασίας και Πρόληψης του επαγγελματικού Κινδύνου (ΕΞ.Υ.Π.Π).
 - 1.3. Καθορισμός αρμοδιοτήτων προσωπικού αναδόχου για θέματα ΑΥΕ
 - 1.4. Οργάνωση υπηρεσιών ΑΥΕ υπεργολάβων
 - 1.5. Εκπόνηση διαδικασιών ασφαλείας . Κατ' ελάχιστον απαιτούνται διαδικασίες για:
 - Αναφορά ατυχήματος
 - Διερεύνηση των ατυχημάτων και τήρηση αρχείων βάση της νομοθεσίας
 - Αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης
 - Χρήση μέσων ατομικής προστασίας
 - Εκπαίδευση προσωπικού
 - Ιατρικές εξετάσεις εργαζομένων
 - 1.6. Κατάρτιση ειδικών μελετών π.χ. για βοηθητικές κατασκευές όπου τέτοια μελέτη προβλέπεται από τη νομοθεσία ή προτείνεται από το ΣΑΥ της μελέτης ή της κατασκευής.
 - 1.7. Διαδικασίες Επιθεωρήσεων
- Ο Ανάδοχος θα πρέπει να προγραμματίζει την τακτική επιθεώρηση των χώρων του εξοπλισμού των μεθόδων και των πρακτικών εργασίας σε εβδομαδιαία βάση, εκτός αν

άλλως ορίζεται στη νομοθεσία ή το απαιτούν οι συνθήκες εκτέλεσης του έργου, ώστε να εξασφαλίζεται η έγκαιρη λήψη μέτρων για την επανόρθωση των επικίνδυνων καταστάσεων που επισημαίνονται. Οι επιθεωρήσεις πρέπει να τεκμηριώνονται γραπτά.

1.8. Άλλες προβλέψεις

- Εκ των προτέρων γνωστοποίηση της έναρξης των εργασιών στο Έργο προς το αρμόδιο Κ.Ε.Π.Ε.Κ. του Σ.ΕΠ.Ε.
- Κατάρτιση προγράμματος και υλοποίηση εκπαίδευση των εργαζομένων σε θέματα ΑΥΕ

- Οδηγίες ασφαλούς εργασίας προς εφαρμογή από όλους τους εργαζομένους στο εργοτάξιο
- Πρόβλεψη για σύγκληση μηνιαίων συσκέψεων για θέματα ΑΥΕ με τον συντονιστή ΑΥΕ και τους υπεργολάβους παρουσία του τεχνικού ασφαλείας και του ιατρού Εργασίας.

1.9. Υποχρέωση αναδόχου για αναθεώρηση Σ.Α.Υ και Φ.Α.Υ.

Ο συντονιστής ασφαλείας και υγείας του έργου υποχρεούται να κάνει την αναθεώρηση του Σχεδίου και του Φακέλου Ασφάλειας και Υγείας της Μελέτης να παρακολουθεί τις εργασίες όσον αφορά θέματα Α.Υ.Ε. και συντάζει τον τελικό Φ.Α.Υ.

Το Σ.Α.Υ. αναπροσαρμόζεται σε συνάρτηση με την εξέλιξη των εργασιών, στο δε (ΦΑΥ) εμπεριέχονται οι ενδεχόμενες τροποποιήσεις που έχουν επέλθει. Συνεπώς ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας συμπληρώνεται σταδιακά και παραδίδεται με την ολοκλήρωση του Έργου στον ΚτΕ ενημερωμένος ώστε να περιέχει τα πραγματικά στοιχεία του έργου, έτσι όπως αυτό κατασκευάστηκε. Σε περίπτωση που δεν έχει παραδοθεί από τη Υπηρεσία ΣΑΥ και ΦΑΥ στον ανάδοχο μαζί με την τεχνική μελέτη, αυτός υποχρεούται στην σύνταξη των αδαπάνως για το δημόσιο.

2. Το ΣΑΥ πρέπει να περιέχει τα εξής:

2.1. Γενικά

- Είδος Έργου και χρήση αυτού
- Σύνοψη περιγραφή του έργου
- Ακριβής διεύθυνση του έργου
- Στοιχεία του κυρίου του έργου
- Στοιχεία του υπόχρεου για την εκπόνηση του ΣΑΥ

2.2. Πληροφορίες για υπάρχοντα δίκτυα υπηρεσιών κοινής ωφελείας.

2.3. Στοιχεία για την προσπέλαση στο εργοτάξιο και την ασφαλή πρόσβαση στις θέσεις εργασίας.

2.4. Ρύθμιση της κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων εντός και πέριξ του εργοταξίου.

2.5. Καθορισμό των χώρων αποθήκευσης υλικών και τρόπου αποκομιδής αχρήστων.

2.6. Συνθήκες αποκομιδής επικινδύνων υλικών.

2.7. Διευθέτηση χώρων υγιεινής, εστίασης και Α΄ βοηθειών.

2.8. Μελέτες κατασκευής κριωμάτων που δεν περιγράφονται στις ισχύουσες διατάξεις π.χ. ειδικοί τύποι κριωμάτων, αντιστηρίξεις μεγάλων ορυγμάτων, ή επιχωμάτων κ.λ.π. και διατάξεις για πρόσδεση κατά την εργασία σε ύψος.

2.9. Καταγραφή σε πίνακα των φάσεων και υποφάσεων εργασιών του έργου, σύμφωνα με το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του έργου.

2.10. Την καταγραφή σε πίνακα των κινδύνων, των πηγών κινδύνων και της εκτίμησης επικινδυνότητας κάθε φάσης και υποφάσης του έργου με κλιμάκωση της εκτίμησης επικινδυνότητας π.χ.

$X = \text{Χαμηλή εκτίμηση κινδύνου}$ $M = \text{Μέτρια εκτίμηση κινδύνου}$ $Y = \text{Υψηλή εκτίμηση κινδύνου}$

Σε περίπτωση ταυτόχρονης εκτέλεσης φάσεων εργασιών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι επιπλέον απορρέοντες κίνδυνοι.

2.11. Εναλλακτικές μέθοδοι εργασίας για κινδύνους που δεν μπορούν να αποφευχθούν.

2.12. Για τον εναπομένοντα εργασιακό κίνδυνο θα πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα μέτρα για την πρόληψη του, καθώς και ειδικά μέτρα για εργασίες που ενέχουν ειδικούς κινδύνους (Παράρτημα ΙΙ του άρθρου 12 του Π.Δ. 305/96).

3. Ο Φ.Α.Υ. πρέπει να περιέχει τα εξής :

3.1. Γενικά:

- Είδος έργου και χρήση αυτού
- Ακριβή διεύθυνση του έργου
- Αριθμό αδείας
- στοιχεία του κυρίου του έργου
- στοιχεία του συντονιστή ασφαλείας και υγείας που θα συντάξει τον ΦΑΥ

3.2. Στοιχεία από το μητρώο του έργου :

- τεχνική περιγραφή του έργου
- παραδοχές μελέτης
- τα σχέδια “ως κατασκευάσθη”

3.3. Οδηγίες και χρήσιμα στοιχεία σε θέματα ασφάλειας και υγείας, τα οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες εργασίες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του έργου, π.χ. εργασίες συντήρησης, μετατροπής, καθαρισμού κ.λ.π.

Ενδεικτικά οι οδηγίες και τα στοιχεία αυτά αναφέρονται στον ασφαλή τρόπο εκτέλεσης των διαφόρων εργασιών, στην αποφυγή κινδύνων από τα διάφορα δίκτυα (ύδρευσης, ηλεκτροδότησης, αερίων, ατμού κ.λ.π) στην πυρασφάλεια κ.λ.π

3.4. Εγχειρίδιο Λειτουργίας και Συντήρησης του έργου. Το ανωτέρω περιλαμβάνει

- Τον κανονισμό λειτουργίας του έργου π.χ. όλα τα στοιχεία που θα αφορούν τη χρήση του έργου από τους χρήστες βασικά ενημερωτικά φυλλάδια κατάλληλα και επαρκή που θα διανεμηθούν στους χρήστες ώστε κάθε χρήστης να γνωρίζει πως θα χρησιμοποιήσει το έργο και τι θα κάνει σε περίπτωση έκτακτων γεγονότων

- Οδηγίες λειτουργίας για το προσωπικό λειτουργίας και εκμετάλλευσης του έργου π.χ. οδηγίες χρήσης του ακινήτου και κινητού εξοπλισμού που ανήκει στην συγκεκριμένη εργολαβία σε συνθήκες κανονικής λειτουργίας και σε συνθήκες έκτακτου περιστατικού κ.λ.π

- Οδηγίες συντήρησης του έργου. Περιλαμβάνονται συγκεκριμένες οδηγίες για την περιοδική συντήρηση του έργου.

Κατά την εκτέλεση του έργου, το ΣΑΥ και ο ΦΑΥ τηρούνται στο εργοτάξιο με ευθύνη του αναδόχου και είναι στην διάθεση των ελεγκτικών αρχών. Η Δ/σα Υπηρεσία υποχρεούται να παρακολουθεί την ύπαρξη και εφαρμογή των ΣΑΥ-ΦΑΥ

Μετά την αποπεράτωση του έργου ο Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας συνοδεύει το έργο καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του και φυλάσσεται με ευθύνη του ΚτΕ.

4. Δαπάνη σύνταξης ΣΑΥ και ΦΑΥ

Όλες οι δαπάνες που συνεπάγονται τα παραπάνω, αφορούν στην οργάνωση του εργοταξίου και απαιτούνται από το νόμο, βαρύνουν τον Ανάδοχο και θα πρέπει να έχουν συνυπολογιστεί από αυτόν κατά την διαμόρφωση της προσφοράς του.

Άρθρο 25 Διασφάλιση και έλεγχος ποιότητας έργου

Στατιστικά στοιχεία

Ο Ανάδοχος υποχρεούται στη λήψη και υποβολή στην Υπηρεσία, με μέριμνα και δαπάνη του των παρακάτω:

Λήψη, εκτύπωση και παράδοση τριών αντιτύπων σειράς έγχρωμων φωτογραφιών των διαφόρων φάσεων του έργου, παραγωγής υλικών και εκτέλεσης δοκιμών. και σε ψηφιακή μορφή καλής ανάλυσης

Αποτύπωση του υλοποιημένου έργου σε ΕΓΣΑ (as built), σε ψηφιακή, επεξεργάσιμη μορφή (cad), για την ανάρτηση του στη συνέχεια στο GIS σε ψηφιακή μορφή με υπογραφές καθώς και σε έντυπη μορφή με υπογραφές.

Τα στοιχεία θα πρέπει να υποβληθούν πριν από την έκδοση της βεβαίωσης περάτωσης των εργασιών. Τα στοιχεία αυτά θεωρούνται - κατά συμβατική έννοια - ως ισότιμα με τις κατασκευές. Συνεπώς η μη υποβολή τους θα καθυστερήσει την έκδοση της Βεβαίωσης Περάτωσης των εργασιών.

Εκθέσεις – Ημερολόγιο του Έργου

Η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να προβαίνει σε οποιοδήποτε έλεγχο ήθελε κρίνει αναγκαίο σχετικά με την ικανότητα και την επάρκεια του Προσωπικού του Αναδόχου, τα υλικά, τις μεθόδους εργασίας, την πρόοδο των εργασιών, το εργατικό κόστος κλπ. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τηρεί με ακρίβεια και πλήρη ενημερότητα, σύμφωνα με τους εκάστοτε νόμους, όλα γενικά τα λογιστικά βιβλία, στοιχεία και μητρώα που αφορούν στο προσωπικό που απασχολεί, τους μισθούς, τα ημερομίσθια και τα επιδόματα τους, τις ασφαλιστικές και άλλες εισφορές κλπ, τις απογραφές του εξοπλισμού, των μηχανημάτων, των εργαλείων και υλικών που προσκομίσθηκαν στο εργοτάξιο και χρησιμοποιούνται σε αυτό και γενικά όλα τα βιβλία, δελτία, καταστάσεις σχετικές με την πρόοδο των εργασιών, τα διαγράμματα, τους συγκριτικούς πίνακες και λοιπά στοιχεία που θα ζητούσε η Υπηρεσία.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να χορηγεί στην Υπηρεσία, μετά από σχετική αίτησή της, αντίγραφα από τις εκθέσεις, καταστάσεις κλπ, που αναφέρθηκαν προηγουμένως.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, σύμφωνα με το άρθρο 65 του Ν. 4782/2021, να τηρεί ηλεκτρονικό ημερολόγιο σε ελεύθερο λογισμικό ευρείας χρήσης. Το τεχνικό στέλεχος του άρθρου 139 του Ν.4412/16, που τηρεί με εντολή του αναδόχου το ημερολόγιο, γνωστοποιείται μετά από την εγκατάσταση του εργοταξίου στη διευθύνουσα υπηρεσία.

Το ημερολόγιο συμπληρώνεται καθημερινά και αναγράφονται, με συνοπτικό τρόπο, σε αυτό ιδίως, στοιχεία για τις καιρικές συνθήκες, αριθμητικά στοιχεία για το απασχολούμενο προσωπικό κατά κατηγορίες, καθώς και το προσωπικό σε ημεραργία λόγω υπερήμερίας του εργοδότη, τα χρησιμοποιούμενα μηχανήματα και τα μηχανήματα σε ημεραργία λόγω υπερήμερίας του εργοδότη, θέση και περιγραφή των

εργασιών, αναφορά στις εργασίες για τις οποίες δεν υπάρχει πρόοδος ή δεν εκτελούνται, αλλά και οι σχετικοί λόγοι, ώρα έναρξης και πέρας κρίσιμων εργασιών εντός της ημέρας, αφίξεις και αναχωρήσεις κύριου εξοπλισμού, συνθήκες κυκλοφοριακών ρυθμίσεων, καθώς και τροποποιήσεις ή προβλήματα με τις ρυθμίσεις και τον σχετικό εξοπλισμό, τα προσκομιζόμενα υλικά, οι εκτελούμενες εργασίες, οι εργαστηριακές δοκιμές, καθυστερήσεις, δυσκολίες, ατυχήματα, ζημιές, μη συνθήκες συνθήκες που προκαλούν καθυστερήσεις, καθώς και ο χρόνος προσωρινής αναστολής ή επανάληψης εργασιών, οι εντολές και παρατηρήσεις των οργάνων επίβλεψης, έκτακτα περιστατικά, σημαντικές επισκέψεις ή επικοινωνίες με το Δημόσιο ή τοπικές αρχές ή παρόδους ιδιοκτήτες, και κάθε άλλο σχετικό με το έργο σημαντικό πληροφοριακό στοιχείο.

Το ημερολόγιο του έργου υπογράφεται με ψηφιακή υπογραφή από τον τηρούντα αυτό και αποστέλλεται ηλεκτρονικά στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας και στον επιβλέποντα του έργου. Ο επιβλέπων του έργου ελέγχει και διορθώνει το ημερολόγιο, αν απαιτείται, και το υποβάλλει προς έγκριση στον προϊστάμενο της διευθύνουσας υπηρεσίας εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών. Ο προϊστάμενος της διευθύνουσας υπηρεσίας ελέγχει τις εγγραφές και δύναται να απορρίψει όσες εξ αυτών κρίνει ως ανακριβείς, ενώ μπορεί να χορηγήσει εντολή προς τον ανάδοχο για την εγγραφή στο ημερολόγιο και άλλων συμπληρωματικών πληροφοριών ή άλλων στοιχείων που προσιδιάζουν στο συγκεκριμένο έργο ή να ζητήσει από τον ανάδοχο την τήρηση και άλλων στατιστικών στοιχείων. Εφόσον κριθεί αναγκαίο, είναι δυνατό να ζητηθεί από τη διευθύνουσα υπηρεσία να καταγράφονται γεγονότα ή καταστάσεις με σκαριφήματα, φωτογραφίες, καταγραφές με video ή άλλες μεθόδους καταγραφής οπτικών μέσων.

Σύμφωνα με το άρθρο 144 παρ.4 του Ν.4412/2016, για την πληρότητα των εκπονούμενων μελετών, τον αρτιότερο σχεδιασμό, την καλύτερη διοίκηση και επίβλεψη και την έντεχνη κατασκευή του έργου, υποχρεούνται ο μελετητής, ο ανάδοχος κατασκευής του έργου και ο τεχνικός σύμβουλος να ασφαλίζουν τη μελέτη, την κατασκευή του έργου και τις υπηρεσίες τεχνικού συμβούλου αντίστοιχα, κατά παντός κινδύνου, περιλαμβανομένων και των περιπτώσεων ζημιών από ανωτέρα βία.

Το ασφαλιστήριο θα καλύπτει και την περίοδο υποχρεωτικής Συντήρησης του Έργου. Η διάρκεια της ασφάλισης αρχίζει με την υπογραφή της Σύμβασης και λήγει με την Παραλαβή του Έργου.

Το αντικείμενο της ασφάλισης περιλαμβάνει και την αστική ευθύνη έναντι τρίτων για λόγους μη εφαρμογής των Περιβαλλοντικών Όρων και πρόκλησης υποβάθμισης του Περιβάλλοντος κατά την διάρκεια της κατασκευής, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.1650/86 για την προστασία του Περιβάλλοντος.

Θα καλύπτονται επίσης και ζημιές σε όμορες ιδιοκτησίες /εγκαταστάσεις.

ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ

Γενικοί Όροι

Κατά τη σύναψη των ασφαλίσεων του ο Ανάδοχος οφείλει να λαμβάνει υπόψη του και να συμμορφώνεται με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, περί εκτέλεσης δημοσίων έργων και την περί ασφαλίσεων νομοθεσία όπως ισχύει κατά την ημέρα σύναψης των ασφαλιστικών συμβάσεων.

Ομοίως οφείλει να έχει υπόψη του την περί ασφαλίσεων νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να συμμορφώνεται προς τις διατάξεις των Κοινοτικών Οδηγιών.

Ο Ανάδοχος οφείλει να συμμορφώνεται με τους όρους των ασφαλιστηρίων.

Οι παρεχόμενες ασφαλίσεις δεν απαλλάσσουν ούτε περιορίζουν κατά οποιοδήποτε τρόπο τις υποχρεώσεις και τις ευθύνες του Ανάδοχου που απορρέουν από τη σύμβαση του έργου, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις προβλεπόμενες από τις σχετικές ασφαλιστικές συμβάσεις εξαιρέσεις, εκπτώσεις, προνόμια, περιορισμούς κλπ., και ο Ανάδοχος παραμένει αποκλειστικά υπεύθυνος για την αποκατάσταση ζημιών σε πρόσωπα ή/και πράγματα και πέραν από τα ποσά κάλυψης των πιο πάνω ασφαλιστηρίων.

Όλες οι ασφαλιστικές συμβάσεις :

- θα έχουν καταρτισθεί εγγράφως στην ελληνική γλώσσα
- θα περιλαμβάνουν όρους οι οποίοι θα ικανοποιούν πλήρως τους όρους του παρόντος άρθρου, της υπολοίπου ΕΣΥ και των λοιπών συμβατικών τευχών.
- θα τυγχάνουν της αποδοχής του ΚτΕ.

Η αποδοχή του ΚτΕ έχει την έννοια ότι οι όροι των ασφαλιστικών συμβάσεων ανταποκρίνονται στους όρους του παρόντος άρθρου και των λοιπών όρων της Ε.Σ.Υ.

Οι γενικοί όροι ασφαλίσεως και οι εξαιρέσεις που θεσπίζουν δεν θίγουν την, από το Νόμο 489/76 και το Π.Δ. 237/86, ευθύνη των ασφαλιστών έναντι τρίτων, η οποία παραμένει αλώβητη από τους όρους του ασφαλιστηρίου.

Ο Ανάδοχος οφείλει - με μέριμνα και δαπάνη του - να συνάψει με έγκυρη ασφαλιστική εταιρεία ασφαλιστικά συμβόλαια που καλύπτουν:

- Το έργο «κατά παντός κινδύνου» συμπεριλαμβανομένης και της αστικής ευθύνης έναντι τρίτων.
- Τα μηχανήματα έργου (ΜΕ) που θα χρησιμοποιηθούν κατά την κατασκευή του έργου. Η συγκεκριμένη ασφάλιση θα μπορεί να εντάσσεται στο ασφαλιστήριο «κατά παντός κινδύνου» του έργου.

Η ασφάλιση των μηχανημάτων θα καλύπτει και την μετακίνηση, την μεταφορά και τους αναγκαίους ελιγμούς όλων των μηχανημάτων προς και από την περιοχή του Έργου. Η ευθύνη των ασφαλιστών εκτείνεται σε όλη την χρονική περίοδο από την άφιξη στην περιοχή του έργου μέχρι την απομάκρυνσή τους από αυτό. Η ασφάλιση «κατά παντός κινδύνου» των μηχανημάτων έργων μπορεί να γίνεται με ανεξάρτητο ενιαίο ασφαλιστήριο, το οποίο ο Ανάδοχος ενδεχόμενα να διατηρεί σε ισχύ για μέρος ή το σύνολο του μηχανικού εξοπλισμού του. Στην περίπτωση αυτή, για να αποφεύγεται διπλή ασφάλιση ο Ανάδοχος θα προσκομίσει σχετική βεβαίωση από την Ασφαλιστική Εταιρεία ότι τα Μηχανήματα τα οποία θα χρησιμοποιήσει στο συγκεκριμένο έργο «καλύπτονται για τις ίδιες ζημιές τους με το Ασφαλιστήριο υπ' αριθμ.....το οποίο είναι σε ισχύ και ανανεώνεται κανονικά».

Ο Ανάδοχος δεν δικαιούται, για οποιαδήποτε περίπτωση, να διεκδικήσει από τον ΚτΕ αποζημίωση για τυχόν ζημία ή ολική απώλεια μηχανήματος κλπ. ακόμη και για την περίπτωση ανωτέρας βίας, εκτός από τις περιπτώσεις (οι οποίες εξαιρούνται διεθνώς) προκαλούμενες από τις ακόλουθες –και μόνο αυτές– αιτίες: α. ανταρτική δράση, πόλεμο, εισβολή εχθρικής δύναμης στη χώρα, εμφύλιο πόλεμο, στασίαση ή κατάλυση της συνταγματικής τάξης της χώρας. β. Ιονισμό, ακτινοβολία ή μόλυνση ραδιενέργειας από πυρηνικό καύσιμο ή κατάλοιπα από καύση πυρηνικού καυσίμου. γ. ωστικά κύματα προσκληθέντα από αεροπλάνο ή άλλα ιπτάμενα αντικείμενα κινούμενα με ταχύτητα ίση προς την ταχύτητα του ήχου, ή με υποηχητική ταχύτητα.

Οι ασφαλιστικές εταιρίες θα είναι φερέγγυες στο μέτρο των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν για το παρόν έργο και θα έχουν δόκιμη δραστηριότητα σε χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ε.Ο.Χ.

Όλες οι ασφαλιστικές συμβάσεις θα συνάπτονται σε ευρώ.

Κατά την υποβολή του ασφαλιστηρίου οι ασφαλιστικές εταιρείες θα πρέπει να συνυποβάλλουν και Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/86, στην οποία να αναφέρουν ότι έλαβαν γνώση του παρόντος άρθρου της ΕΣΥ περί ασφαλίσεων και ότι με το ασφαλιστήριο καλύπτονται πλήρως και χωρίς καμία εξαίρεση όλοι οι όροι και απαιτήσεις που αναφέρονται στο παρόν άρθρο της ΕΣΥ.

Ασφάλιση του έργου «κατά παντός κινδύνου»

Η ασφάλιση του έργου «κατά παντός κινδύνου» περιλαμβάνει τα κατωτέρω:

- **Ασφάλιση έναντι υλικών ζημιών**

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίσει πλήρως και "κατά παντός κινδύνου" και σύμφωνα με τους όρους των τευχών δημοπράτησης του έργου, την Ελληνική και Κοινοτική Νομοθεσία, τη συνολική συμβατική αξία του υπό κατασκευή έργου (συνολική συμβατική δαπάνη χωρίς ΦΠΑ).

Η ασφαλιστική κάλυψη παρέχεται έναντι οποιασδήποτε απώλειας, ζημίας ή καταστροφής, μερικής ή ολικής, που οφείλεται ή προκαλείται από οποιοδήποτε λόγο ή αιτία, τυχαία περιστατικά, λανθασμένη μελέτη ή/και κατασκευή, ελαττωματικά υλικά (manufancturer's risk), λανθασμένη εργασία, ελλιπή συντήρηση, κακή λειτουργία του έργου κλπ.

Επίσης η ασφαλιστική κάλυψη θα παρέχεται για:

- Βλάβες/ καταστροφές που προέρχονται από δυσμενείς καιρικές συνθήκες έστω και εξαιρετικά σπάνιας εμφάνισης
- Βλάβες/ καταστροφές από σεισμούς και άλλα συναφή με το έργο ατυχήματα και ζημιογόνα συμβάντα.

Όμοια θα παρέχεται ασφαλιστική κάλυψη για τα πάσης φύσεως υλικά από τη παραλαβή τους μέχρι την ενσωμάτωσή τους στο έργο.

Το ασφαλιστήριο θα περιλαμβάνει και την περίοδο υποχρεωτικής συντήρησης του έργου.

Η ασφαλιστική κάλυψη είναι αποδεκτό να μη περιλαμβάνει ζημιές προκαλούμενες από τις ακόλουθες αιτίες:

α) Πολεμική επιχείρηση άλλου Κράτους κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας.

β) Ένοπλη επανάσταση ή Λαϊκή Εξέγερση εντός της Ελληνικής Δημοκρατίας. γ) Μόλυνση από ραδιενέργεια, ή ιονίζουσα ακτινοβολία.

δ) Τις λοιπές εξαιρέσεις που περιλαμβάνει στο ασφαλιστήριο η ασφαλιστική εταιρεία, βάσει διεθνώς αποδεκτών κανόνων και οι οποίες βαρύνουν αποκλειστικά τον ανάδοχο έναντι του ΚτΕ

Η ασφαλιστική κάλυψη θα γίνει αρχικώς για το συμβατικό τίμημα του έργου (πλην ΦΠΑ) και θα αναπροσαρμόζεται ώστε κάθε φορά να συμπεριλαμβάνει τις τυχόν τροποποιήσεις (θετικές ή αρνητικές) του συμβατικού αντικειμένου.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ζητεί από τους ασφαλιστές του, κατά τακτά χρονικά διαστήματα, την αναπροσαρμογή του ύψους της ασφαλιστικής κάλυψης, σύμφωνα με την πραγματική αξία του Έργου.

Η διάρκεια της ασφάλισης αρχίζει με την υπογραφή του εργολαβικού συμφωνητικού και λήγει με το πέρας της περιόδου "υποχρεωτικής συντήρησης".

• **Ασφάλιση Αστικής Ευθύνης Έναντι Τρίτων Αντικείμενο ασφάλισης**

Με την ασφάλιση αυτή θα καλύπτεται η "ΑΣΤΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ" του Αναδόχου έναντι τρίτων και οι ασφαλιστές υποχρεούνται να καταβάλουν αποζημιώσεις σε τρίτους για σωματικές βλάβες, ψυχική οδύνη, ηθική βλάβη και υλικές ζημιές σε πράγματα, ακίνητα και κινητά ή και ζώα, που προξενούνται καθ' όλη τη διάρκεια του έργου και εξαιτίας των εργασιών κατασκευής, συντήρησης, επισκευής, αποκατάστασης ζημιών του έργου και διαφόρων άλλων ρυθμίσεων, οποτεδήποτε γίνονται αυτές, και εφόσον εκτελούνται στα πλαίσια των συμβατικών υποχρεώσεων του Αναδόχου. Θα καλύπτονται επίσης και ζημιές σε όμορες ιδιοκτησίες/ εγκαταστάσεις.

Διάρκεια της Ασφάλισης

Η ευθύνη των ασφαλιστών θα αρχίζει με την υπογραφή του Εργολαβικού Συμφωνητικού, και λήγει με το πέρας της περιόδου υποχρεωτικής συντήρησης

Σε περίπτωση ολικής ή εκτεταμένης μερικής καταστροφής ή βλάβης του έργου προκειμένου η ασφαλιστική εταιρεία να καταβάλει στον Ανάδοχο τη σχετική με τη ζημία κλπ. αποζημίωση, πρέπει να έχει λάβει προηγουμένως την έγγραφη για το σκοπό αυτό συγκατάθεση της Υπηρεσίας.

Το ασφαλιστήριο δεν μπορεί να ακυρωθεί, να τροποποιηθεί, ή να λήξει χωρίς την έγγραφη, με συστημένη επιστολή, πριν από εξήντα (60) ημερολογιακές ημέρες, σχετική ειδοποίηση της ασφαλιστικής εταιρείας τόσο προς τον Ανάδοχο όσο και προς την Υπηρεσία.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ (ΙΚΑ κλπ)

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει ασφαλισμένο στο ΙΚΑ και στα λοιπά ταμεία όλο το προσωπικό που απασχολεί ο ίδιος, ή οι υπεργολάβοι του, σύμφωνα με την (εκάστοτε) ισχύουσα Νομοθεσία (Διατάξεις περί ΙΚΑ κλπ).

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίζει το εργατοτεχνικό και υπαλληλικό προσωπικό του έναντι ατυχημάτων σε ασφαλιστικές εταιρίες που λειτουργούν νόμιμα, εφόσον το προσωπικό αυτό δεν υπάγεται σε διατάξεις της ισχύουσας Νομοθεσίας (περί ΙΚΑ κλπ).

Η υποχρέωση αυτή ισχύει και για το πάσης φύσεως προσωπικό που απασχολούν, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, οι υπεργολάβοι, προμηθευτές, σύμβουλοι και πάσης φύσεως συνεργάτες του Αναδόχου.

Η υποχρέωση αυτή ισχύει τόσο για το ημεδαπό όσο και το αλλοδαπό προσωπικό.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Ο ΚτΕ, οι εκπροσωπούσες τον ΚτΕ Υπηρεσίες και το εν γένει προσωπικό τους, οι Σύμβουλοι του ΚτΕ (και/ή των Υπηρεσιών του) και το προσωπικό τούτων θεωρούνται Τρίτα πρόσωπα, σύμφωνα με τους όρους και τις εξαιρέσεις της ασφαλιστικής κάλυψης με την εφαρμογή του παραρτήματος "Διασταυρούμενη ευθύνη αλλήλων"

Η ασφαλιστική εταιρία θα υποχρεούται να αποκρούει οποιαδήποτε αγωγή εγείρεται τυχόν κατά:

Σε περίπτωση ολικής ή εκτεταμένης μερικής καταστροφής ή βλάβης του Έργου,

Στο ενιαίο ασφαλιστήριο των καλύψεων θα περιλαμβάνονται οπωσδήποτε οι ακόλουθοι ειδικοί όροι:

Στην έννοια της λέξης **Ασφαλιζόμενος** περιλαμβάνεται ο ανάδοχος και το πάσης φύσεως προσωπικό που ασχολείται με οποιαδήποτε συμβατική σχέση εργασίας με αυτόν στα πλαίσια του συγκεκριμένου Έργου, καθώς επίσης και ο Κύριος του Έργου (ΚτΕ) και το προσωπικό αυτού, οι τυχόν Υπεργολάβοι και οι Μελετητές (cross liability), το οποίο καλύπτει την αστική ευθύνη των ασφαλιζόμενων φορέων.

- του Αναδόχου

- και/ή των Μελετητών

- και/ή του ΚτΕ

- και/ή των Εκπροσωπουσών τον ΚτΕ Υπηρεσιών

- και/ή μέρους ή συνόλου του προσωπικού των παραπάνω

με την αιτίαση ευθύνης τους ή συνυπευθυνότητας τους στη βλάβη ή ζημία από πράξη ή παράλειψη των παραπάνω προσώπων, οι οποίοι καλύπτονται από το ασφαλιστήριο Αστικής Ευθύνης έναντι Τρίτων, θα καταβάλει δε κάθε ποσό για βλάβη και/ή ζημία που προκλήθηκε από πράξη ή παράλειψη των παραπάνω.

Ειδικότερα η ασφαλιστική εταιρεία θα καταβάλει κάθε ποσό εγγύησης για άρση τυχόν κατασχέσεων κλπ., που σχετίζονται με την αστική ευθύνη μέσα στα όρια των ποσών που αναφέρονται εκάστοτε ως ανώτατα όρια ευθύνης των ασφαλιστών.

Προκειμένου η ασφαλιστική εταιρεία να καταβάλει στον ανάδοχο τη σχετική με τη ζημία κλπ., αποζημίωση, πρέπει να έχει λάβει προηγουμένως την εγγραφή για το σκοπό αυτό συγκατάθεση του ΚτΕ.

Εφόσον ο ΚτΕ δεν παρέχει στην ασφαλιστική εταιρεία την εν λόγω συγκατάθεση, αυτόματα και χωρίς άλλες διατυπώσεις (ειδικές, ή άλλου είδους εντολή, ή εξουσιοδότηση από τον ανάδοχο) η απαίτηση του αναδόχου κατά της ασφαλιστικής εταιρείας για την καταβολή της αποζημίωσης εκχωρείται στον ΚτΕ και η ασφαλιστική εταιρεία αποδέχεται από τούδε και

Η ασφαλιστική εταιρεία παραιτείται κάθε δικαιώματος ανταγωγής και αναγωγής κατά του ΚτΕ, των Συμβούλων του, των συνεργατών του και των υπαλλήλων τους σε περίπτωση που η βλάβη ή ζημία οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη, όχι ηθελημένη, των παραπάνω προσώπων υποχρεώνεται να καταβάλει τη σχετική αποζημίωση στον ΚτΕ, μετά από αίτηση του τελευταίου για το σκοπό αυτό.

Η εκχώρηση της απαίτησης αυτής του αναδόχου στον ΚτΕ κατ'ουδένα τρόπο τον απαλλάσσει από τις ευθύνες και υποχρεώσεις του, που απορρέουν από την Σύμβαση.

Το ασφαλιστήριο δεν μπορεί να ακυρωθεί, τροποποιηθεί, ή να λήξει χωρίς την έγγραφη, με συστημένη επιστολή, πριν από εξήντα (60) ημερολογιακές ημέρες, σχετική ειδοποίηση της ασφαλιστικής εταιρείας, τόσο προς τον Ανάδοχο, όσο και προς τον ΚτΕ.

Με το ενιαίο ασφαλιστήριο των καλύψεων θα καλύπτεται και η ευθύνη του ΚτΕ και/ή του προσωπικού των, που απορρέει από το άρθρο 922 του Αστικού Κώδικα (Ευθύνη Προστήσαντος).

Με δεδομένο ότι το έργο ασφαλιζεται σύμφωνα με την πραγματική του αξία (Αρχική Σύμβαση συν συμπληρωματικές συμβάσεις και τις αυξήσεις του προϋπολογισμού) η ασφαλιστική εταιρεία παραιτείται του δικαιώματος της υποασφάλισης.

Άρθρο 26 Αρτιότητα κατασκευών

Ο καθορισμός οποιονδήποτε στοιχείων και οδηγιών για την εκτέλεση των εργασιών, στις προβλεπόμενες διαστάσεις και ο τρόπος εκτέλεσής τους που προβλέπονται από τα Σχέδια των Μελετών, τα Τεύχη Δημοπράτησης, τη σχετική Νομοθεσία και τις οδηγίες της Επιβλέψης, δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από την υποχρέωση να πάρει κάθε μέτρο για την σωστή και άρτια εκτέλεση και εμφάνιση των διαφόρων ειδών κατασκευών οι οποίες συνθέτουν κάθε επιφάνεια ή χώρο ή λειτουργία ή εγκατάσταση του έργου, διατηρώντας ακέραια την ευθύνη της καλής εκτέλεσης των έργων.

Για την εφαρμογή των παραπάνω όρων διευκρινίζεται ότι, έστω και αν δεν ορίζεται κάτι από τα σχέδια λεπτομερειών ή από τα άλλα στοιχεία της εργολαβίας ή τέλος από τις οδηγίες ή διαταγές της Υπηρεσίας, κάθε απλό ή σύνθετο τμήμα του έργου πρέπει να είναι άρτιο και αρμονικό ως προς την άμεση σύνδεσή του με τα υπόλοιπα τμήματα του συνολικού έργου. Το αυτό ισχύει όσον αφορά και την αρτιότητα και τη λειτουργικότητα των διαφόρων Η/Μ εγκαταστάσεων.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί κάποια παράλειψη ή ελάττωμα της κατασκευής, ο Ανάδοχος υποχρεούται στη συμπλήρωση ή επανόρθωση στον εύλογο χρόνο που θα ορίζει η Υπηρεσία, αλλιώς η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να το εκτελέσει σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου χωρίς άλλη διατύπωση και με την τιμή που θα ζητήσει ο νέος κατασκευαστής.

Για κάθε συμπληρωματική λεπτομέρεια ή διευκρίνιση πάνω στα σχέδια ή τα λοιπά συμβατικά στοιχεία, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ζητά έγκαιρα, και πάντως πριν από την έναρξη των σχετικών εργασιών, γραπτές οδηγίες από την Υπηρεσία και να συμμορφώνεται απόλυτα προς αυτές. Δεν θα αναγνωρισθεί καμία οδηγία, απόφαση ή εντολή που δόθηκε μόνο προφορικά. Το ίδιο ισχύει και για κάθε αίτηση του Αναδόχου για λήψη πληροφοριών και οδηγιών.

Οποιαδήποτε ζημία, που προέρχεται από οποιαδήποτε αιτία ή δολιοφθορά κατά την διάρκεια της εργολαβίας, πλην ανωτέρας βίας, βαρύνει τον ανάδοχο, ο οποίος είναι υποχρεωμένος και να την αποκαταστήσει. Επίσης ο Ανάδοχος δεν δικαιούται καμιά αποζημίωση για ζημιές και καταστροφές που θα οφείλονται σε δυσμενείς καιρικές συνθήκες έστω και αν είναι εξαιρετικά σπάνιας εμφάνισης (π.χ. πλημμύρες-θύελλες, κ.λπ.). Οποιαδήποτε φύσης δυστυχήματα ή ζημιές στο προσωπικό του Αναδόχου ή σε τρίτους ή και σε περιουσίες τρίτων που οφείλονται σε αμέλεια ή υπαιτιότητά του προσωπικού του Αναδόχου, βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τον ανάδοχο.

Σε περίπτωση χρησιμοποίησης υπεργολάβων, για την εκτέλεση ειδικής φύσης εργασιών, ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για τις εργασίες αυτές, έστω και αν οι υπεργολάβοι αυτοί έχουν τύχει της εγκρίσεως της Υπηρεσίας.

Επίσης ισχύουν όσα αναλυτικά αναφέρονται στο άρθρο 159 του Ν.4412/2016.

Άρθρο 27 Τήρηση Νόμων, αστυνομικών διατάξεων – Έκδοση αδειών – Τήρηση Νόμων κ.λ.π. διατάξεων

Ο Ανάδοχος σε όλη τη διάρκεια εκτέλεσης και συντήρησης του έργου υποχρεούται να συμμορφώνεται με τους Νόμους του Κράτους, τα Διατάγματα και τους Κανονισμούς, τις Αστυνομικές διατάξεις ή διαταγές καθώς και με τις νόμιμες απαιτήσεις οποιασδήποτε Δημόσιας,

Δημοτικής ή άλλης Αρχής, που θα αναφέρονται και θα έχουν εφαρμογή κατά οποιονδήποτε τρόπο στον Ανάδοχο και στις εργασίες του. Η υποχρέωση αυτή αναφέρεται στους κανόνες δικαίου που διέπουν την εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων.

Επισημαίνεται επίσης η Υποχρέωση του Αναδόχου να μεριμνήσει για την τήρηση στο εργοτάξιο όλων των διατάξεων που απαιτούνται από τη νομοθεσία για την εφαρμογή των επιβαλλομένων μέτρων ασφάλειας σε όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου.

Υποχρέωση για ενημέρωση της Επιβλέπουσας Υπηρεσίας

Ο Ανάδοχος ως υπεύθυνος να τηρεί τους Νόμους κ.λ.π. υποχρεούται να ανακοινώνει αμέσως στην Υπηρεσία τις διαταγές που απευθύνονται ή κοινοποιούνται σε αυτόν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου και τα έγγραφα των διάφορων Αρχών σχετικά με υποδεικνυόμενα μέτρα ελέγχου, ασφάλειας κ.λ.π. Η υποχρέωση αυτή αφορά και τις περιπτώσεις που τέτοια έγγραφα του αποστέλλονται από υπερεθνικούς οργανισμούς, αρχές άλλων χωρών κ.λ.π.

Υποχρέωση του Αναδόχου να μεριμνά για την έκδοση των αναγκαίων αδειών

Ανάδοχος υποχρεούται στην έκδοση με μέριμνα, ευθύνη και δαπάνες του κάθε άδειας, που προβλέπεται από τους ανωτέρω Νόμους, Διατάγματα κλπ και που απαιτείται για την εκτέλεση των εργασιών του. Για το αίτημα του Αναδόχου για την παραπάνω άδεια θα ενημερώνεται η Υπηρεσία Επίβλεψης.

Η Υπηρεσία Επίβλεψης θα βοηθήσει δια εγγράφων συνηγορίας στην έκδοση των αδειών, στην έκταση που είναι αναγκαίο και εφικτό. Τούτο δεν μειώνει την οποιαδήποτε ευθύνη του Αναδόχου, ανεξάρτητα με την ύπαρξη, ή μη, και /ή την αποτελεσματικότητα τέτοιας βοήθειας.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται στην σύνταξη των σχεδίων και λοιπών στοιχείων που απαιτούνται και την έγκαιρη ενέργεια, ώστε να μην προκύπτει καμιά καθυστέρηση για την έναρξη λειτουργίας των εγκαταστάσεων

Ειδικές Υποχρεώσεις του Αναδόχου για τις περιπτώσεις υπερωριακής, νυκτερινής εργασίας - εργασίας σε αργίες και εορτές

Επιτρέπεται η εκτέλεση υπερωριακής ή νυκτερινής εργασίας κατά τις Αργίες και Εορτές σύμφωνα με όσα σχετικά ορίζονται από τους Νόμους του Κράτους. Σε περίπτωση εκτέλεσης τέτοιας εργασίας ο Ανάδοχος δεν δικαιούται να ζητήσει πρόσθετη αποζημίωση. Κατά την εκτέλεση της ανωτέρω εργασίας ο Ανάδοχος υποχρεούται να εξασφαλίζει τη σχετική άδεια και να τηρεί όλους τους Νόμους και κανονισμούς που αφορούν τέτοια εργασία. Εφόσον καθίσταται αναγκαία κατά την κρίση της Υπηρεσίας η υπερωριακή ή νυκτερινή εργασία ή η εκτέλεση εργασίας κατά τις Αργίες και Εορτές ο Ανάδοχος υποχρεούται να την εκτελεί χωρίς αντίρρηση και χωρίς καμιά ιδιαίτερη αποζημίωση.

Ειδικά για την υπερωριακή εργασία η Υπηρεσία θα συνηγορήσει, εφ' όσον κρίνεται απαραίτητη και δεν υπάρχει άλλη δυνατότητα, για εξασφάλιση περισσότερου προσωπικού, αλλά δεν μπορεί να εγγυηθεί την εξασφάλιση της σχετικής έγκρισης από τις αρμόδιες Αρχές. Αν ο Ανάδοχος δεν μπορέσει να εξασφαλίσει έγκριση για υπερωριακή εργασία αυτό δεν θα αποτελέσει δικαιολογία για παράταση των προθεσμιών εκτέλεσης του Έργου. Κατά την εκτέλεση νυκτερινής εργασίας ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει με δαπάνη του πρόσθετο και ικανοποιητικό φωτισμό για την ασφάλεια του προσωπικού του και του κοινού, καθώς και κατάλληλα μέσα, που να επιτρέπουν την καλή τοποθέτηση και επιθεώρηση υλικών και την από κάθε άποψη αποδοτικότητα εκτέλεσης των έργων.

Ο Ανάδοχος θα πρέπει να λάβει υπόψη του την ισχύουσα νομοθεσία για ηχορύπανση και ώρες κοινής ησυχίας στην περιοχή, για τον προγραμματισμό εκτέλεσης του Έργου. Κατά τις ώρες κοινής ησυχίας και τις νυκτερινές θα πρέπει να αποφεύγεται εκτέλεση εργασιών που ηχορραίνουν την περιοχή και θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα, ώστε να αποφεύγεται η ηχορύπανση.

Άρθρο 28 Ειδικές υποχρεώσεις του Αναδόχου και ευθύνες

Έκδοση ηλεκτρονικού τιμολογίου

Ως προς την υποχρέωση έκδοσης ηλεκτρονικού τιμολογίου ισχύουν τα οριζόμενα στο με αριθμ. πρωτ. 6167/18.06.2024 έγγραφο (ΑΔΑ : ΨΔΞ1ΟΞΤΒ-ΙΔΣ) του Τμήματος Μελετών της Διεύθυνσης Μελετών και Γνωμοδοτήσεων της ΕΑΔΗΣΥ με θέμα «Διατάξεις σχετικές με την υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικού τιμολογίου από τους οικονομικούς φορείς» και στο σχετικό νομοθετικό πλαίσιο που μνημονεύεται σε αυτό και συνεπώς οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να μεριμνήσουν σχετικά.

Επισημαίνεται η υποχρέωση των οικονομικών φορέων για έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων, σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο:

- 1.Η με αριθμ. 52445 ΕΞ 2023/ 04.04.2023 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους οικονομικούς φορείς» [(Β' 2385/12-4-2023), με διορθ. σφαλ. στο ΦΕΚ Β.3061/9-5-2023].
- 2.Η με αριθμ. πρωτ. οικ. 78366 ΕΞ 2023/19-05-2023 εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών με θέμα: «Κοινοποίηση διατάξεων σχετικά με την υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικών τιμολογίων από τους οικονομικούς φορείς» (ΑΔΑ: 6ΑΒΡΗ-Ι08).

3.Η με αριθμ. οικ. 82240 ΕΞ 2024/11.06.2024 εγκύκλιος του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα «Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων της κοινής υπουργικής απόφασης(κυα) 46901 ΕΞ 2024/01.04.2024 «Τροποποίηση της υπό στοιχεία οικ. 98979 ΕΞ 2021/10.08.2021 κοινής υπουργικής απόφασης “Ηλεκτρονική Τιμολόγηση στο πλαίσιο των Δημοσίων Συμβάσεων δυνάμει του ν. 4601/2019 (Α’ 44)” (Β’3766)» (Β.2120)»

4. Η με αριθμ. πρωτ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 6167/18.06.2024 οδηγία σχετικά με «Διατάξεις σχετικές με την υποχρέωση υποβολής ηλεκτρονικού τιμολογίου από τους οικονομικούς φορείς» ΑΔΑ :ΨΔΞ10ΞΤΒ-ΙΔΣ

Μελέτη των συνθηκών του έργου

Η συμμετοχή στη δημοπρασία με την υποβολή προσφοράς αποτελεί αμάχητο τεκμήριο, ότι οι διαγωνιζόμενοι και κατ’ επέκταση ο Ανάδοχος έχουν - με σκοπό να καταστούν πλήρως ενήμεροι των συνθηκών εκτέλεσης της Σύμβασης καθώς και να εκτιμήσουν με επάρκεια τους επιχειρηματικούς κινδύνους και όλες εκείνες τις συνθήκες που θα επηρεάσουν την διαμόρφωση της Προσφοράς τους- διερευνήσει πλήρως:

- ❖ Τη μελέτη του έργου
- ❖ Την περιοχή του έργου.
- ❖ Τη Διεθνή και Ελληνική αγορά εργασίας, υλικών, μηχανικού εξοπλισμού.
- ❖ Τις συνθήκες εκτέλεσης του έργου.
- ❖ Τα τυχόν διατιθέμενα στοιχεία και πληροφορίες από το Δημόσιο και Οργανισμούς (π.χ. Υπουργείο Εθνικής Αμύνης ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΟΣΕ κ.λ.π.), Τοπικές Αρχές κ.λ.π.
- ❖ Τους τρόπους προσπέλασης, τους φόρτους της υπάρχουσας κυκλοφορίας και τα προβλήματα εξασφάλισής της.
- ❖ Τις δυνατότητες εγκατάστασης εργοταξίων.
- ❖ τη δυνατότητα εξασφάλισης εργατοτεχνικού εν γένει προσωπικού, νερού, ηλεκτρικού ρεύματος και οδών προσπέλασης,
- ❖ Τη διαθεσιμότητα των εκτάσεων που θα καταληφθούν από τα έργα.
- ❖ τη δυνατότητα έγκαιρης προμήθειας από το εξωτερικό των μηχανημάτων και υλικών που τυχόν απαιτούνται και οποιαδήποτε άλλα θέματα που με οποιοδήποτε τρόπο μπορούν να επηρεάσουν τις εργασίες την πρόοδο ή το κόστος αυτών σε συνδυασμό με τους όρους της Σύμβασης.
- ❖ Και γενικότερα οποιαδήποτε άλλα ζητήματα μπορούν κατά οιονδήποτε τρόπο να επηρεάσουν τις εργασίες, την πρόοδο, τον τρόπο εκτέλεσης ή την τιμολόγηση αυτών, σε συνδυασμό με τους όρους της σύμβασης.

Τονίζεται ότι η μελέτη του έργου, τα τεύχη δημοπρατησης και τα στοιχεία σχετικά με τις υφιστάμενες συνθήκες, τίθενται στη διάθεση των διαγωνιζομένων και χρησιμεύουν ως βοήθημα για την σύνταξη των Προσφορών. Αφήνεται πάντως στην κρίση των διαγωνιζομένων να αξιολογήσουν τα στοιχεία αυτά ή και να προβούν με δική τους ευθύνη, φροντίδα και δαπάνη σε οποιοσδήποτε συμπληρωματικές έρευνες μελέτες , ή παρατηρήσεις για επαλήθευση, επέκταση και ακριβέστερο καθορισμό των στοιχείων που τους διατέθηκαν.

Επισημαίνονται οι δυσχέρειες που είναι δυνατό να προκύψουν από τις εργασίες που θα εκτελούνται στην περιοχή του έργου από άλλη Υπηρεσία ή από άλλους πιθανούς εργολήπτες, ώστε να τις πάρει ο Ανάδοχος υπόψη κατά την μόρφωση της προσφοράς του. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να μη παρεμποδίζει την εκτέλεση εργασιών από την άλλη Υπηρεσία, ή από άλλους Αναδόχους που χρησιμοποιούνται από τον Κύριο του έργου σε εργασίες που δεν περιλαμβάνονται στην σύμβαση του. Αντίθετα υποχρεούται να τους διευκολύνει με τα μέσα που αυτός χρησιμοποιεί ρυθμίζοντας έτσι την σειρά εκτέλεσης των εργασιών, ώστε να μην παρεμβάλλει κανένα εμπόδιο στις εργασίες που εκτελούνται από την Υπηρεσία αυτή ή από άλλους Αναδόχους.

Κατά τον ίδιο τρόπο θα πρέπει να συμπεριφέρεται και με τα συνεργεία, ή τους εργολάβους των εταιρειών και οργανισμών κοινής ωφέλειας που θα εργάζονται στην περιοχή, ή τις παρυφές της περιοχής του έργου (σχετική είναι η παρ. 15 του άρθρου 138 του Ν. 4412/2016). Παράλειψη του Αναδόχου προς ενημέρωσή του με κάθε δυνατή πληροφορία, που αφορά στους όρους της σύμβασης, δεν απαλλάσσει αυτόν από την ευθύνη για την πλήρη συμμόρφωσή του προς τη Σύμβαση.

Με την υποβολή της προσφοράς του ο Ανάδοχος αποδέχεται ότι είναι απόλυτα ενήμερος της φύσης και τοποθεσίας του έργου, των γενικών και τοπικών συνθηκών εκτέλεσης του έργου, κυρίως όσον αφορά στις κάθε είδους πηγές λήψης υλικών, στην προμήθεια κάθε είδους υλικών, συσκευών, οργάνων, κλπ, στις θέσεις προσωρινής ή οριστικής απόθεσης προϊόντων εκσκαφής, στις μεταφορές, διάθεση, διαχείριση και αποθήκευση υλικών, ύπαρξη εργατοτεχνικού εν γένει προσωπικού, νερού, ηλεκτρικού ρεύματος, οδών, του τυχόν υπάρχοντος δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης της περιοχής, στους φόρτους της υπάρχουσας κυκλοφορίας, στο ευμετάβλητο των καιρικών συνθηκών, στην

διαμόρφωση και κατάσταση του εδάφους, στο είδος, ποιότητα και ποσότητα των υλικών που μπορούν να συναντηθούν πάνω και κάτω από το έδαφος κ.λ.π. Επίσης με την υποβολή της προσφοράς του, ο Ανάδοχος αποδέχεται ότι είναι απόλυτα ενήμερος για το είδος και τα μέσα ευκολίας, τα οποία θα απαιτηθούν πριν από την έναρξη και κατά την πρόοδο εκτέλεσης των εργασιών και οποιαδήποτε άλλα ζητήματα, τα οποία κατά οποιονδήποτε τρόπο μπορούν να επηρεάσουν τις εργασίες, την πρόοδο, ή το κόστος αυτών, σε συνδυασμό με τους όρους της σύμβασης.

Παράλειψη του Αναδόχου προς ενημέρωσή του με κάθε δυνατή πληροφορία, που αφορά στους όρους της σύμβασης, δεν απαλλάσσει αυτόν από την ευθύνη για την πλήρη συμμόρφωσή του προς τη σύμβαση.

Υποχρέωση του Αναδόχου να επαληθεύσει στοιχεία που χορηγούνται

Ο Ανάδοχος οφείλει, μετά την υπογραφή της Σύμβασης (και οι διαγωνιζόμενοι κατά την φάση του διαγωνισμού), να επαληθεύσει όλα τα στην διάθεσή του στοιχεία και να εκτελέσει και τυχόν συμπληρωματικές έρευνες, μελέτες κ.λ.π., προκειμένου να οριστικοποιηθούν τα κατασκευαστικά σχέδια των έργων. Η επαλήθευση των διατιθεμένων στοιχείων με επί τόπου μετρήσεις υπάγεται στην κατηγορία των "ειδικών υποχρεώσεων του Αναδόχου", για τις οποίες δεν προβλέπεται καταβολή αμοιβής στον Ανάδοχο.

Αρχαιότητες και άλλα ευρήματα

Πριν την έναρξη κατασκευής του έργου, ο Ανάδοχος οφείλει να ειδοποιήσει εγγράφως την Αρχαιολογική Υπηρεσία, σύμφωνα και με τους σχετικούς περιβαλλοντικούς όρους. Όπου υπάρχει πιθανότητα συνάντησης αρχαιολογικών ευρημάτων και ανάλογα με το είδος των εργασιών που πρόκειται να εκτελεστούν στη σχετική περιοχή, είναι δυνατόν ο ανάδοχος να υποχρεωθεί να εκτελέσει διερευνητικές τομές ή και άλλου είδους ερευνητικές εργασίες, δηλαδή ανασκαφικό έργο, ύστερα από εντολή της Υπηρεσίας, αποζημιούμενος σύμφωνα με την Εγκύκλιο Δ17α/27/2/ΦΝ294/14-4-97, καθώς και με λοιπές διατάξεις έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά.

Σε περίπτωση αρχαιολογικών τομών εδάφους αυτές θα πρέπει να διενεργηθούν με προειδοποίηση προς την επίβλεψη, ώστε να παραστεί, η οποία προειδοποίηση πρέπει να είναι τουλάχιστον 4 εργάσιμων ημερών.

Αν κατά τις ερευνητικές τομές, ή την πρόοδο των εργασιών διαπιστωθεί η ύπαρξη αρχαίων - οποιασδήποτε ηλικίας - τότε, πέραν της ειδοποίησης της Επιβλέψεως και της αρμόδιας Εφορίας Αρχαιοτήτων, επισημαίνεται ότι οι σχετικές εργασίες θα γίνουν υπό την παρακολούθηση και με τη συμμετοχή της Εφορίας Αρχαιοτήτων. Ο ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει συνεργεία και μέσα και να διευκολύνει το έργο της ανασκαφής, αποζημιούμενος σύμφωνα με την Εγκ. Δ17α/27/2/ΦΝ294/14-4-97 καθώς και λοιπές διατάξεις έστω και αν δεν αναφέρονται ρητά. Ο Ανάδοχος δεν θα δικαιούται πρόσθετης αποζημίωσης για σταλίες μηχανημάτων και συνεργείων και άλλες συνέπειες από την καθυστέρηση της βραδείας πρόόδου των ανασκαπτικών εργασιών. Σε κάθε περίπτωση η ιδιοκτησία των ευρημάτων ανεξαρτητως του είδους των ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο. Σε κάθε περίπτωση ισχύει η σχετική Ελληνική Νομοθεσία.

Χρήση υλικών, μεθόδων κλπ που καλύπτονται από διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Σε περίπτωση που κάποια υλικά, μηχανήματα ή τρόποι εργασίας από τα απαιτούμενα για το έργο καλύπτονται από διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα έξοδα απόκτησης του δικαιώματος για τη χρησιμοποίηση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας βαρύνουν τον Ανάδοχο. Επίσης, ο Ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για οποιαδήποτε παράτυπη ή παράνομη χρησιμοποίηση υλικών, ή μεθόδων, ή μελετών, ή μηχανημάτων κ.λ.π. που καλύπτονται από διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Αν ο Ανάδοχος παραλείψει σκόπιμα ή αθέλητα να αποκτήσει με ορθό και νόμιμο τρόπο τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, η παράλειψη αυτή θεωρείται αντισυμβατική συμπεριφορά και επισύρει τις ακόλουθες κυρώσεις:

Ο Κ.τ.Ε δικαιούται με μονομερή ενέργειά του να του παρακρατήσει από τον πρώτο επόμενο λογαριασμό, ή να εκπέσει από τις εγγυήσεις για καλή εκτέλεση το ποσό που αντιστοιχεί στα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, ή το ποσό στο οποίο τυχόν θα καταδικαστεί, ή συγκαταδικασθεί από τον κάτοχο του διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Τούτο ισχύει έστω και αν η σχετική δίκη δεν έχει τελεσιδικήσει.

Ο Κ.τ.Ε δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση για ηθική βλάβη.

Υποχρεώσεις του Αναδόχου για την περίπτωση ατυχήματος

Για κάθε περίπτωση ατυχήματος οφειλόμενου σε πράξεις ή παραλείψεις του Αναδόχου, των υπεργολάβων του, ή/και του προσωπικού του, ο Ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος ποινικά και αστικά.

Επίβλεψη - Δικαίωμα της Επίβλεψης να συμπληρώνει παραλείψεις του Αναδόχου

Ο Ανάδοχος υπόκειται στον έλεγχο της Υπηρεσίας, που εκπροσωπείται από το προσωπικό Επίβλεψης του Έργου. Ο Ανάδοχος οφείλει να επιτρέπει ελεύθερα την είσοδο στους Επιβλέποντες και σε όλους τους εντεταλμένους για την επίβλεψη του Έργου υπαλλήλους της Υπηρεσίας σε όλους τους χώρους / περιοχές στις οποίες θα επιτελέσει κάποια δραστηριότητα. Το ίδιο ισχύει και για όποιον άλλο, στον οποίο η Υπηρεσία θα δώσει σχετική έγκριση.

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις έγγραφες εντολές της Υπηρεσίας, που δίνονται για την άρτια, εύρυθμη και έντεχνη εκτέλεση του Έργου και οφείλει να διευκολύνει την επίβλεψη και το προσωπικό της Υπηρεσίας Επίβλεψης στην άσκηση των ελέγχων κ.λ.π..

Το ότι η Υπηρεσία επιβλέπει το Έργο δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από οποιαδήποτε ευθύνη, που προκύπτει από τις συμβατικές του υποχρεώσεις ή και τους ισχύοντες Νόμους, Διατάξεις κ.λ.π., ούτε εξασθενίζει τις πλήρεις και αποκλειστικές ευθύνες του και υποχρεώσεις του που επιτάσσουν οι όροι της Διακήρυξης Δημοπρασίας, της παρούσας Ε.Σ.Υ., της Τ.Π. και των λοιπών Τευχών Δημοπράτησης.

Χωρίς στο παραμικρό να μειώνεται η ευθύνη του Αναδόχου για την ικανοποίηση των όρων αυτού του άρθρου, η Υπηρεσία Επίβλεψης διατηρεί το δικαίωμα να συμπληρώνει ενέργειες του Αναδόχου, αν τούτο απαιτείται, σε βάρος και για λογαριασμό του.

Η Υπηρεσία μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα αυτό όταν ο Ανάδοχος αμελήσει ή αποδειχθεί ανίκανος να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις αυτού του άρθρου.

Πέραν του καταλογισμού των σχετικών δαπανών για την περίπτωση εκτέλεσης εργασιών/ενεργειών από την Υπηρεσία, η μη ικανοποίηση των όρων του παρόντος άρθρου συνιστά αντισυμβατική συμπεριφορά του Αναδόχου και επισύρει την εφαρμογή συμβατικών κυρώσεων, μία από τις οποίες είναι η επιβολή προστίμου(ων), μέχρι 3.000 € κάθε φορά.

Περιοχές μακράν της θέσης του έργου και οδοί μεταφοράς

Όλοι οι προαναφερθέντες όροι του παρόντος άρθρου ισχύουν για όλους τους χώρους / περιοχές στις οποίες ο Ανάδοχος θα επιτελέσει κάποια δραστηριότητα. Όλοι οι προαναφερθέντες όροι του παρόντος άρθρου ισχύουν κατ' αναλογία και για τις οδούς που θα χρησιμοποιήσει και ο Ανάδοχος για οδικές μεταφορές, τα τυχόν έργα ενίσχυσης υποδομής των κ.λ.π.

Λοιπές Υποχρεώσεις Αναδόχου

Στις υποχρεώσεις του αναδόχου που δεν συνεπάγονται ιδιαίτερη αμοιβή, γιατί οι δαπάνες και οι αμοιβές θα πρέπει να έχουν περιληφθεί ανηγμένα στις τιμές Προσφοράς του Αναδόχου περιλαμβάνονται, εκτός από τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στα λοιπά τεύχη δημοπράτησης τα παρακάτω:

- ❖ Η εκπόνηση των μελετών εφαρμογής του Έργου και των σχεδίων as build, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία κατά την περίοδο κατασκευής του έργου.
- ❖ Η εκτέλεση των αναγκαίων ενεργειών-διαδικασιών για την αδειοδότηση των απαραίτητων χώρων λήψης και απόθεσης υλικών για τις ανάγκες του έργου, σύμφωνα και με τους Περιβαλλοντικούς Όρους.
- ❖ Η εκπόνηση σχεδίου εκτροπής και ελέγχου ρεμάτων ή τάφρων και απομάκρυνσης υδάτων και εκτροπής της κυκλοφορίας.
- ❖ Η τυχόν αναγκαία πύκνωση υψομετρικών αφετηριών (REPERs) που θα τοποθετηθούν σε σταθερό (ανυποχώρητο) έδαφος. Επίσης, ο έλεγχος του υψομετρικού συσχετισμού των REPERs της μελέτης που θα πρέπει να τηρούν τις απαιτήσεις ακρίβειας των κειμένων διατάξεων ή ακόμη ενδεχομένως και η ίδρυση νέου χωροσταθμικού δικτύου, εφόσον τούτο απαιτηθεί μετά τους ανωτέρω ελέγχους. Ο έλεγχος αυτός θα γίνει αμέσως μετά την εγκατάσταση του Αναδόχου στο έργο. Επίσης, οι εργασίες ίδρυσης/πύκνωσης και επίλυσης του απαραίτητου πολυγωνομετρικού δικτύου οριζοντιογραφικού ελέγχου των εργασιών, με τις απαραίτητες εργασίες συντήρησής του σύμφωνα με την πρόοδο του έργου.
- ❖ Η λήψη των επιμετρητικών στοιχείων από κοινού με την επίβλεψη και η σύνταξη (από τον Ανάδοχο) των επιμετρητικών σχεδίων και των επιμετρήσεων, που θα τα υποβάλλει για αρμόδιο έλεγχο. Επίσης, η επαλήθευση των στοιχείων εδάφους με επί τόπου μετρήσεις σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν παραπάνω.
- ❖ Η κατασκευή και συντήρηση των κάθε είδους εργοταξιακών οδών που θα χρειασθούν για την εκτέλεση των εργασιών που προβλέπονται στην παρούσα σύμβαση. Επίσης, οι τυχόν δαπάνες μίσθωσης χώρου, ή αγοράς των αναγκαίων εδαφικών λωρίδων για την

κατασκευή αυτών των εργοταξιακών δρόμων, καθώς και οι δαπάνες αποκατάστασης του τοπίου των δρόμων αυτών μετά την κατασκευή του έργου.

Διευκρινίζεται εδώ ότι η Υπηρεσία δεν αναλαμβάνει καμιά δέσμευση να εξασφαλίσει στον Ανάδοχο καμιά διευκόλυνση ή κάλυψη δαπάνης σχετιζόμενης με οδούς προσπέλασης ανεξάρτητα από τις δυσκολίες που μπορεί να προκύψουν από την έλλειψη τους ο δε Ανάδοχος, σε περίπτωση έλλειψης τους, είναι υποχρεωμένος να προσαρμόσει την τεχνολογία, τα μέσα, το πρόγραμμα κ.λ.π. στις δεδομένες τοπικές συνθήκες προκειμένου να εκτελεσθεί η εργασία ανεξάρτητα από τις τυχόν επιπλέον δαπάνες, για τις οποίες η Υπηρεσία δεν θα του αναγνωρίσει καμιά αποζημίωση.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, με δαπάνες του, να εξασφαλίσει τους αναγκαίους χώρους για την απόθεση περισσευμάτων φυτικών γαιών, υπολειμμάτων κάθε είδους έργων, όπως οποιουδήποτε περισσεύματος υλικών, ανεξάρτητα από τον χρόνο εκτέλεσης της εργασίας, τη διάρκεια αυτής, ή το μέγεθος της απαιτούμενης έκτασης (σε συσχετισμό με το δημοπρατούμενο έργο). Διευκρινίζεται ότι η Υπηρεσία δεν θα αναγνωρίσει καμιά καθυστέρηση, ή τροποποίηση του προγράμματος, ή καταβολή αποζημίωσης σχετιζόμενα με τέτοια προβλήματα, ενώ παράλληλα θεωρείται αυτονόητο ότι οι κάθε είδους αποθέσεις κ.λ.π. θα γίνονται σε θέσεις και κατά τρόπο που να μην δημιουργούν προβλήματα στο περιβάλλον και να έχουν την έγκριση των αρμόδιων Αρχών.

Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι εν προκειμένω θα γίνει αυστηρή τήρηση των Περιβαλλοντικών όρων του έργου. Οι δαπάνες των εν γένει μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος βαρύνουν τον Ανάδοχο.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να προμηθεύσει με δική του δαπάνη όλα τα υλικά, εργατικά και μηχανήματα, που είναι αναγκαία, για την κατασκευή του έργου, καθώς και να τα μεταφέρει στο εργοτάξιο από τις πηγές λήψης τους. Οφείλει επίσης να επισκευάζει, συντηρεί και ασφαλίζει με δικές του δαπάνες τα μηχανήματα και εργαλεία. Ο Ανάδοχος οφείλει να εκτελέσει τα διάφορα έργα σύμφωνα με τα σχέδια της Οριστικής Μελέτης και με τα Κατασκευαστικά Σχέδια που θα προκύψουν από τις μελέτες εφαρμογής ή μελέτες που θα εκπονήσει ο ίδιος και θα εγκριθούν προηγουμένως από την Υπηρεσία.

Η φροντίδα για τις οποιοσδήποτε άδειες χρειαστεί να εκδοθούν και η δαπάνη για την έκδοση αυτών βαρύνει τον Ανάδοχο.

Οποιοσδήποτε αστικές ή ποινικές ευθύνες, που προκύπτουν από οποιασδήποτε φύσης δυστυχήματα ή ζημιές στο προσωπικό του Αναδόχου, ή σε τρίτους, ή σε περιουσίες τρίτων που οφείλονται είτε σε αμέλεια ή υπαιτιότητα του προσωπικού του αναδόχου, ή στις οποιοσδήποτε κατασκευαστικές δραστηριότητες του Αναδόχου, ή στην ύπαρξη του έργου καθ' εαυτού, βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τον ίδιο. Η ευθύνη καλύπτει όλη τη χρονική περίοδο από την υπογραφή της Σύμβασης μέχρι και την εκπνοή του χρόνου εγγύησης.

Σε περίπτωση χρησιμοποίησης υπερβολικών για την εκτέλεση ειδικής φύσης εργασιών, ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για τις υπόψη εργασίες.

Απαγορεύεται αυστηρά στον Ανάδοχο να προβαίνει χωρίς προηγούμενη έγγραφη έγκριση της Υπηρεσίας σε οποιαδήποτε ανακοίνωση, ή δημοσίευση σχετικά με το έργο, ή κάποιο τμήμα του έργου, όπως και να επιτρέπει την είσοδο στο έργο αναρμόδιων προσώπων που δεν είναι εφοδιασμένα με έγγραφη άδεια της Υπηρεσίας.

Στις υποχρεώσεις του Αναδόχου είναι και οι δαπάνες κατασκευής και συντήρησης των οδών που απαιτούνται για προσπέλαση προς τις θέσεις απόθεσης των υλικών, καθώς επίσης και οι δαπάνες κατασκευής και συντήρησης των προσπελάσεων και των παρακαμπτήριων οδών που θα χρειαστούν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των έργων.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να προβαίνει στην εγκατάσταση και διατήρηση προειδοποιητικής σήμανσης, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών, την οποία θα προσαρμόζει κάθε φορά στις ανάγκες του έργου και στις ανάγκες ρύθμισης της κυκλοφορίας, ώστε να παρέχεται σε κάθε περίπτωση πλήρης ασφάλεια διέλευσης οχημάτων και πεζών, χωρίς διακοπή της κυκλοφορίας με τη μικρότερη δυνατή όχληση στους χρήστες, από την εκτέλεση των εργασιών. Σε περίπτωση που απαιτείται προσωρινή διακοπή κυκλοφορίας σε οδό θα κατατίθεται εγκαίρως η απαραίτητη κυκλοφοριακή μελέτη από το Αρμόδιο Τμήμα της Διεύθυνσης Σχεδίου Πόλεως και Αστικού Περιβάλλοντος. Η δαπάνη της εργοταξιακής σήμανσης και ρύθμισης της κυκλοφορίας εμπεριέχεται ανηγμένη στις τιμές μονάδος του τιμολογίου χωρίς να δικαιούται ο ανάδοχος ιδιαίτερη αποζημίωσης.

Επιπρόσθετα, ο Ανάδοχος θα μεριμνά για την απομάκρυνση των αυτοκινήτων σε συνεργασία με τη Τροχαία και την Αρμόδια Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης του Δήμου Αθηναίων σε περίπτωση εγκαταλειμμένων αυτοκινήτων. Είναι υποχρέωσή του η τοποθέτηση ευανάγνωστων εντύπων σημειωμάτων αναγγελίας της ημέρας και ώρας εκτέλεσης των εργασιών κατά μήκος των οδών, ώστε να

απομακρυνθούν τα σταθμεύοντα οχήματα, καθώς και η μετακίνηση τυχόν παραμενόντων σε συνεργασία με την Τροχαία και τη Δημοτική Αστυνομία, παρά την ειδοποίηση, οχημάτων που δυσχεραίνουν την εκτέλεση των εργασιών και δεν αποτελεί λόγο διακοπής εργασιών η μη απομάκρυνση των οχημάτων από τους ιδιοκτήτες τους.

Επισημαίνεται ότι στο αντικείμενο του έργου περιλαμβάνεται η οριζόντια σήμανση (διαγράμμιση οδοστρώματος) κάθε είδους και σε οποιαδήποτε οδό υποδειχθεί από την επίβλεψη, ακόμα και εκτός των οδών που συντηρούνται με την παρούσα μελέτη και αναφέρονται στον πίνακα εργασιών. Οι διαγραμμίσεις αυτές θα πρέπει να βρίσκονται σε άριστη κατάσταση καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου εγγύησης και υποχρεωτικής συντήρησης του έργου (15 μήνες).

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να έχει κατάλληλη στελέχωση, να διαθέτει μόνιμο συνεργείο επί τόπου του έργου με κατάλληλο εξοπλισμό και εξειδικευμένο προσωπικό για την αντιμετώπιση βλαβών ασφαλτικών, πεζοδρομίων, φρεατίων, οδοσήμανσης, αποκατάστασης συστημάτων ασφάλισης. Ως εκ τούτου ο ανάδοχος υποχρεούται να είναι σε ετοιμότητα όλο το 24 ώρο αλλά και τις μέρες των αργιών και των διακοπών, προκειμένου να επιλυθούν άμεσα τα προβλήματα που εγκυμονούν κινδύνους για τους διερχόμενους. Το προσωπικό του συνεργείου αυτού θα πρέπει να είναι κατάλληλα εξοπλισμένο, άρτια εκπαιδευμένο, τόσο τεχνικά όσο και υλικά, για την αντιμετώπιση εκτάκτων περιστάσεων.

Σε περίπτωση καταστροφής ή απομάκρυνσης των ελαστικών επαναφερόμενων οριοδεικτών επί των οδοστρωμάτων, κατά την εκτέλεση των εργασιών, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τους αντικαταστήσει και τοποθετήσει στην αρχική τους θέση.

Επίσης ο Ανάδοχος δεν επιτρέπεται να προχωρά σε κλάδεμα οποιασδήποτε μορφής φυτικού υλικού, χωρίς να έχει προηγηθεί συνεννόηση με την Επίβλεψη και τη Διεύθυνση Πρασίνου και Αστικής Πανίδας του Δήμου Αθηναίων.

Ως προς την τιμή σκυροδέματος όπου απαιτείται από τη φύση του έργου, οποιασδήποτε κατηγορίας ή ποιότητας, σε καμία περίπτωση δεν εφαρμόζεται οποιαδήποτε άλλη προσαύξηση και ο υπολογισμός γίνεται με βάση τα επιμετρούμενα m³ κάθε εργασίας, όπως καθορίζεται στα αντίστοιχα άρθρα ούτε μπορεί να επιβαρυνθούν με επιπλέον κόστη για άντληση του σκυροδέματος ή υποαπασχόλησης μηχανημάτων και εργατοτεχνικού προσωπικού.

Γενικά, ο Ανάδοχος υποχρεούται, στις εργοταξιακές θέσεις και στις θέσεις όπου εκτελούνται εργασίες, να προβαίνει στην τοποθέτηση της απαιτούμενης σήμανσης, επιμελούμενος και της συντήρησής τους. Στις επικίνδυνες για την κυκλοφορία θέσεις, θα τοποθετούνται υποχρεωτικά και αυτόματα αναλαμπόντα σήματα (FLASH LIGHTS). Τα ανωτέρω μέτρα θα εφαρμόζονται βάσει σχετικής μελέτης με ευθύνη του Αναδόχου, ο οποίος και ευθύνεται ποινικά και αστικά για κάθε ατύχημα οφειλόμενο στην μη λήψη των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας. Ειδικότερα δε:

α) Με την έναρξη των εργασιών και καθ' όλη την διάρκεια εκτέλεσής τους, ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να προβαίνει στην πλήρη σήμανση του εργοταξίου, στην περίφραξη και ιδιαίτερη σήμανση κάθε επικίνδυνης θέσης, σύμφωνα με τον ισχύοντα Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, την "Τεχνική προδιαγραφή σήμανσης Εκτελούμενων Οδικών Έργων εντός και εκτός κατοικημένων περιοχών ως ελάχιστα όρια" (ΦΕΚ 946/9-7-2003, τις Οδηγίες Μελετών Οδικών Έργων - Τεύχος 7 - Σήμανση Εκτελούμενων Έργων σε Οδούς (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ έκδ. 2010) της Γ.Γ.Δ.Ε., καθώς και τις λοιπές ισχύουσες διατάξεις.

Η σήμανση θα γίνεται όπως ορίζεται από τις κείμενες διατάξεις, με κατάλληλα, ευδιάκριτα, μέρα και νύχτα, σήματα για την πλήρη διασφάλιση της κυκλοφορίας.

β) Εφ' όσον δεν λαμβάνονται τα προαναφερθέντα μέτρα ή και αν διαπιστώνει η Υπηρεσία ατελής σήμανση των εκτελούμενων έργων ή τομή οδού κυκλοφορίας που μπορεί να καλυφθεί με ασφαλτική στρώση και δεν καλύπτεται από αμέλεια ή ασφαλτική κάλυψη που παρουσιάζει ανωμαλίες επικίνδυνες για την κυκλοφορία ή γενικά πλημμελής συμμόρφωση του Αναδόχου στα προαναφερθέντα μέτρα ασφαλείας, τα προαναφερθέντα θεωρούνται παράβαση των προδιαγραφών σήμανσης εκτελούμενων έργων που προαναφέρονται και επισύρουν τις προβλεπόμενες από το άρθρο 21 του Ν. 1418/84, καθώς και από το Π.Δ. 121/01, ποινικές και διοικητικές κυρώσεις.

Ο Ανάδοχος οφείλει να πάρει τα κατάλληλα μέτρα κατά την εκτέλεση των εργασιών, ώστε να μην παρεμποδίζεται η κυκλοφορία γενικά οχημάτων και (τυχόν) πεζών από την διακίνηση των μηχανικών του μέσων, την εκτέλεση των έργων, την απόθεση υλικών, την δημιουργία βοηθητικών εγκαταστάσεων και κατασκευών, την μεταφορά υλικών, κλπ. Στην περίπτωση που οι εκτροπές της κυκλοφορίας σε άλλους δρόμους της περιοχής απαιτήσουν την εκτέλεση συμπληρωματικών εργασιών για τους δρόμους αυτούς, αυτές θα εκτελεστούν από τον Ανάδοχο, ύστερα από έγγραφη εντολή της Υπηρεσίας. Επίσης ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάσσει μελέτη σήμανσης για την εξυπηρέτηση της εκτρεπόμενης κυκλοφορίας σε κάθε φάση και θέση εκτέλεσης του έργου, χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή. Η μελέτη θα βασίζεται στις προδιαγραφές που αναφέρονται στην ανωτέρω παραγραφο και θα υποβάλλεται για έγκριση από την Υπηρεσία τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν από την έναρξη εκτέλεσης της αντίστοιχης φάσης εργασιών. Η υποβαλλόμενη μελέτη θα είναι θεωρημένη από τις αρμόδιες αρχές και η Υπηρεσία θα την εγκρίνει το πολύ σε ένα (1) μήνα.

Στις υποχρεώσεις του αναδόχου είναι σε ότι αφορά ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις όπου απαιτείται από τη φύση του έργου :

Η έκδοση Υπεύθυνης Δήλωσης Εγκαταστάτη (ΥΔΕ) που θα περιλαμβάνει τα παρακάτω:

1. Μονογραμμικά εγκατάσταση
2. Μονογραμμικά πινάκων
3. Πρωτόκολλο ελέγχου
4. Έκθεση παράδοσης
5. Υποβολή όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών σύμφωνα με το ΦΕΚ/Β/4654/08.10.2021 στο αρμόδιο τμήμα της ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε.

Ο ανάδοχος, που θα εκδώσει την Υπεύθυνη Δήλωση Εγκαταστάτη (Υ.Δ.Ε), έχει υποχρέωση με δική του δαπάνη να προσκομίσει βεβαίωση από τη ΔΕΔΔΗΕ που να αποδεικνύει ότι η Υ.Δ.Ε είναι σε ισχύ καθώς και την ημερομηνία λήξης της.

Στην περίπτωση που η Υ.Δ.Ε. περιλαμβάνει και Υποσταθμό Μέσης Τάσης σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π.Δ.108/2013

Ο ανάδοχος:

θα είναι υπεύθυνος για την συντήρηση της ηλεκτρικής εγκατάστασης μέχρι και την παραλαβή του έργου,

θα φροντίσει να καταθέσει τη δήλωση του Δήμου Αθηναίων που θα του αναθέτει τη συντήρηση της εσωτερικής ηλεκτρικής εγκατάστασης και τη δική του δήλωση στη ΔΕΔΔΗΕ, ότι ελέγχεται και συντηρείται από αυτόν η εσωτερική ηλεκτρική εγκατάσταση.

Η σύνδεση της εσωτερικής ηλεκτρικής εγκατάστασης με πάροχο ηλεκτρικού ρεύματος,

Η σύνδεση της εσωτερικής υδραυλικής εγκατάστασης με πάροχο νερού (ΕΥΔΑΠ)

Η υλοποίηση εγκεκριμένης μελέτης Φυσικού Αερίου

Η προμήθεια του Βιβλίου ελέγχου συντήρησης και καλής λειτουργίας των μέσων ενεργητικής πυροπροστασίας (Κόκκινο Βιβλίο - Πυρ.Διατ. 12/2012), συμπληρωμένο και σφραγισμένο από την Πυροσβεστική υπηρεσία, καθώς και η ενημέρωση του φακέλου πυροπροστασίας στο σύστημα e-άδειες

Η προσκόμιση σύμφωνα με τα σχετικά Π.Δ. των Υπεύθυνων Δηλώσεων καλής εκτέλεσης εργασιών του εγκαταστάτη και τα Ειδικά Έντυπα Πληροφοριών, μετά το πέρας των Η/Μ εγκαταστάσεων.

Επισημαίνεται ότι τα τέλη των ανωτέρω συνδέσεων θα πληρωθούν απολογιστικά.

Μελέτες - Επιμετρήσεις

Τρόπος Υποβολής, Ελέγχου και Εγκρίσεις Επιμετρήσεων του Αναδόχου

Αν κατά τη διαδικασία ελέγχου προκύψουν η ανάγκη σύνταξης νέων μελετών ή αμφιλογία ως προς την επάρκεια των σχετικών υπολογισμών, ή των εφαρμοζόμενων μεθόδων και μελετών η Υπηρεσία δύναται να ζητήσει πρόσθετους υπολογιστικούς ελέγχους και νέες μελέτες με την εφαρμογή άλλων συναφών υπολογιστικών σχεδιαστικών και κατασκευαστικών μεθόδων.

Τα επιμετρητικά στοιχεία θα παραδίδονται από τον Ανάδοχο υποχρεωτικά και σε ψηφιακή μορφή.

Μελέτη εφαρμογής

Επισημαίνεται εδώ ότι κατ' αρχήν, τροποποιητικές μελέτες απαγορεύονται. Αν προκύψει τέτοια ανάγκη ο Ανάδοχος (με μέριμνα και δαπάνες του όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη παράγραφο) θα πρέπει:

Να αιτιολογήσει πλήρως και εγγράφως την ανάγκη τροποποίησης.

Να εκπονήσει (εφόσον η Υπηρεσία αποδεχθεί τη σχετική εισήγησή του) και υποβάλει την τροποποιητική μελέτη, που θα είναι σε κάθε περίπτωση, σύμφωνη με τους όρους δημοπράτησης.

Πριν από κάθε μερική ή ολική εφαρμογή, κατά την κρίση του Αναδόχου, ενός σχεδίου που βρίσκεται σε ασυμφωνία με τα υπόλοιπα σχέδια, ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να ζητήσει έγγραφα, έγκαιρα και χωρίς να το αμελήσει από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία οδηγίες κ.λ.π.

Συμπληρωματικές ή νέες μελέτες

Να εκπονεί κάθε σχετική μελέτη (νέα ή συμπληρωματική μελέτη που θα προκύψει κατά την εκτέλεση του έργου, στατική ικνωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κλπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα Ν. 4412/2016 (αρ. 138 παρ.9).

Σε κάθε τέτοια περίπτωση ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να εφαρμόσει την απόφαση της Υπηρεσίας πάνω στο θέμα που θα προκύψει με δικά του μέσα και δαπάνες, σε οποιοδήποτε χρόνο και με οποιοδήποτε τρόπο του ζητηθεί από την Υπηρεσία.

Εξυπηρέτηση της Επίβλεψης

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να διευκολύνει άμεσα και με ασφάλεια το προσωπικό της Επίβλεψης, τους αντιπροσώπους του Κυρίου του Έργου και τους τυχόν Συμβούλους του, στις μετακινήσεις εντός των εργοταξιακών χώρων του έργου καθώς και στην πρόσβαση σε όλα τα μέτωπα εργασιών και τους χώρους απόθεσης, παραγωγής υλικών και αποθήκευσης υλικών που πρόκειται να ενσωματωθούν στο έργο μετά από σχετικό αίτημά τους. Ο Ανάδοχος, σε εφαρμογή της παραγράφου 16 του άρθρου 138 του Ν.4412/2016, υποχρεούται να εξασφαλίσει στα εντεταλμένα για την παρακολούθηση και την επίβλεψη των εργασιών όργανα του Κυρίου του έργου τα αναγκαία μέσα, υλικά και χώρους για την απρόσκοπτη άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 29 Γενικές υποχρεώσεις Αναδόχου για τις φυτεύσεις δέντρων και φυτών - Προστασία βλάστησης - περιβάλλοντος

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την λήψη μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος. Εάν απαιτηθεί και ανάλογα με τη φύση του έργου και πάντα σε συνεργασία με την Αρμόδια Διεύθυνση Πρασίνου και Αστικής Πανίδας, οι περιοχές φύτευσης θα πρέπει να είναι προετοιμασμένες, καθαρές, χωρίς πλεονάζοντα χώματα, άχρηστα υλικά (πέτρες, υπολείμματα ριζών, κλαδιά κλπ), με γενική ισοπέδωση των χώρων και μόρφωση του ανάγλυφου της επιφανείας ή του λάκκου του εδάφους, για τη φύτευση φυτών. Όλα τα νέα δένδρα θα πρέπει να είναι ευθυτενή, καλά διαμορφωμένα και διακλαδισμένα, αναπτυγμένα ριζωμένα με συμμετρική κορυφή και ανέπαφο κορμό χωρίς πληγές με συμπαγή φόρμα και χωρίς ενδείξεις τροφопενίας. Τα αναρριχώμενα φυτά πρέπει να είναι καλά αναπτυγμένα με υγιές ριζικό σύστημα, πλούσιο και υγιές φύλλωμα και βλαστούς, ενώ θα στηρίζονται σε τρία καλάμια που ενώνονται σε μια κοινή κορυφή.

Οι εργασίες συντήρησης θα πρέπει να γίνονται σύμφωνα με την επιστήμη της κηποτεχνίας και της αρχιτεκτονικής τοπίου από την Αρμόδια Διεύθυνση Πρασίνου και Αστικής Πανίδας.

Για τα δένδρα που διατηρούνται ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την επιβίωσή τους, οι εργασίες που εκτελούνται κοντά στα δένδρα να γίνουν με τέτοιο τρόπο ώστε να μην καταστραφεί ή επηρεαστεί το ριζικό σύστημα των δένδρων και να προβεί σε όλες τις απαραίτητες εργασίες συντήρησης για την ευδοκίμησή τους. Ο Ανάδοχος προφυλάσσει και προστατεύει την βλάστηση της περιοχής όπου εκτελείται το έργο και ευθύνεται για κάθε κόψιμο δένδρων, θάμνων και καταστροφή φυτείας που δεν θα ήταν απαραίτητη για την εκτέλεση του έργου. Σε περίπτωση ζημιάς ή καταστροφής σε στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος, που δεν προβλέπονται από την εγκεκριμένη μελέτη του έργου (ή από τυχόν εγκεκριμένες από την Υπηρεσία τροποποιήσεις της), ο Ανάδοχος, ανεξάρτητα από τις οποιεσδήποτε ευθύνες που θα μπορούν να προκύψουν γι' αυτόν, είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει τα υπάρχοντα έργα ή το φυσικό περιβάλλον στην κατάσταση που βρισκόταν πριν από την εγκατάστασή του, με δαπάνες του, χωρίς να δικαιούται οποιασδήποτε χρηματικής αποζημίωσης ή παράτασης προθεσμίας.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να μην εμποδίζει την εκτέλεση εργασιών που δεν περιλαμβάνονται στη σύμβαση από άλλους εργολήπτες που χρησιμοποιεί η Υπηρεσία ή από την ίδια την Υπηρεσία, ή και το προσωπικό αυτής ή κάθε άλλης αρχής που ασχολείται με την εκτέλεση έργου μέσα στο ίδιο εργοτάξιο ή πλησίον αυτού.

Περιβαλλοντικοί Όροι.

Ισχύουν τα οριζόμενα στην παράγραφο 7 του άρθρου 138 του Ν.4412/16 όπως ισχύει. Επισημαίνονται ιδιαίτερα οι διατάξεις του Ν. 1650/1986

"Για την προστασία του περιβάλλοντος"(ΦΕΚ 160Α'/16-1086), όπως ισχύει σήμερα μετά την τροποποίησή του με τον Ν.3010/2002(ΦΕΚ 91Α'/25-4-2002), οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις που εκδόθηκαν σε εφαρμογή του, καθώς και οι σχετικές με την προστασία του περιβάλλοντος εγκύκλιοι κλπ. του ΥΠΕΧΩΔΕ (Εγκ. Α213/5-12-75 κλπ.)

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προφυλάσσει και προστατεύει την υπάρχουσα βλάστηση όπως δένδρα, θάμνους και καλλιεργημένες εκτάσεις γύρω από το χώρο που του διατίθεται από την Υπηρεσία για την εκτέλεση των εργασιών, θα είναι υπεύθυνος για κάθε ζημιά που θα

προκαλέσει σε τρίτους λόγω αυθαίρετης κοπής ή βλάβης δένδρων ή θάμνων, απόθεσης υλικών λόγω κακού χειρισμού των μηχανημάτων ή κατάργηση ή καταπάτηση φυτεμένων περιοχών από μηχανικά μέσα.

Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος κατά την εκτέλεση των έργων να συμμορφώνεται πλήρως προς τις εγκυκλίου: α) ΥΔΕ-Γ2-Δ2/0/3/192/Εγκ.Α.213/5-12-75 για την προστασία του Περιβάλλοντος, β) 12/27-03-2013 (α.π. Δ17α/50/2/ΦΝ444.1) «Διαχείριση περιπτώσεων υλικών εκσκαφών που προέρχονται από δημόσια έργα» και γ) 15/14-06-2013 «Μέτρα – Όροι - Προγράμματα για εναλλακτική διαχείριση αποβλήτων από εκσκαφές – κατασκευές - κατεδαφίσεις».

Δεν θα κοπεί κανένα δένδρο ή δενδρύλλιο χωρίς την έγγραφη έγκριση της Υπηρεσίας. Για να δοθεί η έγκριση ο ανάδοχος θα πρέπει να υποβάλει τοπογραφικό διάγραμμα στο οποίο να έχουν σημειωθεί τα δένδρα ή δενδρύλλια που θα πρέπει να κοπούν και με αναφορά του να αιτιολογεί την ανάγκη κοπής.

Σε περίπτωση ζημιάς ή καταστροφής σε υπάρχουσες κατασκευές ή σε στοιχεία του φυσικού περιβάλλοντος που δεν προβλέπονται από την εγκεκριμένη μελέτη του έργου (ή από τυχόν εγκεκριμένες από την Υπηρεσία τροποποιήσεις της) ο ανάδοχος, ανεξάρτητα των οποιωνδήποτε ευθυνών που θα μπορούν να προκύψουν γι αυτόν, είναι υποχρεωμένος να αποκαταστήσει τα υπάρχοντα έργα (ή το φυσικό περιβάλλον στην κατάσταση που βρισκόταν πριν από την εγκατάστασή του με δαπάνες του, χωρίς να δικαιούται οποιασδήποτε χρηματικής αποζημίωσης ή παράτασης προθεσμίας.

Γίνεται ειδική επισήμανση ότι ο ανάδοχος θα πρέπει, κατά την εκτέλεση των χωματουργικών εργασιών να αποφεύγει να τραυματίζει τον περιβάλλοντα χώρο με πρόσθετες εκσκαφές (πέρα από αυτές που προβλέπονται από τη μελέτη) ή με απόρριψη διαφόρων προϊόντων ορυγμάτων έστω και αν προβαίνει σε κανονική διάστρωση και συμπύκνωση αυτών, γιατί διευκρινίζεται ρητά ότι οι προβλεπόμενες διατομές επιχωμάτων είναι προκαθορισμένων διαστάσεων και δεν επιτρέπεται η δημιουργία πλατυσμάτων χωρίς την προηγούμενη έγκριση της Υπηρεσίας. η οποία θα λάβει σοβαρά υπόψη της τις Περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Επίσης οι οποιεσδήποτε αποθέσεις προϊόντων ορυγμάτων ή άλλων προϊόντων θα πρέπει να γίνονται σε θέσεις που να μην δημιουργούν οποιοδήποτε πρόβλημα στο περιβάλλον και να έχουν την έγκριση των αρμοδίων αρχών (οι δε θέσεις αυτές θα εξασφαλισθούν με ευθύνη και δαπάνες του αναδόχου χωρίς να αναλαμβάνει η Υπηρεσία δέσμευση). Επίσης ο Ανάδοχος οφείλει να διαμορφώνει επιφανειακά τους χώρους αποθέσεως των απορριπτόμενων υπ αυτού υλικών της σχετικής δαπάνης συμπεριλαμβανομένης ανηγμένης στις τιμές των εργασιών.

Ανάλογη φροντίδα θα πρέπει να δοθεί από τον ανάδοχο και στις εγκαταστάσεις παραγωγής αδρανών υλικών και ασφαλτομιγμάτων σχετικά με τις περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις. Για τις εγκαταστάσεις αυτές η Υπηρεσία δεν πρόκειται να παραδώσει στον ανάδοχο καμία θέση, η δε ευθύνη εξεύρεσης θέσης εγκατάστασης και τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας (τρόπος εκμετάλλευσης, έκταση και μορφή αποκάλυψης, διαμόρφωσης κλπ. εγκατάσταση κονιοσυλλεκτών κλπ) αποτελεί υποχρέωση του αναδόχου. Επισημαίνεται επιπλέον ότι θα πρέπει να πληρούνται και οι οποιεσδήποτε άλλες προϋποθέσεις προστασίας του περιβάλλοντος με τις εγκρίσεις των αρμοδίων αρχών. Κατά συνέπεια ο Ανάδοχος οφείλει να υποβάλλει στην Υπηρεσία αντίγραφα των εγκρίσεων των αρμοδίων Αρχών για την λειτουργία των ως άνω εγκαταστάσεων. Ειδικότερα επισημαίνεται η υποχρέωση του αναδόχου για την αποκατάσταση του τοπίου σύμφωνα με την παρ.6 της Εγκ.τ.ΥΔΕ-Γ2-Δ2/0/3/192 (Εγκ.Α213/5-12-75) τόσο για τα λατομεία που τυχόν θα πρωτοανοίξει αυτός όσο και για τις αντίστοιχες εγκαταστάσεις παραγωγής ασφαλτομίγματος.

Άρθρο 30 Ρήτρα πρόσθετης καταβολής (πριμ)

Για την πληρωμή της πρόσθετης καταβολής ποσοστού **≈0,052 %** επί της αξίας της συμβατικής δαπάνης του Έργου (μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) που προβλέπεται στη Διακήρυξη, απαιτείται η προηγούμενη έκδοση απόφασης του αρμόδιου αποφαινομένου οργάνου, μετά από γνώμη του Αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου της Αναθέτουσας Αρχής. Η πρόσθετη καταβολή καταβάλλεται με την εμπρόθεσμη ολοκλήρωση του συμβατικού αντικειμένου. Η πρόσθετη καταβολή θεωρείται συμπληρωματικό εργαλαβικό αντάλλαγμα, εγκρίνεται αναλόγως ως τροποποίηση της σύμβασης βάσει της διάταξης του άρθρου 132, παρ. 1 περ. α' του Ν. 4412/2016 και περιλαμβάνεται

σε ειδικό λογαριασμό που υποβάλλει ο Ανάδοχος μετά την έκδοση βεβαίωσης περάτωσης εργασιών και την αναγραφή σε αυτή της ταχύτερης εκτέλεσης του έργου σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της Σύμβασης.

Άρθρο 31 Απόσβεση δικαιωμάτων Αναδόχου

Σύμφωνα με το άρθρο 173 του Ν. 4412/2016 όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα, με την επιφύλαξη μικρότερων προθεσμιών που προβλέπονται στον νόμο τα εν γένει δικαιώματα του Αναδόχου από τη σύμβαση αποσβέννυνται και οποιαδήποτε εξ αυτών αξίωση παραγράφεται, εάν αυτά δεν ασκηθούν, με σχετική αίτησή του προς τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, μέσα σε προθεσμία τεσσάρων (4) μηνών από την εμφάνιση της γενεσιουργού τους αιτίας.

Άρθρο 32 Μονομερής λύση της σύμβασης

Η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να καταγγείλει τη σύμβαση κατά τη διάρκεια εκτέλεσής της σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 133 του ν. 4412/2016.

Άρθρο 33 Επίλυση Διαφορών

Κατά των εκτελεστών πράξεων ή παραλείψεων της Διευθύνουσας Υπηρεσίας ή της Προϊσταμένης Αρχής ή του Κυρίου του Έργου, που προσβάλλουν για πρώτη φορά δικαίωμα του Αναδόχου, χωρεί ένσταση. Η ένσταση απευθύνεται στο κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, αρμόδιο αποφαινόμενο όργανο, και ασκείται είτε με επίδοση με δικαστικό επιμελητή είτε με ηλεκτρονική αποστολή, σύμφωνα με τον ν. 4727/2020 (Α' 184), στη Διευθύνουσα Υπηρεσία ή την Προϊσταμένη Αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη ή στο αποφαινόμενο όργανο, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της πράξης ή τη συντέλεση της παράλειψης. Η παράλειψη της ως άνω επίδοσης ή ηλεκτρονικής αποστολής, καθιστά την ένσταση απαράδεκτη. Ένσταση ασκείται επίσης και κατά πράξεων της Προϊσταμένης Αρχής ή του Κυρίου του Έργου, εφόσον με τις πράξεις αυτές προκαλείται διαφωνία για πρώτη φορά. Στην περίπτωση αυτήν, η προθεσμία για την άσκηση της ένστασης αρχίζει από την κοινοποίηση της απόφασης ή της πράξης στον Ανάδοχο.

Κάθε διαφορά μεταξύ των συμβαλλόμενων επιλύεται με την άσκηση προσφυγής ή αγωγής στο Διοικητικό Εφετείο της περιφέρειας, στην οποία εκτελείται το Έργο. Πριν από την άσκηση της προσφυγής στο Διοικητικό Εφετείο προηγείται υποχρεωτικά η ένσταση, σύμφωνα με την παρ. 1, διαφορετικά η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη. Δεν απαιτείται η τήρηση ενδικοφανούς προδικασίας αν ασκείται από τον ενδιαφερόμενο αγωγή, στο δικόγραφο της οποίας δεν σωρεύεται αίτημα ακύρωσης ή τροποποίησης διοικητικής πράξης ή παράλειψης.

Για κάθε ζήτημα που δεν ρυθμίζεται στην παρούσα ΕΣΥ (και εν γένει στα έγγραφα της Σύμβασης), ισχύουν οι διατάξεις του ν. 4412/2016, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, και συμπληρωματικά ο Αστικός Κώδικας.

Άρθρο 34 Στοιχεία Σύμβασης - Συσχέτιση

Τα στοιχεία της σύμβασης όπως και η Ε.Σ.Υ. θεωρούνται ότι αλληλεξαρτώνται και αλληλοσυμπληρώνονται μεταξύ τους, είναι δε δεσμευτικά για τους συμβαλλόμενους στο σύνολό τους. Σε περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ των όρων που περιέχονται σ' αυτά, η σειρά ισχύος των παραπάνω στοιχείων είναι η Σύμβαση, η Διακήρυξη και κατόπιν η Ε.Σ.Υ.

Συμπληρωματικά στοιχεία της σύμβασης αποτελούν:

α. Οι έγγραφες οδηγίες και εντολές των επιβλεπόντων μηχανικών και της Διευθύνουσας Υπηρεσίας κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου.

β. Τα τυχόν τροποποιητικά σχέδια.

Άρθρο 35 Σημάνσεις του έργου, Οριζόντια και Κατακόρυφη Σήμανση

Η κατακόρυφη και οριζόντια σήμανση των οδών θα εκτελείται μόνο κατόπιν έγκρισης των σχετικών μελετών από το σύνολο των αρμόδιων φορέων, ήτοι την Κυκλοφοριακή Μελέτη, την Κανονιστική Απόφαση έγκρισης των κυκλοφοριακών ρυθμίσεων και δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από την υποχρέωση συμμόρφωσης ως προς τις δοθείσες εντολές και εγκρίσεις που θα απαιτηθούν. Αν η λήψη των ανωτέρω μέτρων επηρεάζουν τις υπηρεσίες οδικής μαζικής μεταφοράς, απαιτείται και η σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων Υπηρεσιών για αστικές λεωφορειακές

διαδρομές. Επιπρόσθετα για τα προσωρινά μέτρα ρύθμισης της κυκλοφορίας ο Ανάδοχος θα υποβάλλει κυκλοφοριακή ρύθμιση για έγκριση θα κατατίθεται η ανάλογη κυκλοφοριακή μελέτη από το φορέα εκτέλεσης του έργου μαζί με την άδεια εκτέλεσης έργου από τον αρμόδιο φορέα συντήρησης της οδού.

Σε περίπτωση που κατά την εφαρμογή των προσωρινών ή οριστικών μόνιμων κυκλοφοριακών ρυθμίσεων προκύψει ανάγκη τροποποίησης, ο Ανάδοχος υποχρεούται να διακόψει προσωρινά τις εργασίες σε ότι αφορά την προσωρινή και να υποβάλλει εκ νέου την τροποποιημένη προσωρινή ή οριστική κυκλοφοριακή ρύθμιση για έγκριση.

Τα προτεινόμενα μέτρα υπόκεινται ακόμη και σε νέα εκπόνηση σύμφωνα με τις παρατηρήσεις και εγκρίσεις των Αρμόδιων Υπηρεσιών και τα μόνιμα μέτρα ρύθμισης της κυκλοφορίας θα πραγματοποιούνται και θα εκτελούνται με την ανάλογη εγκεκριμένη κυκλοφοριακή μελέτη εφαρμογής

Ο Ανάδοχος, θα πρέπει να έχει σε ετοιμότητα συνεργείο επί τόπου του έργου, το οποίο (α) θα λαμβάνει άμεσα μέτρα για σήμανση οποιασδήποτε βλάβης όταν δεν είναι δυνατή η άμεση αποκατάστασή της και (β) θα ανταποκρίνεται εντός εικοσιτετράωρου στις εντολές της Υπηρεσίας προς αποκατάσταση των βλαβών.

Για κάθε διακοπή της κυκλοφορίας, η οποία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση του έργου, πρέπει προηγουμένα να συνεννοείται με τα αρμόδια τμήματα της Αστυνομίας και Τροχαίας Κινησεως, να τοποθετεί πινακίδες που θα καθοδηγούν την κυκλοφορία, νυκτερινά φωτεινά σήματα κλπ. Επίσης να κάνει περιφράξη στις θέσεις που είναι επικίνδυνες για την κυκλοφορία οχημάτων και πεζών και να τις επισημαίνει τοποθετώντας πινακίδες, νυκτερινά σήματα κλπ. Να εξασφαλίσει ασφαλή περάσματα, όπου υπάρχουν ακάλυπτοι τάφροι και σε επικαίρα σημεία για τους διαβάτες με δική του ευθύνη και μετά από υπόδειξη του Επιβλέποντα. Γενικά, να επιδιώκεται να μειώνεται χρόνος έκθεσης σε κινδύνους που σχετίζονται με τις εργασίες του έργου.

Άρθρο 36 Δοκιμές Εγκαταστάσεων

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, εάν απαιτηθεί και ανάλογα με τη φύση του έργου, αμέσως μετά την περάτωση των εγκαταστάσεων, να προβεί με δικά του μέσα, όργανα, υλικά και δαπάνες, σε δοκιμές, οι οποίες θα επαναλαμβάνονται μέχρι πλήρους ικανοποίησης των απαιτούμενων αποτελεσμάτων τους, οπότε και θα συντάσσεται πρωτόκολλο δοκιμών που θα υπογράφεται από την Επίβλεψη και τον Ανάδοχο. Οι ανωτέρω δοκιμές θα υλοποιούνται και στην χειμερινή και στην θερινή περίοδο.

Οι δοκιμές θα εκτελούνται σύμφωνα με τους ισχύοντες Κανονισμούς και τις απαιτήσεις των εγκεκριμένων μελετών.

Ο Ανάδοχος οφείλει με την αποπεράτωση των εγκαταστάσεων και πριν από την παραλαβή τους, να συντάξει χωρίς πρόσθετη αμοιβή και να υποβάλλει στην επίβλεψη σε δύο (2) αντίγραφα, πλήρεις και λεπτομερειακές οδηγίες χειρισμού, λειτουργίας και συντήρησης των εγκαταστάσεων που εκτέλεστηκαν απ' αυτόν. Μια σειρά από τις οδηγίες αυτές καταχωρείται στο φάκελο της επίβλεψης ενώ η άλλη διαβιβάζεται στο αρχείο του κυρίου του έργου. Ο Ανάδοχος οφείλει επίσης πριν από την παράδοση των εγκαταστάσεων, να εκπαιδεύσει τους υπεύθυνους που θα οριστούν για τη λειτουργία του συστήματος, τη χρήση και το χειρισμό των εγκαταστάσεων.

Κατά τη διάρκεια του χρόνου εγγύησης ο Ανάδοχος οφείλει να επιθεωρεί και να συντηρεί, κατά κανονικά χρονικά διαστήματα, τις εγκαταστάσεις και να τις διατηρεί σε άριστη κατάσταση και λειτουργία χωρίς πρόσθετη αμοιβή.

Σε περίπτωση κατά την οποία ο Ανάδοχος μέσα σε οριζόμενη από την Υπηρεσία προθεσμία δεν προβεί στην επανόρθωση βλάβης ή ζημιάς της εγκατάστασης για την οποία ευθύνεται, ο κύριος του έργου έχει το δικαίωμα να επανορθώσει αυτή σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου.

Για την συναρμολόγηση των μηχανημάτων ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να περιορισθεί σε ειδικό χώρο μέσα στο εργοτάξιο, που θα του υποδείξει η Επίβλεψη, και να παίρνει τα κατάλληλα μέτρα για να μην εμποδίζεται μέσα σε αυτό η κυκλοφορία του εργατοτεχνικού προσωπικού τυχόν άλλων εργολαβιών.

Άρθρο 37 Εργασίες που εκτελούνται από την Υπηρεσία ή από άλλους ανάδοχους - Διάνοιξη οπών Αποκατάσταση φθορών κλπ. λόγω των εργασιών εγκαταστάσεων

Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να μην παρακωλύσει την εκτέλεση εργασιών από άλλους εργολήπτες χρησιμοποιούμενων από τον Κύριο του Έργου σε εργασίες, μη περιλαμβανόμενες στη σύμβασή του και να διευκολύνει την εκτέλεση με τα από αυτόν χρησιμοποιούμενα μέσα ρυθμίζοντας έτσι τη σειρά εκτέλεσης των εργασιών, ώστε κανένα εμπόδιο να μην παρεμβάλλεται από αυτόν στις εκτελούμενες, από τον κύριο του έργου ή από άλλους αναδόχους, εργασίες.

Ο Ανάδοχος οφείλει, σύμφωνα με την παράγραφο 15 του άρθρου 59 του Ν.4782/2021 [άρθρο 138 του ν. 4412/2016], να μην παρεμποδίζει την εκτέλεση εργασιών, που δεν περιλαμβάνονται στη σύμβασή του και εκτελούνται από την Υπηρεσία ή από άλλους εργολάβους της, διατάσσοντας κατάλληλα τα μέσα του (ικριώματα κλπ.) και ρυθμίζοντας τη σειρά των εργασιών του, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μην παρεμβάλλει κανένα εμπόδιο στην εκτέλεση των εκτός της σύμβασής του εργασιών.

Οπωσδήποτε, απαγορεύεται η μόρφωση ή διάνοιξη από τον ανάδοχο φωλιών ή οπών σε τμήματα του έργου από οπλισμένο σκυρόδεμα, χωρίς έγγραφη έγκριση του επιβλέποντα μηχανικού. Στις συμβατικές τιμές της εργολαβίας περιλαμβάνεται και η δαπάνη για την πλήρη αποκατάσταση αυτών των οπών, ή αυλάκων, μετά την τοποθέτηση των σωληνώσεων ή εξαρτημάτων των αντίστοιχων εγκαταστάσεων.

Άρθρο 38 Προστατευτικές κατασκευές - Μέτρα Ασφαλείας

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, χωρίς καμία ιδιαίτερη αποζημίωση να προβεί στη λήψη των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας, όπως αυτά προβλέπονται από το άρθρο 138 του Ν. 4412/2016. Η δαπάνη αυτή περιλαμβάνεται στο ποσοστό γενικών εξόδων οφέλη κλπ. Τα μέτρα ασφαλείας και οι προστατευτικές κατασκευές ισχύουν για όλο το χρονικό διάστημα εξέλιξης του έργου και για όλο το μήκος υλοποίησης του έργου. Επίσης ο ανάδοχος οφείλει να συντηρεί τα μέτρα ασφάλειας και τις προστατευτικές κατασκευές του έργου σε περίπτωση διακοπής των εργασιών για οποιοδήποτε λόγο.

Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να πάρει κάθε μέτρο για την προστασία του περιβάλλοντος και να προβεί στην εκτέλεση, συντήρηση, καθαίρεση και αποκόμιση, μετά την αποπεράτωση του έργου, των προστατευτικών κατασκευών και περιφραγμάτων του εργοταξίου, που επιβάλλονται από τα Π.Δ. 778/80 και 1073/81, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση, γιατί η σχετική δαπάνη περιλαμβάνεται στο ποσοστό για γενικά έξοδα και όφελός του.

Ο Ανάδοχος ευθύνεται στο ακέραιο για κάθε ζημιά ή φθορά σε τυχόν υπάρχουσες και στις ανεγειρόμενες από αυτόν κατασκευές και εγκαταστάσεις, τόσο στον περιορισμένο όσο και στον γενικότερο χώρο των έργων, που θα οφείλονται στα μηχανήματα, όργανα και μέσα, που χρησιμοποίησε για την εκτέλεση του έργου, γι' αυτό και πρέπει να πάρει όλα τα κατάλληλα μέτρα και να οργανώσει κατά τέτοιο τρόπο τις εργασίες του, ώστε να αποφευχθεί κάθε κίνδυνος ή φθορά και για τις οποίες η Υπηρεσία δεν θα φέρει καμία ευθύνη.

Άρθρο 39 Καθαρισμός εργοταξίων - κατασκευών και εγκαταστάσεων

Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται με δαπάνες του και πριν από την παράδοση κάθε τμήματος έργου, όπως και μετά την περάτωση ολόκληρου του έργου, να αφαιρέσει και απομακρύνει από τους πλησίον του τμήματος αυτού, χώρους και γενικά από τα εργοτάξια κάθε απαιτηθείσα προσωρινή εγκατάσταση, τα απορρίμματα, εργαλεία και ικριώματα, μηχανήματα, υλικά πλεονάζοντα χρήσιμα ή άχρηστα, προσωρινές εγκαταστάσεις μηχανημάτων κ.λ.π. να απομακρύνει (καταστρέψει κ.λ.π.) κάθε βοηθητικό έργο κ.λ.π., το οποίο θα ήταν κατά την κρίση της Υπηρεσίας άχρηστο ή επιζήμιο για την μετέπειτα λειτουργία π.χ. των κτιρίων, να ισοπεδώσει τους χώρους πάνω στους οποίους ήταν αποθεσμευμένα ή εγκατεστημένα αυτά, να παραδώσει δε τελείως καθαρές τόσο τις κατασκευές όσο και τους γύρω χώρους του εργοταξίου και γενικά να μεριμνήσει για κάθε άλλο απαιτούμενο για την παράδοση του έργου και την εύρυθμη λειτουργία του κατά τους όρους της συμβάσεως ή προδιαγραφόμενο στην Ε.Σ.Υ.

Επίσης ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να προβαίνει, όταν λείπει ο λόγος κατά την κρίση της Υπηρεσίας και στην άρση (καθαίρεση αποκόμιση κ.λ.π.) κάθε κατασκευασθείσας κ.λ.π. για την εκτέλεση του έργου (εργασιών και παραγωγής υλικών), προστατευτικής κατασκευής επιβληθείσα από οποιονδήποτε λόγο, για αποφυγή κάθε φύσεως ζημιών, φθορών, ατυχημάτων, κ.λ.π. σε ιδιοκτησίες, οικοδομές δένδρα, αγρούς, καλλιεργήσιμες εκτάσεις, κοινωφελείς εγκαταστάσεις και κάθε φύσεως έργα, όπως και απομάκρυνση περιφραγμάτων των εργοταξίων.

Εάν σε δέκα (10) ημέρες από την έγγραφη υπόμνηση από την Διευθύνουσα Υπηρεσία δεν προβεί στην έναρξη και σε εύλογη προθεσμία, περαίωση των παραπάνω εργασιών, αυτές εκτελούνται σε βάρος του Αναδόχου, εκπιπτόμενης της σχετικής δαπάνης από την πρώτη σχετική πληρωμή, πέρα από την μη έκδοση βεβαιώσεως εμπρόθεσμου εκτελέσεως του έργου ή τμήματος τούτου, για το λόγο αυτό.

Άρθρο 40 Ευθύνη του αναδόχου για την εφαρμογή της μελέτης και για την ποιότητα του έργου

Σύμφωνα με τα συμβατικά τεύχη, τις ισχύουσες διατάξεις του Ν. 4412/2016 και τις κείμενες διατάξεις τόσο για την εφαρμογή της μελέτης όσο και για την ποιότητα και την αντοχή των έργων, μόνος υπεύθυνος είναι ο Ανάδοχος. Ο πάσης φύσεως έλεγχος που ασκείται από την Υπηρεσία δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο κατά κανένα τρόπο από την ευθύνη.

Επίσης ο Ανάδοχος είναι εξ' ολοκλήρου μόνος υπεύθυνος για την εκλογή των υλικών που θα χρησιμοποιήσει και την εκτέλεση γενικά της εργασίας σύμφωνα με τους όρους της παρούσας, των σχετικών προτύπων τεχνικών προδιαγραφών και των λοιπών εγκεκριμένων συμβατικών τευχών και σχεδίων.

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκπονήσει οριστικές μελέτες (με πληρότητα μελέτης εφαρμογής) για τμήματα έργων, που θα κριθούν απαραίτητες, για την εμπρόθεσμη και έντεχνη ολοκλήρωση του έργου, μετά από τη σύμφωνη γνώμη της Υπηρεσίας.

Ο Ανάδοχος οφείλει να συμμορφώνεται με τις αποφάσεις της Διευθύνουσας Υπηρεσίας. Σε περίπτωση διαφωνίας του, έχουν υποχρεωτική εφαρμογή μόνο οι σχετικές διατάξεις για τη διαδικασία επίλυσης διαφωνιών επί εκτέλεσης έργων (ενστάσεις - αιτήσεις θεραπείας - δικαστική επίλυση διαφορών).

Ο Ανάδοχος δεν δικαιούται καμιά αποζημίωση για μεταβολές στο έργο, που έγιναν χωρίς έγγραφη διαταγή και οι οποίες συνεπάγονται μεγαλύτερη δαπάνη του έργου, ακόμη και αν οι μεταβολές αυτές καθιστούν το έργο στερεότερο ή βελτιώνουν τη μορφή του (άρθρο 138 του Ν.4412/2016).

Για κάθε δαπάνη χωρίς έγγραφη διαταγή από την οποία επήλθε μείωση ποσοτήτων ή διαστάσεων, καταβάλλεται στον ανάδοχο μόνο η δαπάνη των εργασιών που έχουν πράγματι εκτελεσθεί χωρίς να αποκλείεται η εφαρμογή των διατάξεων περί κακοτεχνιών.

Σε περίπτωση που δίνεται προφορική εντολή τροποποιήσεων ή συμπληρώσεων στον τόπο του έργου, λόγω επείγουσας ανάγκης θα πρέπει να καταχωρείται στο ημερολόγιο του έργου (άρθρο 138 του Ν.4412/2016) και να επακολουθεί η διαδικασία του άρθρου 155 του Ν.4412/2016. Ο ανάδοχος υποχρεούται να εκτελεί τις εργασίες, που προκύπτουν από έγγραφες συμπληρώσεις ή τροποποιήσεις των στοιχείων της τεχνικής μελέτης του.

Σε περίπτωση που ο εργοδότης χορηγήσει στον ανάδοχο υλικά απαιτούμενα για την εκτέλεση των έργων, ο εργολάβος δεν δικαιούται κανένα ποσοστό για γενικά έξοδα και όφελος αυτού επί της αξίας των, ούτε αποζημίωση για δαπάνες αποθήκευσης και φύλαξής τους. Ο Ανάδοχος δεν φέρει καμιά ευθύνη για την κακή ποιότητα ή ακαταλληλότητα των υλικών που παραδίδονται σ' αυτόν από τον εργοδότη εφ' όσον έγκαιρα το αναφέρει εγγράφως.

Πριν από κάθε παραγγελία το υλικό ή μηχανήμα ή συσκευή θα εγκρίνεται από την Υπηρεσία ως εξής:

Αν πρόκειται για υλικό «σειράς» βιομηχανικής παραγωγής θα προσκομίζεται στην Υπηρεσία εγχειρίδιο (προσπέκτους) και προδιαγραφές του εργοστασίου παραγωγής καθώς και δείγματα (εάν δεν πρόκειται για ογκώδες μηχανήμα).

Αν πρόκειται για υλικό αυτοσχέδιο που πρόκειται να παραχθεί ειδικά για το εν λόγω έργο θα προσκομίζονται στην υπηρεσία δείγματα, σχέδια ή μοντέλα. Τα παραπάνω δείγματα κλπ. που θα εγκρίνονται από την υπηρεσία θα φυλάσσονται από αυτήν μέχρι την παραλαβή του έργου, χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση του εργολάβου λόγω επιλογής. Η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να απορρίψει κατά την κρίση της κάθε υλικό, μηχανήμα ή συσκευή που δεν θα είναι σύμφωνο με τα δείγματα ή τις προδιαγραφές ως ανωτέρω.

Όλα τα μηχανήματα και συσκευές πρέπει να συνοδεύονται από πιστοποιητικό ελέγχου του κατασκευαστή. Η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να παραστέμψει αυτά για εργαστηριακό έλεγχο με μέριμνα και δαπάνες του αναδόχου. Ο Ανάδοχος υποχρεούται πριν από την παραγγελία των υλικών, μηχανημάτων, συσκευών κλπ. να υποβάλλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία πλήρη κατάλογο των προς παραγγελία υλικών για έγκριση, γνωστοποιώντας συγχρόνως και την ημερομηνία παραγγελίας των ανωτέρω υλικών.

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να εξασφαλίζει είσοδο και δυνατότητα παρακολούθησης και ελέγχου της Υπηρεσίας στο εργοτάξιο ή εργοστάσιο παραγωγής υλικών. Ο Ανάδοχος οφείλει επίσης πριν την έναρξη των εργασιών να φροντίσει για την έκδοση κάθε άδειας, που απαιτείται σύμφωνα με τους νόμους, είναι δε ουσιαστικά και αποκλειστικά υπεύθυνος για κάθε παράβαση των διατάξεων των σχετικών με την εκτέλεση των εργασιών.

Η αναγραφή της επωνυμίας της εργοληπτικής επιχείρησης και του γραφείου των μελετητών στα σχέδια της μελέτης και κάθε άλλου στοιχείου αυτής είναι υποχρεωτική για τον ανάδοχο.

Σε όλη τη διάρκεια του έργου ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για την καθαριότητα των χώρων του εργοταξίου, την απομάκρυνση των προϊόντων εκσκαφής, αχρήστων υλικών κλπ. και τη μεταφορά τους σε τοποθεσίες καθορισμένες από τις Δημόσιες Αρχές.

Ο Ανάδοχος ευθύνεται στο ακέραιο για κάθε ζημιά ή φθορά σε τυχόν υπάρχουσες κατασκευές και εγκαταστάσεις, στο χώρο του εργοταξίου, που θα οφείλονται στα μηχανήματα, όργανα και μέσα που χρησιμοποίησε για την εκτέλεση του έργου και θα πρέπει να πάρει όλα τα κατάλληλα μέτρα και να οργανώσει κατά τέτοιο τρόπο τις εργασίες, ώστε να αποφευχθεί κάθε κίνδυνος ζημιάς ή φθοράς.

*Κατασχύνουν οι σχετικές διατάξεις των άρθρων 129 έως και 133 & 134 έως και 181 του ν.4412/2016 όπως τροποποιήθηκε, συμπληρώθηκε και ισχύει καθώς και κάθε άλλου γενικού ή ειδικού όρου που αναφέρονται στα άρθρα της παρούσας Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων. Τα άρθρα της Ε.Σ.Υ. στην οποία περιγράφονται οι όροι, βάσει των οποίων, θα πρέπει να εκτελεστεί από τον ανάδοχο το έργο, σε συνδυασμό με τους όρους των λοιπών τευχών δημοπράτησης και των στοιχείων του Φακέλου του Έργου θα πρέπει να είναι απόλυτα συμβατοί με την ισχύουσα κάθε φορά νομοθεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Άρθρο 129 - Συμβατικό πλαίσιο - Εφαρμοστέα νομοθεσία

Άρθρο 130 - Όροι εκτέλεσης της σύμβασης (άρθρο 70 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Άρθρο 131 - Υπεργολαβία (άρθρο 71 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Άρθρο 132 - Τροποποίηση συμβάσεων κατά τη διάρκεια τους (άρθρο 72 Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

Άρθρο 133 - Δικαίωμα μονομερούς λύσης της σύμβασης (άρθρο 73 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ 1 ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΈΡΓΩΝ

ΤΜΗΜΑ Ι

Άρθρο 134 - Τρόπος κατασκευής

Άρθρο 135 - Υπογραφή σύμβασης

ΤΜΗΜΑ ΙΙ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1 ΔΙΟΙΚΗΣΗ – ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ

Άρθρο 136 - Διοίκηση του έργου – Παρακολούθηση και επίβλεψη - Εξουσιοδοτική διάταξη

Άρθρο 136Α - Διοίκηση του έργου – Παρακολούθηση και επίβλεψη έργων κάτω των ορίων - Μητρώο επιβλεπόντων ελεγκτών μηχανικών - Εξουσιοδοτική διάταξη

Άρθρο 137 - Υπερμερία κυρίου του έργου

Άρθρο 138 - Γενικές υποχρεώσεις αναδόχου

Άρθρο 139 - Διεύθυνση έργου από την πλευρά του αναδόχου

Άρθρο 140 - Υποχρεώσεις μελών αναδόχου κοινοπραξίας

Άρθρο 141 - Πειθαρχικές ευθύνες διοικητικών οργάνων

Άρθρο 142 - Ψηφιακό αρχείο βαθμολόγησης

Άρθρο 143 - Κοινοποίηση στον ανάδοχο - Εκπροσώπηση

Άρθρο 144 - Σύμπραξη του μελετητή στην κατασκευή - Πρόσθετες εγγυήσεις - Ευθύνη - Εξουσιοδοτική διάταξη

Άρθρο 145 - Χρονοδιάγραμμα κατασκευής - Πειθαρχικό αδίκημα

Άρθρο 146 - Ημερολόγιο του έργου

Άρθρο 147 - Προθεσμίες

Άρθρο 148 - Ποινικές ρήτρες για παραβίαση προθεσμιών έργου

Άρθρο 149 - Ρήτρα πρόσθετης καταβολής (πρμ)

ΕΝΟΤΗΤΑ 2 ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ – ΠΛΗΡΩΜΕΣ – ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

[Άρθρο 150](#) - Προκαταβολές

[Άρθρο 151](#) - Επιμετρήσεις

[Άρθρο 152](#) - Λογαριασμοί

[Άρθρο 153](#) - Αναθεωρητική περίοδος για τις βασικές τιμές ημερομισθίων, υλικών, μισθωμάτων και μηχανημάτων - Εξουσιοδοτικές διατάξεις

[Άρθρο 154](#) - Απολογιστικές εργασίες

[Άρθρο 155](#) - Επείγουσες και απρόβλεπτες πρόσθετες εργασίες, οι οποίες εκτελούνται πριν από την έγκριση του Α.Π.Ε.

[Άρθρο 156](#) - Ειδικά θέματα τροποποιήσεων συμβάσεων κατά τη διάρκεια τους - Αυξομειώσεις εργασιών - Νέες εργασίες - Εξουσιοδοτικές διατάξεις

[Άρθρο 157](#) - Βλάβες στα έργα - Αποζημιώσεις

[Άρθρο 158](#) - Ποιότητα στα δημόσια έργα. - Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου (Π.Π.Ε.)

[Άρθρο 159](#) - Ακαταλληλότητα υλικών - Ελαττώματα - Παράλειψη συντήρησης

[ΕΝΟΤΗΤΑ 3 ΕΚΠΤΩΣΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΔΙΑΛΥΣΗ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ](#)

[Άρθρο 160](#) - Έκπτωση αναδόχου

[Άρθρο 161](#) - Διακοπή εργασιών – Διάλυση της σύμβασης

[Άρθρο 162](#) - Ματαίωση διάλυσης

[Άρθρο 163](#) - Αποζημίωση αναδόχου λόγω διάλυσης της σύμβασης

[Άρθρο 164](#) - Υποκατάσταση

[ΕΝΟΤΗΤΑ 4 ΥΠΕΡΓΟΛΑΒΙΑ - ΠΤΩΧΕΥΣΗ - ΘΑΝΑΤΟΣ](#)

[Άρθρο 165](#) - Υπεργολαβία κατά την εκτέλεση - Εγκεκριμένος υπεργολάβος - Κατασκευαστική κοινοπραξία

[Άρθρο 166](#) - Όροι και διαδικασία υπεργολαβίας

[Άρθρο 167](#) - Πτώχευση, θάνατος

[ΕΝΟΤΗΤΑ 5 ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ](#)

[Άρθρο 168](#) - Βεβαίωση περάτωσης εργασιών

[Άρθρο 169](#) - Διοικητική παραλαβή για χρήση

[Άρθρο 170](#) - Ενιαίο Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων και Μελετών (ΕΣΤΕΠ ΤΙΜ-ΤΕΜ) Εξουσιοδοτικές διατάξεις

[Άρθρο 171](#) - Χρόνος υποχρεωτικής συντήρησης των έργων

[Άρθρο 172](#) - Παραλαβή - Εξουσιοδοτική διάταξη

[Άρθρο 173](#) - Απόσβεση δικαιωμάτων αναδόχου

[ΕΝΟΤΗΤΑ 6 ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ](#)

[Άρθρο 174](#) - Διοικητική επίλυση συμβατικών διαφορών

[Άρθρο 175](#) - Δικαστική επίλυση διαφορών

[Άρθρο 176](#) - Διαιτητική επίλυση διαφορών

[ΕΝΟΤΗΤΑ 7 ΑΥΤΟΕΠΙΣΤΑΣΙΑ](#)

[Άρθρο 177](#) - Εκτέλεση εργασιών με αυτεπιστασία

[ΕΝΟΤΗΤΑ 8 ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ](#)

ΑΘΗΝΑ ΙΟΥΛΙΟΣ 2025

Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΜΕΛΕΤΩΝ,
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ & ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΟΔΟΠΟΙΙΑΣ,
ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ & ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

Η ΣΥΝΤΑΞΑΣΑ

ΣΟΦΙΑ ΝΙΚΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΚΡΑΛΗ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΟΛΓΑ ΓΛΕΝΗ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ